

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کشوراندوژی راهنمای تجارت با

tpo.ir

Iran Trade Promotion Organization

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۶۸-۱۵۱-۶

راهنمای تجارت با کشور اندونزی

شناسنامه پدیدآورندگان:

سازمان توسعه تجارت ایران

معاونت بازاریابی و تنظیم روابط سازمان: دکتر محمدعلی ضیغمی

مدیر طرح: رضا توفیقی

مجریان طرح: مهرداد وفا و حامد الفت

طراح و مدیر هنری: محبوبه اصغرپور

ویرایش، صفحه‌آرایی و طراحی: شرکت چاپ و نشر بازرگانی

شناسنامه کتاب:

چاپ اول: مهر ماه ۱۳۸۷

تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه

قیمت: ۴۰۰۰۰ ریال

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ و نشر بازرگانی

ناشر: شرکت چاپ و نشر بازرگانی وابسته به موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی
نشانی: تهران، بزرگراه شهید چمران، محل دائمی نمایشگاه‌ها، سازمان توسعه تجارت ایران

تلفن: ۲-۲۲۶۶۴۰۳۱

نسخه الکترونیکی کتاب: www.tpo.ir

E.mail: info@tpo.ir

سخن رئیس کل سازمان

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ.

طی سالهای گذشته، شاهد تکوین تدریجی «نظام اقتصادی یکپارچه جهانی» بوده‌ایم. توسعه دانش و فناوری در عرصه‌های مختلف، وضعیت متفاوتی از کسب و کار را در این سالها در پی داشته است. از یک‌سو توسعه ارتباطات و دسترسی گسترده مشتریان به اطلاعات، چهره بازارها را دگرگون نموده و «خواسته‌های» آنها را تحت تأثیر قرار داده و از سوی دیگر تولید مبتنی بر فناوری پیشرفته و روشهای اصلاح شده، امکان پاسخگویی به تقاضاهای متنوع و متغیر مشتریان را فراهم نموده است.

نقش تعیین کننده عوامل تولید در معرفی محصول، به ویژه محصولات جدید، اکنون جای خود را به عوامل موجد رضایت مشتری و بازار داده است. این وضعیت، پارادایم حاکم بر روابط صنعت - بازار را به نفع بازار تغییر داده و نقش تعیین کننده بازار و فرصتها و محدودیتهای آن را به جای تولید و فرصتها و محدودیتهای آن نشانده است. اگر به این مهم، جهانی شدن بازارها را نیز بیافزاییم، آنگاه ضرورت مطالعه و شناخت بازارها، بخشهای آن و راهکارهای بازاریابی برای کسب سهم مناسب از بازارهای هدف به خوبی نمایان می‌شود.

تعدد و تنوع عوامل محیطی مؤثر بر موفقیت کسب و کارها، به ویژه در بازارهای جهانی، نسب به گذشته که قلمرو فعالیتها محلی و ملی بوده، بسیار بیشتر است. امروزه شناخت این عوامل نسبت به شناخت عوامل داخلی بنگاه به دلیل تأثیرگذاری آنها در تحلیلهای مربوط به فرصتهای کسب و کار مقدم است. به همین دلیل مدیران سازمانها باید عناصر غیر قابل کنترل محیطی را شناخته و آنها را تا آنجا که ممکن است، مدیریت نمایند.

در تمام محیطهای کسب و کار، شرایط نامطمئن به وسیله عناصر غیرقابل کنترل به وجود می‌آید و هر بازار جدید، مجموعه عوامل غیر قابل کنترل خاص خود را نیز به آن اضافه

می‌کند. مدیر موفق برنامه بازاریابی خود را به نحوی طراحی می‌کند که بهتر بتواند با شرایط نامطمئن محیط کسب و کار منطبق شود.

مهم‌ترین عوامل غیر قابل کنترل محیط بین‌المللی عبارت‌اند از :

❖ عوامل سیاسی - قانونی

❖ عوامل فرهنگی

❖ عوامل اقتصادی

❖ زیر ساختها، فناوری، رقبا، نظام توزیع و غیره

تلاش همه بنگاه‌ها برای دسترسی به اطلاعات مربوط به عناصر غیر قابل کنترل محیطی، مستلزم صرف هزینه و ایجاد مخاطرات ناشی از عدم صحت و دقت اطلاعات جمع‌آوری شده است. به این جهت و در راستای حمایت از شرکتهای ایرانی، برای ورود و کسب موفقیت آنها در بازارهای خارجی، سازمان توسعه تجارت ایران اقدام به تهیه و انتشار مجموعه کتابهایی با عنوان «راهنمای تجارت با کشورها» نموده است.

در گردآوری و تدوین اطلاعات این کتابها تلاش شده است تا اطلاعات دقیق و به‌روز، با بهره‌گیری از منابع اطلاعاتی موثق در اختیار خواننده گرامی قرار گیرد. به دلیل تغییرات نسبتاً سریع، این اطلاعات در فاصله‌های زمانی مناسب به روز شده و در چاپهای بعدی منتشر خواهد شد. با این حال، این دقت ما را از رهنمودهای اساتید و صاحب‌نظران محترم بی‌نیاز نمی‌کند و از هرگونه راهنمایی و تذکر صاحبان فکر و فعالان عرصه تجارت خارجی ایران استقبال می‌نماییم.

در پایان لازم می‌دانم از همکاری همه دست‌اندرکاران تهیه و تولید مجموعه کتابهای حاضر به ویژه جناب آقای دکتر محمدعلی ضیغمی «معاون بازاریابی و تنظیم روابط سازمان» و جناب آقای رضا توفیقی، «مدیر طرح» و کلیه کارشناسان سازمان که با این مجموعه همکاری نموده‌اند، کمال تشکر و قدردانی را بنمایم. همچنین از سرکار خانم محبوبه اصغرپور و همکاران شرکت چاپ و نشر بازرگانی به خاطر تلاشهای ایشان در طراحی و تولید این مجموعه سپاسگزارم.

مهدی غضنفری

معاون وزیر و رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران

فهرست صفحه

بخش اول: کلیات

اطلاعات پایه

۱۳	نام رسمی کشور
۱۳	موقعیت جغرافیایی
۱۴	مساحت
۱۴	همسایگان
۱۴	جمعیت
۱۵	شهرهای مهم
۱۵	واحد پول
۱۵	تفاوت زمان با ایران

فصل اول: محیط سیاسی و قانونی

۱۷	محیط سیاسی
۱۷	تاریخچه حکومت

- ۲۲ نوع و ارکان اصلی حکومت
- ۲۵ افراد و گروه‌های با نفوذ
- ۲۵ وضعیت ریسک سیاسی
- ۲۶ **محیط قانونی**
- ۲۶ قانون اساسی
- ۲۸ حقوق مالکیت زمین
- ۲۹ قانون مالکیت فکری
- ۳۰ قوانین سرمایه‌گذاری
- ۳۳ قوانین گمرکی
- ۳۶ قوانین کنسولی
- ۳۸ حمایت‌های تجاری از صادرکنندگان
- ۳۹ قوانین بانکی و نحوه انتقال پول و سرمایه
- ۴۰ قوانین مربوط به رسیدگی به اختلافات تجاری
- ۴۰ قوانین مالیاتی
- ۴۱ معافیتها و تسهیلات ویژه
- ۴۲ مراحل راه‌اندازی یک کسب و کار
- ۴۳ **عضویت در پیمانهای اقتصادی و نهادهای بین‌المللی**

فصل دوم: محیط فرهنگی

- ۴۵ ارکان فرهنگی و اجتماعی
- ۴۵ مذهب
- ۴۶ زبان
- ۴۶ الگوی زندگی

- ۴۷ نهادهای اجتماعی و دینی
- ۴۹ رسانه‌ها
- ۵۲ عاداتهای خرید و مصرف
- ۵۳ تعطیلات رسمی
- ۵۳ فرهنگ مذاکره
- ۵۳ دیدگاه کلی به ایران و ایرانی
- ۵۵ آداب مذاکره
- ۵۹ تحلیل حرکات بدنی

فصل سوم: محیط اقتصادی

- ۶۱ سیستم اقتصادی و نقش دولت
- ۶۳ بخش صنعت و معدن
- ۶۳ بخش نفت و گاز
- ۶۵ بخش کشاورزی
- ۶۶ بخش خدمات
- ۶۶ ویژگیهای نژادی و جمعیتی
- ۶۹ تولید ناخالص داخلی (GDP)
- ۷۰ شاخصهای مهم اقتصادی
- ۷۰ نرخ تورم
- ۷۱ نرخ بیکاری
- ۷۱ دستمزد نیروی کار
- ۷۲ تراز حساب جاری

- ۷۳ میزان ذخایر ارزی
- ۷۳ شبکه‌های توزیع
- ۷۵ بازاریابی و تبلیغات
- ۷۵ راهبردهای بازاریابی و فروش
- ۷۷ نظام نرخ‌گذاری
- ۷۷ منابع طبیعی

فصل چهارم: زیرساختها

- ۸۳ حمل و نقل
- ۸۳ دریایی
- ۸۵ هوایی
- ۸۶ ریلی
- ۸۷ زمینی
- ۸۷ نظام بانکی
- ۸۹ نظام بیمه‌ای
- ۹۰ زیر ساختهای ارتباطاتی

بخش دوم: تجارت خارجی

فصل پنجم: اطلاعات کلی

- ۹۵ تراز تجاری
- ۹۶ صادرات

- ۱۰۱ وضعیت واردات
- ۱۰۷ کشورهای صادرکننده
- ۱۱۷ سرمایه‌گذاری خارجی

فصل ششم: وضعیت مبادلات بازرگانی با ایران

- ۱۲۴ تراز تجاری
- ۱۲۵ واردات اندونزی از ایران
- ۱۲۶ مشتقات نفتی
- ۱۲۶ مواد شیمیایی (شامل مواد شیمیایی ارگانیک و سایر مواد شیمیایی)
- ۱۲۷ میوه تازه و خشک
- ۱۲۷ سنگ
- ۱۲۹ صادرات اندونزی به ایران
- ۱۳۱ روابط اقتصادی دو کشور
- ۱۳۲ سفرهای مقامات
- ۱۳۳ تفاهم‌نامه‌ها
- ۱۳۵ هیأت‌های تجاری
- ۱۳۶ زیرساخت‌های موجود بین دو کشور
- ۱۳۶ خطوط هوایی
- ۱۳۷ روابط بانکی
- ۱۳۷ قابلیت‌ها و ظرفیت‌های موجود
- ۱۴۰ تحلیل موقعیت (SWOT)
- ۱۴۰ نقاط قوت رقبا

- ۱۴۱ روشهای رقبا برای بازاریابی در این کشور
- ۱۴۴ ارزیابی محیط بازاریابی بازار اندونزی
- ۱۴۴ راهبرد پیشنهادی بازاریابی کالاهای ایرانی در بازار اندونزی
- ۱۴۵ **نتیجه‌گیری و پیشنهادات**
- ۱۴۶ زیرساختها
- ۱۴۷ روابط دوجانبه
- ۱۴۸ بازاریابی
- ۱۴۹ مکانیسم‌های پیشنهادی جهت برتری بر رقبای منطقه‌ای جهانی

بخش سوم: پیوستها

- ۱۵۵ ترتیبات تجارت ترجیحی (PTA) درخواستی اندونزی با ایران
- ۱۶۷ ترتیبات تجارت ترجیحی (PTA) درخواستی ایران با اندونزی
- ۱۸۵ نشانی سفارت‌خانه جمهوری اسلامی ایران در اندونزی
- ۱۸۵ نام و مشخصات بیمارستانهای اندونزی
- ۱۸۷ آدرس وبسایت‌های رسمی مراکز دولتی اندونزی
- ۱۹۰ لیست برخی از هتل‌های اندونزی
- ۱۹۲ لیست کمپانیها و شرکتهای مهم تجاری و صنعتی اندونزی
- ۱۹۶ شرکتهای ماشین کرایه‌ای اندونزی
- ۱۹۸ فهرست چند نشریه مهم در اندونزی
- ۱۹۹ فهرست برخی از بندرگاه‌های مهم اندونزی
- ۲۰۰ فهرست چند شرکت مهم حمل و نقل و باربری اندونزی
- ۲۰۱ فهرست بانکهای مهم اندونزی
- ۲۰۳ **منابع و مآخذ**

بخش اول کلیات

اطلاعات پایه

◆ نام رسمی کشور

اندونزی^۱

◆ موقعیت جغرافیایی

اندونزی، بزرگ‌ترین مجمع‌الجزایر جهان است که در امتداد خط استوا و بین قطعه خشکی جنوب شرقی آسیا و استرالیا قرار دارد. این کشور در تلاقی دو اقیانوس هند و آرام واقع شده و به منزله پلی میان دو قاره آسیا و اقیانوسیه است. سواحل غربی و جنوبی اندونزی مشرف به اقیانوس هند است و سواحل شمالی آن روبه‌روی تنگه مالاکا^۲ و دریای چین جنوبی و سواحل شمال شرقی این کشور نیز رو به اقیانوس آرام قرار گرفته است.

اندونزی با دو کشور دارای مرز زمینی است. گینه جدید پاپو^۳، هم‌مرز با استان ایریان جایا، و مالزی) استانهای صباح و ساراواک (هم‌مرز با استان کالیمانتان شرقی و غربی. همسایگان آبی اندونزی عبارت‌اند از: سنگاپور (شمال غربی)، فلیپین (شمال شرقی) برونئی دارالسلام (شمال) و استرالیا (جنوب شرقی). فاصله شرق تا غرب اندونزی حدود

1. Indonesia
2. strait of Malacca
3. Papua New Guinea

۱۲۰/۵ کیلومتر و فاصله شمال تا جنوب آن نزدیک به ۱۷۶۰ کیلومتر است و نزدیک به چهار پنجم از مساحت مابین این حدود را آب پوشانده است. مساحت خشکیهای اندونزی حدود ۱/۹ میلیون کیلومتر مربع است (بنابر اطلاعات منتشره از سوی منابع اندونزیایی، رقم دقیق مساحت خشکیها، با احتساب تیمور شرقی ۱۹۲۶۵۵۸ کیلومتر مربع و بدون آن، ۱۹۱۱۷۱۴ کیلومتر مربع است). وسعت آبهای این کشور نیز، حدود چهار برابر مساحت خشکیها، یعنی ۷/۹ میلیون کیلومتر مربع است. بدین ترتیب ۸۱ درصد از کل مساحت اندونزی را آب پوشانده است.

◆ مساحت

مساحت این کشور ۱۹۱۹۴۴۰ کیلومتر مربع است. حداقل ۱۸۲۶۴۴۰ کیلومتر مربع از سرزمین اندونزی خشکی و حدود ۹۳ هزار کیلومتر مربع آن کشور آبهای سطحی است.

◆ همسایگان

این جمهوری از سمت شمال به طول ۱۷۸۲ کیلومتر با مالزی و از سمت جنوب شرقی به طول ۸۲۰ کیلومتر با گینه نو مرز مشترک دارد. طول خطوط ساحلی این مجمع الجزایر به ۵۴۷۱۶ کیلومتر می‌رسد.

◆ جمعیت

جمعیت این کشور بر اساس آمار تخمینی در سال ۲۰۰۷ نزدیک به ۲۳۵ میلیون نفر است. رشد سالانه جمعیت در این کشور ۱/۲۱ درصد است.

◆ شهرهای مهم

اندونزی از ۳۰ استان تشکیل شده است و پایتخت آن جاکارتا نام دارد. از استانهای معروف اندونزی می‌توان به آچه، بالی، ایریان جایا، تی مور شرقی، تی مور غربی و سوماترابارت و پالمبانگ اشاره کرد.

شهر جاکارتا پایتخت اندونزی است و پس از آن شهرهای مهم این کشور عبارت‌اند از: سورابایا، باندونگ، جوگجاکارتا، سمارانگ، سوراکاتا، ومالانگ (در جاوه)، مدان، پالمبانگ، پادانگ، و بندرلامپونگ (در سوماترا) او جونگ پاندانگ و مانادو (در سولاوسی) و بانجارماسین (در کالیمانتان). سابقه تشکیل شهر جاکارتا به قرون ۱۵ و ۱۶ میلادی باز می‌گردد که بندری مهم در تجارت این منطقه بود. این بندر در ابتدا سونداکلاپا نام داشت که پس از شکست نیروهای پرتغالی از نیروهای مسلمان به رهبری فتح‌الله در سال ۱۵۲۷ میلادی، به جایا کارتتا (به معنای پیروزی بزرگ) تغییر نام یافت.

در سال ۱۶۱۸ میلادی، فرمانده هلندی به جایا کارتتا حمله کرد و این شهر سه قرن تحت سلطه هلندیها بود تا آن که در طول جنگ جهانی دوم و اشغال اندونزی توسط ژاپن، مجدداً به جاکارتا تغییر نام پیدا کرد. پس از استقلال اندونزی، جمعیت این شهر روبه فزونی نهاد و اکنون (با حدود ۷۰۰ کیلومتر مربع مساحت) نزدیک به ۱۰ میلیون نفر جمعیت را در خود جای داده است.

◆ واحد پول

واحد پول این کشور روپیه اندونزی (با علامت IDR) برابر صد سن^۱ است. در سال ۲۰۰۷ هر دلار آمریکا برابر ۹۰۵۶ روپیه اندونزی بوده است.

◆ تفاوت زمان با ایران

به‌علت وسعت زیاد میان حدود شرقی و غربی (نزدیک به ۵۱۲۰ کیلومتر)، در این کشور سه منطقه زمانی مختلف به‌شرح زیر وجود دارد:

بخش غربی اندونزی، شامل جزایر سوماترا، جاوه و ایالت‌های کالیمانتان غربی و مرکزی :
هفت ساعت جلوتر از گرینویچ (GMT)

بخش مرکزی اندونزی، شامل جزایر بالی، سولاوسی، نوساتنگاری غربی و شرقی، استانهای
کالیمانتان شرقی و جنوبی و نیز تیمور شرقی: هشت ساعت جلوتر از گرینویچ (GMT)

بخش شرقی اندونزی، شامل جزایر ملوک و ایریان‌جایا: ۹ ساعت جلوتر از گرینویچ
(GMT)

بدین ترتیب ساعت ۱۲ ظهر گرینویچ (۱۵/۳۰ تهران) برابر با ساعت ۱۹ در جاکارتا، ۲۰ در
دنپاسار (بالی) و ۲۱ در جایاپورا (ایریان‌جایا) است.

فصل اول

محیط سیاسی و قانونی

در این فصل محیط سیاسی و قانونی کشور اندونزی و عوامل مؤثر بر این محیط را بررسی خواهیم کرد. در ابتدا کلیاتی از وضعیت سیاسی و ارکان حکومتی این کشور را بیان کرده و سپس قوانین مهم حاکم بر این کشور را تشریح خواهیم کرد.

۱. محیط سیاسی

در این قسمت سعی می‌کنیم تصویری کلی از وضعیت سیاسی اندونزی ارائه کنیم. نخست تاریخچه‌ای از نحوه تشکیل حکومت بیان خواهیم کرد و پس از آن ارکان حکومت و افراد سیاسی را معرفی می‌کنیم.

۱-۱. تاریخچه حکومت

اندونزی تا پیش از اعلام استقلال، در دوران طولانی بیش از چهار قرن تحت استعمار پرتغال و سپس هلند قرار داشت. در این دوره اندونزی یکی از منابع مهم صدور چای، قهوه، انواع مختلف ادویه، روغن نخل، کائوچو، قلع و نفت به اروپا محسوب می‌شد. در فاصله سالهای ۱۹۴۲ تا ۱۹۴۵ این کشور از سوی ژاپنیها اشغال شد و پس از جنگ جهانی دوم اعلام استقلال کرد. اما مدت چهار سال طول کشید تا با مذاکرات بین‌المللی و رایزنیهای سازمان ملل، هلند راضی به ترک مستعمره خود شد و سرانجام این کشور در ۲۷ دسامبر ۱۹۴۹ از سلطه هلندیها خارج و مستقل شد.

اقتصاد مبتنی بر کشاورزی اندونزی در زمان استقلال، به طور عمده معطوف به تأمین

نیازهای مصرفی بازار داخل بود و درآمد سرانه مصرف کمتر از ۷۰ دلار بود. اندونزی پس از استقلال و در طول دو دهه حکومت سوکارنو، بیشتر درگیر مسائل خارجی بود که این باعث وخیم‌تر شدن اوضاع اقتصادی داخل شد. در سال ۱۹۵۸ مؤسسات اقتصادی هلندی، ملی اعلام شد، ولی فقدان منابع مالی داخلی موجب وابستگی کشور به وام‌های خارجی (از کشورهای عضو پیمان ورشو) شد و نرخ تورم به بیش از ۶۰۰ درصد در سال رسید.

حزب کمونیست اندونزی (PKI) در سال ۱۹۶۵ اقدام به کودتایی علیه سوکارنو کرد و این حرکت از سوی گروهی از نظامیان به رهبری سوهارتو سرکوب شد. سوهارتو مسئول اعاده نظم و امنیت به کشور شد و به تدریج سوکارنو را از صحنه کنار رانده و خود زمام امور را به دست گرفت. از این تاریخ فصل جدیدی در حیات اندونزی آغاز شد و دولت سوهارتو موسوم به نظم جدید ضمن تنش‌زدایی با همسایگان و تثبیت اوضاع سیاسی داخلی، هدف اصلی کشور را رشد و توسعه اقتصادی تعیین کرد. سوهارتو در سال ۱۹۶۸ به ریاست جمهوری اندونزی انتخاب شد.

بعدها در سالهای ۱۹۷۳، ۱۹۷۷، ۱۹۸۳ و ۱۹۸۸ از سوی مجمع مشورتی مردم مجدداً به این منصب برگزیده شد. این مجمع در ماه مارس ۱۹۹۳، سوهارتو را برای ششمین دوره متوالی به ریاست جمهوری کشور برگزید.

دولت اقتدارگرای سوهارتو که به دنبال کودتای سال ۱۹۶۵ علیه احمد سوکارنو اولین رئیس جمهور ملی‌گرای اندونزی به قدرت رسیده بود، به مدت سه دهه بدون وجود احزاب مخالف و با حمایت نیروهای نظامی حکومت کرد و از پشتیبانی کشورهای غربی به ویژه در دوران جنگ سرد برخوردار بود. سازمان ملل سوهارتو را یکی از مخرب‌ترین رهبران دنیا نامیده و مردم اندونزی او را مسئول مرگ ۵۰۰ هزار نفر از اتباع اندونزی به اتهام داشتن مرام کمونیستی در اواخر دهه ۱۹۶۰ می‌دانند.

در زمان زمامداری سوهارتو، خانواده وی به ثروتهای کلانی دست یافتند و فساد دولتی افزایش یافت. در اکتبر ۱۹۹۷ به دنبال بروز مشکلات اقتصادی، صندوق بین‌المللی پول با اعطای وام ۴۰ میلیارد دلاری به این کشور برای انجام اصلاحات اقتصادی موافقت کرد. بدهی‌های بالا و برآورده نشدن خواسته صندوق بین‌المللی پول برای انجام اصلاحات اقتصادی، اوضاع اقتصادی این کشور را در سال ۱۹۹۸ وخیم‌تر کرد. سرانجام موج تغییرات در اندونزی تحول آفرید و در نهایت منجر به سقوط دیکتاتور قدرتمند این کشور گردید. در می ۱۹۹۸، سوهارتو از حکومت برکنار و معاون وی به عنوان جانشین او منصوب شد و کوشش برای

محاكمه سوهارتو برای سه دهه دیکتاتوری آغاز شد.

دکتر حبیبی که با کمک جمعی از روشن فکران مسلمان اندونزی، «مجمع روشنفکران مسلمان اندونزی» موسوم به (ICMI) را تشکیل داده بود، اعتقاد داشت این مجمع محصول و دستاورد رشد و توسعه اقتصادی سالهای اخیر اندونزی است و می‌تواند با تأمین منافع طبقه متوسط حمایت این طبقه و تحصیل کردگان اندونزیایی را جلب کرده و با انجام اصلاحات اقتصادی و محرومیت زدایی اقشار محروم جامعه را نیز آرام سازد. وی برای پاسخ به مطالبات آزادیخواهانه مردم اندونزی آزادی احزاب را ترغیب کرد و چند هفته پس از سقوط سوهارتو به حدود ۴۸ حزب اجازه فعالیت رسمی داده شد و مطبوعات آزاد نیز در کشور ظاهر شد.

دکتر حبیبی برای جلب آرای عمومی بر ضرورت برگزاری فراندوم و کسب نظر مردم در رابطه با مسائل جاری کشور تأکید کرد و این باعث پیدایش موج تجزیه طلبی و تمایل برای خود مختاری در تعدادی از استانهای اندونزی گردید. در این میان تیمور شرقی که با حمایت کشورهای غربی به ویژه پرتغال و کلیسای واتیکان داعیه جدایی از اندونزی را داشت به دنبال یک فراندوم از اندونزی جدا شد و دومین کشور مسیحی آسیا بعد از فیلیپین ایجاد شد.

اقدامات به ظاهر اصلاح طلبانه دکتر حبیبی نتوانست رضایت مردم اندونزی را جلب کند در واقع وی با مخالفانی روبه‌رو بود که طعم پیروزی قدرت مردم را پس از سالها حکومت پدر سالارانه سوهارتو چشیده بودند و بنابراین تنها به کنار رفتن شخص سوهارتو قانع نبوده و طالب تغییرات بنیادی در همه ارکان حکومت بودند؛ از این رو ادامه حاکمیت حزب گلکار که نماد استبداد دوران سوهارتو بود، نتوانست مخالفان سیاسی دولت حبیبی را راضی کند.

ازسوی دیگر نظام اقتصادی بیمار بجا مانده از قبل، مانع بزرگی برای ایجاد مشروعیت اجرایی برای دولت حبیبی بود. ارتش نیز نمی‌توانست به یک زمامدار غیر نظامی اعتماد کند و پس از سالیان طولانی پشتیبانی از حکومت نظامی سوهارتو، آمادگی و اراده لازم جهت حمایت از دولت حبیبی را نداشت. کشورهای خارجی و نهادهای پولی بین المللی به‌ویژه صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی نیز به رغم مشاهده حرکت‌های اصلاح طلبانه حبیبی برای آرام کردن جو بحران زده اندونزی این فعالیتها را برای ایجاد تحول در فضای سیاسی و اقتصادی کشور کافی ندانسته و حفظ منافع خود را در این شرایط ناممکن

می‌دانستند؛ بنابراین حرکت قابل توجهی نیز از سوی عوامل خارجی برای تثبیت دولت حبیبی صورت نپذیرفت. مجموعه این مسائل منجر به شکست آقای حبیبی و حزب گلکار در انتخابات ریاست جمهور و پیروزی احزاب مخالف در این انتخابات شد.

در انتخابات آزاد پارلمانی که درهفتم ژوئن ۱۹۹۹ برگزار شد، هیچ‌یک از احزاب مخالف حائز اکثریت مطلق نشدند.

نتیجه انتخابات نشان می‌داد که حزب دموکراتیک مبارزه به رهبری خانم مگاواتی سوکارنو با کسب ۳۳ درصد آرا و به‌دنبال آن احزاب گلکار به رهبری اکبر تانجونگ، متحد توسعه به رهبری حمزه حظ، بیداری ملی به رهبری عبدالرحمان وحید و رسالت ملی به رهبری امین رئیس اکثریت آرا را کسب کرده‌اند. در چنین شرایطی انتخاب رئیس جمهور منوط به ائتلاف احزاب شد و به‌دنبال گفتگوهای طولانی نمایندگان مجمع مشورتی خلق در یک مصلحت اندیشی سیاسی آقای عبدالرحمن وحید را به‌عنوان چهارمین رئیس جمهور اندونزی برگزیدند.

وحید شرایطی را داشت که به‌رغم ناتوانی جسمی، مورد ائتلاف احزاب اندونزی قرار گرفت و به عنوان خیرالموجودین، برمصدر امور تکیه زد. وی از علمای اسلامی اندونزی و رهبر نهضت العلماء بود و بیش از ۳۰ میلیون از اعضای این نهضت از وی حمایت می‌کردند.

پدر وحید نیز از علمای مردمی اندونزی و وزیر امور مذهبی سابق این کشور بود که این امر نیز بر محبوبیت وحید می‌افزود. از سوی دیگر وحید از زمره رهبرانی محسوب می‌شد که با دیدی نوگرایانه به اسلام می‌نگریست و رویکردی متجددانه را از اسلام ترویج می‌کرد. به همین دلیل بسیاری از نیروهای ملی ولایتیک نیز وحید را بر گروه‌های اسلامی دیگر همانند محمدیه ترجیح می‌دادند.

وظیفه وحید، هدایت اندونزی از دوران دیکتاتوری سوهارتو به دوران مردم سالاری و دموکراسی بود و این وظیفه اگر با اعتدال و بدون افراط و تفریط صورت می‌پذیرفت، چه بسا که نخستین تجربه مردم سالاری در شرق آسیا با موفقیت همراه می‌شد، اما اعتماد نداشتن به جامعه مسلمانان اندونزی، تشویق غیر مستقیم تجزیه طلبی با حمایت بی‌رویه از مطالبات مردم مناطق مختلف، برخورد دو گانه با قدرتهای خارجی و حمایت از اسرائیل که نارضایتی مردم را در پی داشت، برخورد منفی با ارتش و ناتوانی جسمی از جمله دلایل سقوط دولت وحید بود.

سرانجام عبدالرحمان وحید پس از بیست و یک ماه حکومت وطنی ماه‌ها بحران در رهبری سیاسی کشور از سوی مجمع مشورتی مردم که عالی‌ترین مرجع قانون‌گذاری کشور است استیضاح و برکنار شد و در پی آن، خانم مگاواتی سوکارنو پوتری، معاون وی، به‌عنوان پنجمین رئیس‌جمهور اندونزی انتخاب شد.

خانم مگاواتی دختر احمد سوکارنو بنیانگذار استقلال و اولین رئیس‌جمهور اندونزی است. وی از چهره‌های تاریخ‌ساز و محبوب اندونزی بوده و به خاطر علاقه‌ای که مردم این کشور به وی داشتند به طور طبیعی به دختر ایشان هم علاقه‌مند بودند. خانم سوکارنو از خیل روشنفکران اصلاح‌طلب اندونزی است که اگر چه در دوران سوهارتو به دلیل خفقان حاکم، امکان ابراز عقیده نداشت اما در مقاطعی دیدگاه‌های انتقادی خود نسبت به وجود استبداد در کشور را بیان می‌کرد و به همین دلیل به‌عنوان فردی آزادیخواه در جامعه مطرح بود.

خانم مگاواتی پس از تصدی معاونت ریاست جمهوری نیز مواضعی عاقلانه اتخاذ کرد. وی دارای انگیزه‌های قوی برای همکاری با عبدالرحمان وحید برای ساختن یک کشور نو و پیشرفته بود، ولی وارد مباحث اختلافی با رئیس‌جمهور نمی‌شد و اجازه می‌داد تا روند تغییرات به‌طور طبیعی و قانونی طی شود.

این برخورد دوراندیشانه باعث شد که وحید امکان حمله به مگاواتی و تضعیف موقعیت وی را پیدا نکند و در عین حال رهبران دیگر احزاب نیز به تدریج خانم مگاواتی را به‌عنوان بهترین گزینه برای جانشینی وحید بپذیرند و به همین دلیل بود که در نهایت اکثریت مجمع ملی مشورتی خلق که قبلاً با ریاست جمهوری خانم مگاواتی مخالف بودند، به طور یکپارچه و با اکثریت مطلق به ریاست جمهوری وی رأی دادند.

در ۲۰ اکتبر ۲۰۰۴، ساسیلو بامبانگ یودویونو رئیس‌جمهور فعلی اندونزی که وزیر امنیت در کابینه خانم مگاواتی بود، به‌عنوان نخستین رئیس‌جمهوری اندونزی از طریق برگزاری انتخابات مستقیم به قدرت رسید. قدرت اصلی در اندونزی در اختیار رئیس‌جمهوری است؛ به بیان دیگر، رئیس‌جمهوری بالاترین مقام اجرایی کشور است. تمام نمایندگان سیاسی کشور و رئیس‌جمهوری از سال ۲۰۰۴ برای نخستین بار در این سال به‌طور مستقیم از طریق انتخابات برگزیده می‌شوند. انتخابات آینده پارلمان این کشور در سال ۲۰۰۹ برگزار می‌شود.

۲-۱. نوع و ارکان اصلی حکومت

نوع حکومت در اندونزی جمهوری است و طبق قانون اساسی اندونزی، تصحیح شده بعد از سال ۱۹۹۸، ارکان مهم حکومت عبارت‌اند از: مجمع مشورتی مردم (MPR)، ریاست جمهوری، مجلس نمایندگان مردم (DPR)، مجلس نمایندگان مناطق (DPD)، و دیوان عالی کشور (MA).

۱-۲-۱. ریاست جمهوری

رئیس جمهور بالاترین مقام اجرایی کشور است که مأمور اجرای مصوبات مجمع مشورتی مردم است. وی برای یک دوره پنج ساله از سوی مردم انتخاب و از سوی مجمع عالی منصوب می‌شود و انتخاب مجدد نیز تنها برای یک دوره دیگر بلامانع است. در زمان ریاست جمهوری سوهارتو، انتخاب مجدد محدودیتی نداشت، اما با اصلاح قانون اساسی در سال ۲۰۰۲، از سال ۲۰۰۴ انتخاب مجدد رئیس جمهور تنها برای یک دوره دیگر بلامانع اعلام شد.

طبق قانون اساسی اندونزی اقتدار و مسئولیت قوه مجریه در شخص رئیس جمهور متمرکز شده و وی در برابر (مجمع مشورتی مردم) مسئولیت دارد. پس از انتصاب رئیس جمهور و معاون وی از سوی مجمع مشورتی مردم، رئیس جمهور خود اعضای هیئت دولت را انتخاب می‌کند و بدین ترتیب وزرا در برابر رئیس جمهور مسئول هستند.

هر یک از وزرای هماهنگ کننده مسئول هماهنگی میان وزارت خانه‌های ذی ربط حوزه کاری خود هستند. وزارت خانه‌های اندونزی نیز دارای ساختار واحدی هستند که شامل پنج حیطه مختلف به شرح زیر است: هدایت و رهبری (توسط وزیر)، امور اداری (توسط دبیر کل)، امور عملیاتی (توسط مدیر عامل)، کنترل نهادی (توسط بازرس کل) و پژوهش و توسعه (معمولاً توسط مدیر کل). این مقامات از سوی وزرای مربوط مسئولیت دارند. همچنین هر یک از بخشها (غیر از حوزه وزیر) می‌تواند حداکثر دارای پنج اداره یا دفتر یا مرکز باشد.

۱-۲-۲. مجلس مشورتی مردم (MPR)

طبق اصل اول قانون اساسی حاکمیت از آن مردم است که به وسیله مجلس مشورتی مردم^۱

1. (MPR) (Majelis Permusyawaratan Rakyat)

اعمال می‌شود. این مجمع بالاترین مجمع قانونی است و دست کم هر پنج سال یک بار تشکیل جلسه می‌دهد. مهم‌ترین وظایف این مجمع عبارت است از: اصلاح و تأیید قانون اساسی، تعیین خط مشیهای اصلی اداره کشور و انتصاب رئیس جمهور و معاون وی برای یک دوره پنج‌ساله. (تا قبل از سال ۲۰۰۴ این مجمع انتخاب رئیس جمهور را نیز به عهده داشت)، بدین ترتیب رئیس جمهور در برابر این مجمع مسئول است.

تعداد نمایندگان مجمع مشورتی مردم تا سال ۱۹۸۷ برابر ۹۲۰ و از سال ۱۹۸۷ تا سال ۱۹۹۹ برابر ۱۰۰۰ نفر بوده است. بدین شکل که تمام ۵۰۰ نماینده پارلمان یا مجلس نمایندگان مردم (DPR) عضو آن بودند و ۵۰۰ نفر دیگر از سوی رئیس جمهور از میان سازمانهای سیاسی، نیروهای مسلح، گروه‌های حرفه‌ای و مناطق مختلف کشور برگزیده می‌شدند. از سال ۱۹۹۹ تاکنون، تعداد اعضای این مجلس کاهش یافته و شامل حدود ۷۲۰ نفر است که ۵۵۰ نفر نمایندگان پارلمان و ۱۶۸ نفر نمایندگان مناطق هستند.

۲-۳. مجلس نمایندگان مردم (DPR)

مجلس نمایندگان مردم^۱ یا قوه مقننه حکومت اندونزی دارای ۵۵۰ نفر نماینده است که هر پنج سال یکبار به‌طور مستقیم با رأی مردم و از میان نامزدهای احزاب سیاسی کشور انتخاب می‌شوند. قبل از سال ۲۰۰۴ تعداد نمایندگان ۵۰۰ نفر بود که ۴۶۲ نفر به نسبت جمعیت از مناطق مختلف و ۳۸ نفر از آنها نظامیان منصوب رئیس جمهور بودند. زیرا نظامیان اندونزی مجاز به شرکت در انتخابات نیستند. افزون بر آن مردم در انتخاباتهای عمومی به پای صندوقهای رأی رفته و به یکی از سه حزب سیاسی کشور (گل‌کار، حزب متحد توسعه و حزب دموکراتیک اندونزی) رأی می‌دادند. سپس این سه حزب، متناسب با میزان آرای کسب نموده نمایندگانی را به مجلس می‌فرستادند. اما بعد از سال ۲۰۰۴ تمام نمایندگان بر اساس رأی مردم انتخاب می‌شوند.

دوره نمایندگی مجلس پنج سال و دوره سالانه آن از ۱۶ اوت (یک روز قبل از سالگرد استقلال) در هر سال، با نطق رئیس جمهور آغاز می‌شود. مصوبات مجلس به طور عمده براساس اجماع معین می‌شود و در صورت نرسیدن به اجماع از روش رأی‌گیری استفاده می‌شود. مجلس معمولاً لوائح ارسالی از سوی دولت را بررسی و تصویب می‌کند ولی نمایندگان مجلس نیز می‌توانند طرحهای خود را تقدیم مجلس کنند که نیازمند دست کم ۳۰ امضا است. لوائح و

1. (DPR) (Dew Perwakilan Rakyat)

طرحها در چهار مرحله زیر مورد بررسی و تصمیم‌گیری واقع می‌شود:

شور اول: تشریح جزئیات امر در جلسه عمومی مجلس، شور دوم: بحث و بررسی در جلسه عمومی پاسخ طراحان موضوع، شور سوم: ادامه بحث در کمیته‌ای مشترک یا ویژه با حضور طراحان موضوع، شور چهارم: بحث نهایی درباره موضوع و تصمیم‌گیری درباره تصویب یا رد آن.

لوايح (و طرحهای) مصوب در مجلس، پس از امضای رئیس جمهور جنبه قانونی پیدا کرده و وزیر مشاور و دبیر دولت دستور انتشار آن را در روزنامه رسمی جمهوری اندونزی صادر کرده و قانون مزبور به اجرا در می‌آید.

همچنین رئیس جمهور حق وتوی طرحهای پیشنهادی از سوی نمایندگان مجلس را دارد و خود نیز می‌تواند در شرایط اضطراری اقدام به صدور فرمانهایی کند که همانند قوانین مجلس، لازم الاجرا است. ولی چنانچه فرمانهایی باید در نخستین جلسه مجلس مورد تأیید قرار گیرد.

همچنان که پیش‌تر اشاره شد، مجلس نمایندگان مردم فاقد حق استیضاح از دولت است و اعضای کابینه فقط در برابر رئیس جمهور مسئولیت دارند.

۱-۲-۴. مجلس نمایندگان مناطق (DPD)

مجلس نمایندگان مناطق دارای ۱۶۸ عضو است که هر پنج سال یک بار از طریق مردم انتخاب می‌شوند. ترکیب این مجلس که بعد از اصلاحات سال ۱۹۹۸ اهمیت بیشتری یافته، به نسبت جمعیت هر منطقه بوده و در زمینه نظارت و اجرای قوانین به ویژه در رابطه با توسعه مناطق، قانون گذاری می‌کند.

۱-۲-۵. قوه قضائیه

قوه قضائیه اندونزی در کنار دو قوه دیگر مقننه و مجریه به طور مستقل عهده‌دار امور قضایی کشور است. بالاترین مرجع قضایی کشور دیوان عالی (MA) است که شامل یک رئیس، یک جانشین، شش معاون و ۴۳ عضو از میان قضات کشور است. در اندونزی پنج نوع دادگاه به شرح زیر وجود دارد:

الف. دادگاه عمومی (شامل ۲۶ دادگاه در مراکز استانها و حدود ۳۰۰ دادگاه منطقه‌ای در شهرهای بزرگ): برای رسیدگی به جرایم عمومی.

ب. دادگاه اسلامی: برای رسیدگی به احوال شخصیه مسلمانان (ازدواج، طلاق، ارث و توقیف) که از سال ۱۹۸۹ تشکیل شده و زیر نظر دیوان عالی فعالیت می‌کند.

پ. دادگاه نظامی (عادی و فوق‌العاده): برای رسیدگی به جرایم نظامیان.

ت. دادگاه اداری: برای رسیدگی به جرایم کارکنان دولت.

ث. دادگاه قانون اساسی و کمیسیون قضایی

لازم به ذکر است که قوانین جزایی برای تمام اتباع اندونزی یکسان است، ولی مسلمانان می‌توانند در امور شخصی خود به دادگاه‌های اسلامی مراجعه کنند. همچنین حقوق مدنی ویژه‌ای برای اروپائیان وجود دارد که از سال ۱۸۴۷ معمول بوده است. در مورد دیگر خارجیان (عربها، هندیان یا چینیها) نیز، قوانین و مقررات ویژه‌ای در حقوق مدنی و تجاری پیش‌بینی شده است. دولت اندونزی از سال ۱۹۹۸ برنامه یکسان کردن حقوق و قوانین قضایی را آغاز کرده و اصلاحات فراوانی در قوانین انجام داده است.

۳-۱. افراد و گروه‌های با نفوذ

در سالهای اخیر موج بزرگ تغییرات، اندونزی را دستخوش تحول کرد و مرحله گذر از نظام سیاسی استبدادی به دوره آزادی و دموکراسی مهم‌ترین چالش اندونزی جدید تلقی شد. در واقع تحولات اندونزی ادامه موج دموکراتیزه شدن کشورهای شرق آسیا بود که در دو دهه اخیر کره، تایوان و فیلیپین را متأثر ساخت و موجب شد تا حتی ویتنام نیز قدمهایی در جهت اصلاحات سیاسی بردارد. در شرایط کنونی و پس از تحولات اخیر و انتخابات آزاد عوامل اصلی قدرت در اندونزی رؤسای احزاب مختلف هستند که در فعالیتهای سیاسی و به تبع آن اقتصادی و تجاری تأثیر گذارند هر چند با وجود تغییرات فراوان ارتش نیز هنوز در ساخت سیاسی اندونزی مؤثر است

۴-۱. وضعیت ریسک سیاسی

بر اساس ارزیابی مؤسسه PRS کشور اندونزی در رده کشورهای «با ریسک بالا» قرار

دارد. طبق گزارش صندوق ضمانت صادرات ایران، این کشور در طبقه‌بندی ریسک، رتبه پنج را دارد و سقف اعتبارات کوتاه‌مدت (زیر دو سال) برای این کشور معادل ۱۰۰ میلیون دلار و برای اعتبارات میان‌مدت و بلندمدت (بالای دو سال) معادل ۵۰ میلیون دلار است.

۲. محیط قانونی

بعد از بررسی وضعیت سیاسی کشور ترکیه، نوبت آن است که با زیرساخت‌های قانونی این کشور آشنا شویم، در این قسمت آن دسته از قوانین را که برای برقراری ارتباطات و مناسبات تجاری و بازرگانی ضروری هستند، به طور خلاصه معرفی می‌کنیم. اطلاعات ارائه شده در این قسمت، نشانگر پتانسیل‌های کلی موجود در قوانین اندونزی برای برقراری روابط تجاری است و بدیهی است که در مرحله عمل، باید به طور مستقیم به متن این قوانین مراجعه و با جزئی‌نگری بیشتری سنجیده شوند. در انتها با مراحل راه اندازی یک کسب و کار در اندونزی آشنا می‌شویم.

۱-۱. قانون اساسی

جمهوری اندونزی از زمان استقلال تاکنون دارای سه قانون اساسی بوده است که عبارت‌اند از:

❖ **قانون اساسی ۱۹۴۵ (۱۸ اوت ۱۹۴۵ تا ۲۷ دسامبر ۱۹۴۹)**

❖ **قانون اساسی جمهوری ایالات متحده اندونزی (۲۷ دسامبر ۱۹۴۹ تا ۱۷ اوت ۱۹۵۰)**

❖ **قانون اساسی موقت ۱۹۵۰ (۱۷ اوت ۱۹۵۰ تا ژوئیه ۱۹۵۹)**

در تاریخ ۵ ژوئیه ۱۹۵۹ سوکارنو با انتشار فرمانی بازگشت به قانون اساسی ۱۹۴۵ را اعلام کرد و از آن تاریخ به امروز این قانون مبنای اداره کشور بوده است.

قانون اساسی سال ۱۹۴۵ اندونزی دارای یک مقدمه، ۳۷ اصل، چهار تبصره و دو الحاقیه بود. مقدمه این قانون شامل مواردی مثل نفی هرگونه استعمار در جهان، ذکر مبارزات استقلال طلبانه مردم اندونزی و بیان اهداف اساسی کشور است. این قانون بر اساس مفهیمی کهن مثل همکاری متقابل، مشاوره و اجماع تنظیم شده است.

با وجودی که سوکارنو قانون اساسی را موقت نامیده بود، اما در سال ۱۹۶۸، سوهارتو تغییر در قانون اساسی را ممنوع اعلام کرد. در سال ۱۹۸۳ مجلس مشورتی مردم (MPR) با تصویب قانونی، تغییر در قانون اساسی را منوط به برگزاری رفراندوم نمود و در سال ۱۹۸۵ مقرر شد که تنها در صورت کسب ۹۰ درصد آرای مثبت در رفراندوم تغییر قانون اساسی امکان پذیر باشد. اما در سال ۱۹۹۷ مخالفان در تظاهرات خود خواهان تغییر مواد و اصلاح قانون اساسی سال ۱۹۴۵ شدند. بعد از سقوط سوهارتو در سال ۱۹۹۸، قوانین سالهای ۱۹۸۳ و ۱۹۸۵ ملغی شده و راه برای تغییر قانون اساسی در جهت دموکراسی بیشتر فراهم شد.

اصلاح قانون اساسی در چهار مرحله از سوی مجلس مشورتی مردم (MPR) در سالهای ۱۹۹۹، ۲۰۰۰، ۲۰۰۱ و ۲۰۰۲ انجام شد و در نتیجه قانون اساسی از ۳۷ اصل به ۷۳ اصل تغییر کرد. مهم ترین تغییرات آن شامل موارد زیر است :

- ❖ محدود کردن انتخاب مجدد رئیس جمهور به دو دوره
- ❖ ایجاد مجلس نمایندگان مناطق (DPD) که به همراه مجلس نمایندگان مردم (DPR) شورای قانون گذاری را تشکیل می دهند.
- ❖ انتخاب رئیس جمهور بر اساس رای مستقیم مردم (قبل از آن رئیس جمهور از سوی مجلس مشورتی مردم (MPR) انتخاب می شد).
- ❖ لغو شورای عالی مشورتی (DPA) که شورایی برای مشاوره دادن به رئیس جمهور بوده و برای مدت ۵ سال از سوی مجلس و رئیس جمهور انتخاب می شدند.
- ❖ برقراری شرایط برای انتخابات آزاد، مستقیم و محرمانه برای همهٔ رای گیرها.
- ❖ ایجاد دادگاه قانون اساسی و کمیسیون قضایی
- ❖ ۱۰ اصل جدید در ارتباط با حقوق بشر

با وجود این تغییرات گسترده از نظر بسیاری از افراد، هنوز هم قانون اساسی این کشور نیاز به اصلاحاتی به ویژه در بخشهایی که تغییر کرده، دارد.

۲-۲. حقوق مالکیت زمین

در سال ۱۹۶۰ دولت اندونزی قوانین حقوقی برای زمین را تدوین و اجرا کرد. این قوانین شامل موارد متعدد مانند حق مالکیت زمین، حق کاشت، حق ساختمان، حق استفاده، حق اجاره و غیره هستند.

حقوق مالکیت فردی زمین: هر فرد حقیقی یا حقوقی اندونزیایی می‌تواند مالک زمین خود باشد و محدودیتی در استفاده از آن ندارد، غیر از آن که زمین مورد بحث دارای منابع زیر زمینی باشد.

افراد خارجی نمی‌توانند مالک زمین باشند این مسئله سبب شده که برخی از افراد خارجی با بستن قرارداد با یک اندونزیایی زمین را به نام آن فرد خریده و سپس به وکالت از او زمین را در تملک خود درمی‌آورند

که البته این کار نیاز به طی مراحل قانونی و مشاوره با افراد حقوقدان دارد در غیر این صورت امنیت آن بسیار کم است. در بعضی از مناطق مانند بالی، حق خرید زمین و خانه به افراد خارجی مقیم یا دارای اقامت معتبر، تحت نظارت دولت محلی داده می‌شود، البته در صورتی که حضور فرد برای توسعه منطقه مفید باشد. حق مالکیت برای ۲۵ سال و قابل تمدید است و اگر فرد خارجی برای مدت ۱۲ سال به‌طور مداوم از ملک خود استفاده نکند، حق مالکیت او لغو می‌شود.

حق کاشت: استفاده از زمین برای کشاورزی است که محدودیت زمانی دارد. حق کاشت برای زارعان یا مؤسسات زراعی که کمتر از ۲۵ هکتار زمین دارند و اشخاص حقیقی و حقوقی که بیش از ۲۵ هکتار زمین زراعی دارند اندکی متفاوت است. در هر حال حق کاشت برای ۳۵ سال است که می‌تواند تا ۲۵ سال دیگر تمدید شود. حق کاشت زمین فقط برای اتباع اندونزی و افراد مقیم در آن کشور و مؤسسات اندونزیایی است و خارجیها حق کاشت ندارند.

حق ساخت و ساز و تصرف: این حق تنها برای اتباع اندونزی و افراد مقیم در آن

کشور، مؤسسات اندونزیایی و سرمایه گذاران خارجی است. این حق نیز محدودیت زمانی ۳۰ ساله دارد و تا ۲۰ سال بعد قابل تمدید است.

حق استفاده از زمین: برای مقاصد مختلف مانند کارخانه و غیره نیز محدودیت زمانی ۲۵ ساله، قابل تمدید تا ۲۰ سال بعد و در صورت استفاده مفید قابل تمدید نامحدود است. حق استفاده از زمین برای تمام افراد حقیقی و حقوقی اندونزیایی و خارجی وجود دارد.

حق اجاره: محدودیت زمانی ندارد و برای تمام افراد حقیقی و حقوقی اندونزیایی و خارجی وجود دارد.

سایر دارایی‌ها: مؤسسات اندونزیایی یا خارجی می‌توانند ۱۰۰ درصد مالک سایر دارایی‌های خود، غیر از زمین باشند. مجوز دارایی‌ها بایستی هر ۲۰ تا ۳۰ سال تمدید شود و حداقل سرمایه برای مؤسسات خارجی ۳۰ میلیون روپیه است.

۳-۲. قانون مالکیت فکری

با توجه به موافقت نامه‌های سازمان تجارت جهانی در زمینه مالکیت فکری و اهمیت آن در بازرگانی بین‌المللی، دولت اندونزی اقداماتی برای استقرار و توسعه مالکیت فکری در اندونزی انجام داده است. این اقدامات شامل ویرایش قوانین موجود، وضع قوانین در رابطه با موارد جدید، ایجاد و مدیریت سازمان مالکیت فکری و آموزش برای آگاهی عمومی در زمینه اهمیت مالکیت فکری، ارتباط با سازمانهای بین‌المللی فعال در زمینه مالکیت فکری مانند سازمان جهانی دارایی فکری است.

وزارت دادگستری و حقوق بشر اندونزی، به عنوان سازمان مسئول مالکیت فکری، واحد سازمان خاصی را برای ثبت و نظارت بر مالکیت فکری دارد که به صورت مکانیزه بر روی شبکه اینترنت قرار دارد.

این قانون شامل موارد زیر است :

۳-۲-۱. علائم تجاری^۱

قانون علائم تجاری در اندونزی از سال ۱۹۹۲ وجود داشته و در سالهای ۱۹۹۷ و ۲۰۰۱

ویرایش شده است.

حروف، اسامی، طرحها، عکسها، ترکیب رنگهای خاص یا سایر نمادهای متمایز کننده، تحت حمایت قانون علائم تجاری قرار می‌گیرند. نقض قانون علائم تجاری، مجازات زندان (تا حداکثر پنج سال) و یا پرداخت جریمه تا معادل یک میلیارد روپیه خواهد داشت.

۲-۳-۲. حق انحصاری اختراع^۱

قانون حق انحصاری اختراع نیز از سال ۱۹۸۹ وجود داشته است. اما در سالهای ۱۹۹۷ و ۲۰۰۱ ویرایش شده و اجرا می‌شود.

این قانون شامل هر نوع اختراع، نوآوری و بهبود و اصلاح محصولات و فرایندها است. نقض قانون، زندان (تا ۴ سال) و یا جریمه (تا ۵۰۰ میلیون روپیه) دارد .

۲-۳-۳. حق التألیف^۲

با توجه به تفاوت‌های فرهنگی و نژادی در اندونزی که سبب گونه‌گونی ادبیات و هنر در این کشور شده، وجود قانون حق‌التألیف اهمیت زیادی در این کشور دارد. این قانون در سال ۱۹۸۲ نوشته و در سالهای ۱۹۸۷، ۱۹۹۷ و ۲۰۰۲ بازنگری و ویرایش شده است.

این قانون، حمایت از آثار هنری شامل ادبیات، موسیقی، فیلم و نمایشنامه و عکس و غیره را تضمین کرده و مجازات نقض کنندگان این قانون، از یک ماه تا هفت سال زندان و پرداخت از یک میلیون تا پنج میلیارد روپیه است. توزیع کنندگان محصولات نیز به یک ماه تا پنج سال زندان و پرداخت تا ۵۰۰ میلیون روپیه محکوم می‌شوند.

۲-۴. قوانین سرمایه‌گذاری

قانون سرمایه‌گذاری خارجی در اندونزی از سال ۱۹۶۴ تدوین و اجرا شده است. بر اساس

1. Patent
2. Copy Right

این قانون، سرمایه گذاری خارجی در اندونزی، شامل موارد زیر است:

❖ سرمایه گذاری مستقیم با استفاده از ارز خارجی که جزو منابع ارزی اندونزی نباشد و با تأیید دولت برای تأمین امور مالی و ایجاد یک موسسه اقتصادی داخل اندونزی به کار برده شود.

❖ ابزار و وسایل مورد نیاز برای موسسه اقتصادی یا کارگاه صنعتی، شامل حقوق توسعه فنی و مواد اولیه وارداتی به اندونزی که منابع مالی آن از منابع ارزی داخل اندونزی نباشد.

مشوقهای مالیاتی و گمرکی برای سرمایه گذاری خارجی در نظر گرفته شده است، به ویژه برای صنایع و محصولات که اهمیت راهبردی برای اندونزی دارد. این قانون رفتار مساوی بین سرمایه گذاران داخلی و خارجی را برای محصولات و تولیدات مشخص شده در قانون رعایت می کند و سود حاصل (داخلی یا صادراتی) می تواند پس از کسر مالیات و غیره به صورت ارز رایج سرمایه گذار از اندونزی خارج شود و دولت مالکیت و مدیریت سرمایه گذار را مگر بر اساس قانون و شرایط تعیین شده در آن محدود نمی کند اندونزی عضو آژانس ضمانت سرمایه گذاری چندجانبه صندوق بین المللی پول است و از سرمایه گذاریهای خارجی در برابر ریسکهای سیاسی داخلی حمایت می کند.

محدودیتهای سرمایه گذاری در اندونزی به قرار زیر است:

انتخاب منطقه، نوع و مقدار سرمایه گذاری و سهم سرمایه گذار بایستی با مجوز دولت اندونزی باشد. نوع محصول یا کالا بایستی با توافق دولت و بر اساس نیازهای مطرح شده در برنامه های توسعه باشد.

در موارد زیر سرمایه گذاری خارجی ممنوع است:

- ❖ ایجاد بندرگاه
- ❖ تولید، توزیع و انتقال برق برای عموم
- ❖ کشتی رانی

- ❖ هواپیمایی
  - ❖ آب آشامیدنی
  - ❖ راه آهن عمومی
  - ❖ انرژی اتمی
  - ❖ رسانه‌های جمعی
  - ❖ تولید هر نوع وسیله و ابزار جنگی و دفاعی، مهمات، مواد انفجاری و غیره برای خارجیها به طور مطلق ممنوع است.
  - ❖ غیر از موارد ذکر شده، دولت می‌تواند بر اساس ضرورت یا مصلحت، سرمایه‌گذاری در بعضی از زمینه‌ها را ممنوع کند.
  - ❖ سرمایه‌گذاری در استخراج معدن تنها از طریق قرارداد کاری با دولت امکان‌پذیر است.
  - ❖ زمین تنها از طریق حق استفاده یا ساخت و ساز در اختیار سرمایه‌گذار قرار می‌گیرد.
  - ❖ سرمایه‌گذاری برای مدت زمان تعیین شده است که نباید از ۳۰ سال تجاوز کند.
- اندونزی پیمان ضمانت سرمایه‌گذاری^۱ را با ۶۰ کشور جهان از جمله ایران امضا کرده نموده است. دفتر حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی^۲ از جمله مؤسسات دولتی است که مشوقهای سرمایه‌گذاری را تهیه و اطلاعات لازم در زمینه سرمایه‌گذاری را در اختیار سرمایه‌گذاران خارجی و داخلی قرار می‌دهد.

۴-۱- ویژگیهای قانون سرمایه‌گذاری

سرمایه‌گذاری در اندونزی دارای مشوقها و محدودیتهایی می‌باشد به قرار زیر :

- ❖ مشوقهای مالیاتی و گمرکی
- ❖ خروج اصل سرمایه و سود آن با ارز خارجی
- ❖ محدود نکردن مالکیت و مدیریت سرمایه‌گذار

1. Investment Guarantee Agreements (IGAs)

2. (Indonesia Investment Coordinating Board= BKPM)

- ❖ رفتار مساوی بین سرمایه‌گذار داخلی و خارجی
  - ❖ عضو بودن اندونزی در آژانس ضمانت سرمایه‌گذاری چندجانبه صندوق بین‌المللی پول و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی در برابر ریسکهای سیاسی داخلی
  - در سال ۲۰۰۶ دولت اندونزی بسته تشویقی جدیدی برای سرمایه‌گذاری ارائه کرد که به سیاستهای عمومی سرمایه‌گذاری، تعرفه‌های گمرکی، مالیات، سیاستهای کارگری و صنایع کوچک و متوسط مربوط بود. موارد زیر از جمله موارد این بسته بودند:
  - ❖ فرستادن طرح قانون جدید سرمایه‌گذاری و طرح جدید مالیاتی به مجلس
  - ❖ تهیه لیست ممنوعیتهای سرمایه‌گذاری به شکل شفاف و مشخص
  - ❖ فرمان ویژه رئیس‌جمهور برای بازسازی تیمهای اجرایی صادرات و سرمایه‌گذاری کوتاه کردن زمان ایجاد کسب و کار از ۱۵۰ روز به ۳۰ روز (هرچند به دلیل مشکلات مجوز، این کار بسیار مشکل است).
  - ❖ فعال کردن یک تیم ویژه برای بازنگری هزاران قانون محلی موجود و دست و پاگیر برای سرمایه‌گذاری و ایجاد کسب و کار.
  - ❖ کاهش هزینه حمل و نقل کالاهای وارداتی (مشمول بازرسی) به ۲۰، ۱۵ و تا آخر سال ۲۰۰۶ به ۱۰ درصد
  - ❖ افزایش تعداد شرکتهای حمل و نقل از ۷۱ به ۱۳۰ تا پایان سال ۲۰۰۶
  - ❖ بازنگری قانون کارگری
- بسیاری از این موارد قبلاً هم با الفاظ دیگر وجود داشته و بعضی از آنها نیز بسیار کلی و مبهم هستند. اما دولت با پیگیری در صدد اجرای آنها است.

۲-۵. قوانین گمرکی

نظام تجاری اندونزی در بخش صنعت و حتی در بخش کشاورزی تقریباً به‌طور کامل باز است. میانگین نرخ تعرفه مورد عمل در اندونزی از ۱۱/۲ درصد در سال ۱۹۹۹ به ۶/۹ درصد در سال ۲۰۰۳ کاهش یافته است.

آزادسازی تجاری در بخش صنعت و کشاورزی به صورت متقابل و در قالب موافقت‌نامه‌های دوجانبه و چندجانبه (آسه آن وغیره) انجام شده و این کاهش در تعرفه‌ها موجب تخصیص

بهتر منابع در اقتصاد این کشور شده است. جدول شماره ۱، نرخ تعرفه کالاها را در اندونزی نمایش می‌دهد.

جدول ۱. نرخ تعرفه کالاها در اندونزی

درصد خطوط تعرفه		نرخ تعرفه (درصد)	
درصد	درصد خطوط تعرفه	نرخ تعرفه (درصد)	کالا
۸۴/۳	کمتر از ۱۰	۱	کالاهای مصرفی
۱۲/۹	۱۱ تا ۱۵	۶	کالاهای واسطه‌ای
۱/۹	۲۰ تا ۱۵	۴	مواد خام اولیه
۰/۹	بالاتر از ۲۰	۳/۷	کالاهای سرمایه‌ای
		متوسط ۸/۲	محصولات کشاورزی
		متوسط ۶/۷	کالاهای صنعتی
		۶۸ نرخ	تعداد طبقات نرخ تعرفه

۹۹/۱ درصد از کل خطوط تعرفه‌ای اندونزی دارای نرخ تعرفه کمتر از ۲۰ درصد هستند. بالاترین نرخ تعرفه این کشور ۱۷۰ درصد است که به طور عمده مربوط به شامل انواع مشروبات الکلی و وسایل نقلیه موتوری است.

بر اساس گزارش سازمان تجارت جهانی در فاصله سالهای ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۶ میانگین تعرفه کاربردی دولت اندونزی برای کالاهای صنعتی ۹/۲ درصد و برای محصولات کشاورزی ۱۱/۴ درصد است. هم اکنون بیش از ۷۵ درصد نرخهای تعرفه بین صفر تا ۱۰ درصد هستند.

بیش از ۹۳ درصد خطوط تعرفه‌ای از زمان بررسی قبلی تثبیت شده‌اند. این در حالی است که میانگین نرخهای تثبیتی حدود ۳۷/۵ درصد بالاتر از نرخهای کاربردی است که درجه بالایی از پیش‌بینی ناپذیری نظام تعرفه‌ای این کشور را نشان می‌دهد. اختلاف میانگین نرخهای کاربردی و تثبیتی برای محصولات کشاورزی به مراتب بالاتر است (به ترتیب ۱۱/۴ درصد و ۴۷/۳ درصد). ۹۹ درصد نرخهای کاربردی ارزشی هستند. اندونزی طی این دوره به دنبال کاهش تعداد خطوط تعرفه مشمول محدودیتهای وارداتی بوده، به طوری که در حال حاضر تعداد آن به ۱۴۱ خط تعرفه رسیده است.

در نظام تعرفه‌ای این کشور هیچگونه محدودیت مربوط به مبدأ واردات به جز واردات با مبدأ اسرائیل باقی نمانده است. اندونزی همچنان از استفاده کنندگان فعال اقدامات ضد دامپینگ است که به طور عمده بر فلزات اصلی و مواد شیمیایی وضع شده است. این کشور ۲۶ تحقیق ضد دامپینگ را بین سالهای ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶ آغاز کرده است.

به استثنای چند قلم کالا که ورودشان ممنوع است، مانند برخی از انواع مواد دارویی و آرایشی، بیشتر کالاها را می‌توان وارد کرد و معمولاً به مجوز وارداتی نیازی نیست اما اجازه ورود کالا فقط به واردکنندگانی داده می‌شود که گواهی دولتی پرداخت مالیات و همچنین شماره ثبت شده واردکنندگان را داشته باشند. برخی از کالاها باید ثبت شوند و برخی تحت آزمایش قرار گیرند. مواد غذایی، داروها و تجهیزات پزشکی باید ثبت شوند و سایر اقلام، نظیر حشره‌کشها و مواد ضد عفونی کننده باید آزمایش شوند.

صادرکنندگان باید گواهی بازرسی (LKP) از "یک شرکت خدمات بازرسی معتبر" تهیه کنند مگر اینکه محموله از طریق حمل و نقل هوایی به آن کشور وارد شود. کنترل ارزی واردات از طریق اعتبار اسنادی است. هزینه حمل باید قبلاً پرداخت شده باشد.

برای کالاهایی با ارزش فوب بیش از پنج هزار دلار آمریکا، گواهی بازرسی (که در عرف بازرگانی اندونزی به آن LPS می‌گویند) درباره سنجش کیفیت، کمیت و قیمت کالا از یک شرکت بازرسی کننده معتبر مورد نیاز است.

لوازم شخصی و خانگی، مواد منفجره، نفت خام، فلزات گرانبها و کالاهای مشمول امور خیریه از این قاعده مستثنی هستند. کالاهایی که به وسیله حمل و نقل هوایی به اندونزی وارد می‌شوند از سوی اداره گمرک اندونزی مستقر در فرودگاه آن کشور بازرسی می‌شوند؛ بنابراین چنین محموله‌هایی از بازرسی پیش از حمل معاف هستند. محموله‌هایی که از طریق حمل و نقل هوایی از مبداء خارج می‌شوند، سپس از طریق حمل و نقل دریایی یا جاده‌ای حمل می‌گردند، همچنان به بازرسی پیش از حمل نیاز دارند (در صورتی که ارزش آنها از ۵ هزار دلار فوق‌الذکر بیشتر باشد). کالاهایی که از طریق حمل و نقل دریایی از مبداء خارج شده و سپس از طریق حمل و نقل هوایی وارد اندونزی می‌شوند، به بازرسی پیش از حمل نیاز ندارند. نمونه‌های فاقد ارزش تجاری از پرداخت حقوق گمرکی معاف هستند.

جدول شماره ۲، میانگین تعرفه گروه‌های کالایی مختلف را در اندونزی نشان می‌دهد.

جدول ۲. میانگین تعرفه گروه‌های کالایی اندونزی در سال ۲۰۰۶

میانگین تعرفه	نام گروه کالایی	میانگین تعرفه	نام گروه کالایی
۶/۸	مواد معدنی و فلزات	۴/۲	فراورده‌های دامی
۲/۲	مواد نفتی	۵/۰	فراورده‌های لبنیاتی
۵/۴	مواد شیمیایی	۵/۱	میوه و سبزیجات
۵/۳	کاغذ و چوب	۴/۸	قهوه و چای
۹/۲	نساجی	۵/۶	حبوبات
۱۴/۱	پوشاک و البسه	۴/۲	چربیها، روغنها و دانه‌های روغنی
۷/۷	چرم و کفش	۸/۳	شکر و شیرینی
۲/۳	ماشین‌آلات غیر الکتریکی	۵۶/۰	توتون و تنباکو
۶/۱	ماشین‌آلات و وسایل الکتریکی	۴/۰	پنبه
۱۲/۳	وسایل حمل و نقل	۴/۳	سایر محصولات کشاورزی
۷/۲	سایر محصولات صنعتی	۴/۹	ماهی و سایر آبزیان

۹-۲. قوانین کنسولی

مسافرت به اندونزی برای نیمی از کشورهای جهان از جمله ایران، بسیار آسان است.

دولت اندونزی از سال ۲۰۰۴ قوانین ویزا را تغییر داده است. شرایط ویزای توریستی برای کشورهای مختلف به قرار زیر است:

الف. ورود توریستی بدون ویزا

شهروندان یازده کشور بروئی داراسلام، شیلی، هنگ کنگ، ماکائو، مالزی، مراکش، پرو، فیلیپین، سنگاپور، تایلند و ویتنام، می‌توانند بدون ویزای قبلی وارد اندونزی شوند. در هنگام ورود مهر اقامت ۳۰ روزه (بدون هزینه) در پاسپورت آنان ثبت می‌شود که فقط تا شش ماه تمدید می‌شود. در مدت اقامت نمی‌توانند نوع ویزا را عوض کنند.

ب. ویزای توریستی در هنگام ورود^۱

شهروندان ۵۰ کشور جهان (اکثر کشورهای اروپایی، آمریکا و کانادا، اغلب کشورهای

1. VISA on ARRIVAL (VoA)

عربی، کشورهای جنوب شرقی آسیا، روسیه و ایران و غیره) می‌توانند هنگام ورود برای هفت تا ۳۰ روز تقاضای ویزای توریستی کنند (ورود بایستی از طریق هواپیما به جاکارتا، بالی و یا چند فرودگاه بین‌المللی دیگر اندونزی و یا از طریق کشتی به چند بندر خاص باشد).

نحوه دریافت ویزا در هنگام ورود و مدارک مورد نیاز آن به شرح زیر است:

- ❖ داشتن پاسپورت دارای اعتبار حداقل برای ۶ ماه بعد.
- ❖ فرمهای ورود تکمیل شده (که در هواپیما یا کشتی در اختیار مسافر گذاشته می‌شود)

❖ اثبات داشتن توانایی مالی برای مسافرت به اندونزی

- ❖ مسافران وارد شده بایستی ابتدا به باجه پرداخت (یا شعب بانک موجود برای این منظور) مراجعه و هزینه لازم را (۱۰ دلار برای اقامت یک هفته و ۲۵ دلار برای یک ماهه) بپردازند. سپس به یکی از کانترهای (VoA) مراجعه کنند، تا پاسپورت آنها مهر شود و بعد از آن به میز مهاجرت مراجعه کنند تا مراحل نهایی انجام شود.

شهروندان سایر کشورها و افرادی از کشورهای جزو (VoA) که مایلند بیش از ۳۰ روز در اندونزی اقامت داشته باشند و افرادی که تقاضای ویزاهای دیگری غیر از توریستی دارند (ویزای فرهنگی، تجاری و غیره) بایستی برای ورود به اندونزی از قبل و با مراجعه به سفارت‌خانه‌های اندونزی تقاضای ویزا کنند.

۲-۶-۱. مدارک لازم برای ویزای تجاری

ویزای تجاری برای یک بار ورود و حداکثر برای ۶۰ روز صادر می‌شود و تا سه ماه اعتبار دارد. این ویزا می‌تواند تمدید شده یا به اقامت موقت تبدیل شود. دارندگان بعضی از انواع ویزای تجاری می‌توانند با مراجعه به دفاتر مربوطه در اندونزی کار کنند. اما بعضی از ویزاهای تجاری (مانند ویزای خبرنگاران و روزنامه نگاران) مهر محدودیت مطلق کارکردن در اندونزی را دارد. مدارک لازم برای ویزای تجاری به قرار زیر است.

- اصل پاسپورت (پاسپورتهای که حداقل ۶ ماه بعد از زمان ورود اعتبار داشته باشد) به اضافه یک فتوکپی از آن.

- دو فرم تکمیل شده تقاضای ویزا

- دو قطعه عکس در اندازه پاسپورت

- نامه از یک شرکت یا نهاد معتبر در کشور مبدا یا اندونزی که ویژگی، منظور و مدت اقامت تقاضا کننده در آن مشخص شده باشد. در صورت نیاز، مدارک مربوط به ضمانتهای مالی برای مدت اقامت نیز درخواست می‌شود.

- بلیط رفت و برگشت عادی

۲-۶-۲. هزینه صدور روادید تجاری

هزینه صدور روادید تجاری ۶۰ دلار است و در صورت موافقت نشدن برای صدور ویزا، این مبلغ بازگردانده نمی‌شود. مدت زمان صدور ویزا حداقل ۳ روز کاری است.

۲-۶-۳. سایر اطلاعات لازم

واکسیناسیون اجباری در مقابل تب زرد (جز در مورد کودکان زیر یک‌سال) در صورت اقامت شش روزه در مناطق آلوده به این بیماری لازم است، احتیاط‌های لازم در مورد پیشگیری از ابتلا به بیماری‌های هپاتیت نوع A، مالاریا، حصبه، کزاز و فلج کودکان ضروری است.

۲-۷. حمایت‌های تجاری از صادرکنندگان

صادرات در اندونزی مورد حمایت است و مشوق‌های صادراتی از سوی دولت اعمال می‌شود. اما محدودیت و ممنوعیت‌هایی نیز در جهت حفظ منابع طبیعی و بعضی از گونه‌های حیوانی در معرض نابودی، کالاهای غیر استاندارد و کالاهای اساسی مورد نیاز مردم دارد.

کنترل صادرات در اندونزی با تقسیم آن به دو نوع " نظارتی " و " قانونی " صورت می‌گیرد. برای کالاهای تحت نظارت مانند بعضی حیوانات زنده، ماهی زنده، کودهای اوره، پوست کروکودیل، دانه نخل، سرب و بوکسیت، نفت، حیوانات و گیاهان وحشی، نقره و طلای فراوری نشده، فلزات قراضه و غیره نظارت وجود دارد.

افزون بر آن صادرات بعضی از کالاها از قبیل قهوه، منسوجات، لاستیک و بعضی از انواع چوب نیاز به مجوز خاص و سهمیه بندی دارند. در سال ۲۰۰۵ محدودیت‌های مالیاتی

جدیدی برای صادرات چوب، پوست و ذغال سنگ ایجاد شد.

مشوقهای صادراتی بعد از سال ۲۰۰۳ که کمیته ای از سوی رئیس جمهور وقت برای بررسی راههای گسترش صادرات تشکیل شد، افزایش پیدا کرد. این سیاستها در سال ۲۰۰۵ با وضع قوانین مالیاتی جدید و در سال ۲۰۰۶ با اصلاحات بیشتر در مالیاتها ادامه یافت. سیاستهای صادراتی بهطور عمده در جهت کاهش هزینه (مالیات، عوارض و سایر هزینهها) و زمان (گرفتن مجوز و فعالیتهای اداری) و مذاکرات تجاری با سایر کشورها در جهت کاهش تعرفهها و کمک به صادر کنندگان در یافتن بازار است. افزون بر آن حمایتهای دولت در جهت تحقیق و توسعه (R&D) برای توسعه صادرات از جمله سیاستهای حمایتی دولت است. بعضی از مشوقهای صادراتی عبارتاند از:

- ❖ **معافیت از مالیات ارزش افزوده**
- ❖ **بازگرداندن هزینههای گمرکی مواد وارداتی که تولیدات نهایی حاصل از آنها صادر می‌شوند.**
- ❖ **صادر کنندگان می‌توانند مواد اولیه مورد نیاز خود را بدون توجه به وجود در بازار داخلی وارد کنند.**

۸-۲. قوانین بانکی و نحوه انتقال پول و سرمایه

مسئول سیاستهای پولی کشور، بانک مرکزی است. این بانک نهادی مستقل از دولت و احزاب بوده و غیر از استثنائات تعیین شده از سوی قانون بدون وابستگی عمل می‌کند. طبق قانون، بانک مرکزی در پایتخت اندونزی یعنی جاکارتا قرار دارد و مسئول سیاستهای پولی، نظام پرداخت و نظارت بر سایر بانکها است.

اندونزی از سیستم ارز آزاد پیروی می‌کند، اما ورود و خروج روپیه از این کشور محدودیت دارد (بیش از ۵۰ هزار روپیه بایستی اظهار شود).

در زمینه انتقال ارز به داخل و خارج محدودیتی وجود ندارد اما از سال ۲۰۰۵ در زمینه گشایش اعتبارارزی در بانکها و تبدیل ارز به روپیه و برعکس در بانکها، ممنوعیتهایی به وجود آمده است. این موانع برای تقویت پول ملی یعنی روپیه است. بر اساس این قانون هر نوع معامله،

وام، حساب سپرده و گشایش اعتبار به روپیه برای افرادی که مقیم اندونزی نیستند ممنوع است و انتقال روپیه از افراد مقیم به افراد خارجی (غیر مقیم) نیز جز در موارد خاص ممنوع است.

در زمینه انتقال سرمایه محدودیتی در اندونزی وجود ندارد و سرمایه‌گذاران خارجی می‌توانند سرمایه، سهام و سودهای خود را به پول کشور خود از اندونزی خارج کنند.

۹-۲. قوانین مربوط به رسیدگی به اختلافات تجاری

رسیدگی و حل و فصل اختلافات تجاری در حوزه وظایف دادگاه‌های تجاری اندونزی است که در سال ۱۹۹۸ قانون آن تهیه و تشکیل شده است.

دادگاه تجاری به طور مستقیم تحت نظر دادگاه عالی اندونزی است. اگرچه این دادگاه برای رسیدگی به اختلافات بانکی و پولی به وجود آمده، امروزه حکمیت در رابطه با کلیه اختلافات تجاری و غیره را نیز بر عهده دارد. قضات اندونزی اگرچه از نظر قانون مستقل هستند اما فقدان قوانین مصوب در زمینه تجارت سبب شده بود که بعضی از قضات محلی رسیدگی به جدال تجاری را به دادگاه‌های بالاتر ارجاع دهند.

در سال ۱۹۹۹ پارلمان قانون حکمیت تجاری را تصویب کرد که بسیار نزدیک به قوانین بین‌المللی حکمیت تجاری سازمان ملل^۱ است. هیئت حکمیت تجاری نیز در اندونزی وجود دارد و در صورت رضایت دو طرف مناقشه، می‌توان به آن مراجعه کرد.

۱۰-۲. قوانین مالیاتی

مالیات در اندونزی بر اساس قوانین دولت مرکزی و ویرایش جدید که از سال ۲۰۰۱ اجرا شده از تمام منابع به صورت مالیات مستقیم و غیر مستقیم جمع آوری می‌شود. مالیات مستقیم معمولاً بر حقوق و دستمزد، درآمد ناشی از زمین و ساختمان، درآمد مشاغل سود سرمایه، درآمد از سایر منابع، ارزش افزوده و غیره را در بر می‌گیرد. پرداخت کننده مالیات شامل شخص حقیقی یا حقوقی مقیم اندونزی یا خارجی‌ان دارای درآمد در اندونزی است. بعضی از انواع مالیات‌ها به قرار زیر است:

❖ مالیات بر درآمد که بر اساس مقدار درآمد (از ۵ میلیون تا ۲۰۰ میلیون روپیه درآمد

سالانه (بین ۵ تا ۳۵ درصد متغیر است.

❖ مالیات بر ارزش افزوده که بر واردات، کالاهای صنعتی و بیشتر خدمات تعلق می‌گیرد و ۱۰ درصد است. همچنین مالیات فروش بر کالاهای لوکس نیز وجود دارد که بین ۱۰ تا ۷۵ درصد متغیر است.

❖ مالیات خرید و فروش زمین و ساختمان ۵ درصد

❖ عوارض خروج از کشور و عوارض مالکیت زمین و ساختمان

❖ مالیات بر سود سهام، بهره، حق امتیاز و مدیریت فنی، برابر ۱۵ درصد برای افراد مقیم و ۲۰ درصد برای افراد خارجی است.

۱۱-۲. معافیتها و تسهیلات ویژه

معافیت‌های مالیاتی و گمرکی به بعضی از کالاها و خدمات تعلق می‌گیرد.

بر اساس قوانین جدید مالیاتی در سال ۲۰۰۱، سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی در بعضی از رشته‌های اقتصادی یا مناطق خاص جغرافیایی از مالیات معاف هستند. مانند موارد زیر:

کاهش مالیات تا سقف ۳۰ درصد سرمایه‌گذاری در طول شش سال

کاهش زمان استهلاك

تسهیلات ویژه برای زیانهای اقتصادی تا مدت ۱۰ سال

معافیت‌های گمرکی برای بعضی از اقلام مانند ماشین‌آلات، ابزار یدکی ماشین‌آلات صنایع تا حد اکثر دو سال

معافیت گمرکی برای مواد اولیه یا مواد خام مورد نیاز کالاهای تولیدی در داخل اندونزی برای حداکثر دو سال تولید.

۱۲-۲. مراحل راه‌اندازی یک کسب و کار

شرح فعالیت برای راه‌اندازی کسب و کار در اندونزی، به قرار جدول شماره ۳ است.

جدول ۳. مراحل راه‌اندازی کسب و کار در اندونزی

شماره مرحله	عنوان مرحله	مدت زمان لازم (روز)	هزینه‌های لازم (روپیه اندونزی)
اول	پیدا کردن نام، ثبت نام شرکت و تأیید آن در وزارت قانون و حقوق بشر اندونزی	۷	۳۸۵ هزار
دوم	امضای اسناد و فرمها توسط مؤسسان قبل از مراجعه به دفتر اسناد رسمی	۷	۱۰ میلیون
سوم	گرفتن مجوز برای محل شرکت از شهرداریهای محلی	۱۰	هزینه ندارد (۲۰۰ تا ۵۰۰ هزار به صورت غیر رسمی)
چهارم	گرفتن یک شماره ثبت مالیاتی از اداره مالیات (و شماره جمع آوری مالیات سالیانه در صورت لزوم)	۱۴	هزینه ندارد (۲۰۰ تا ۵۰۰ هزار به صورت غیر رسمی)
پنجم	افتتاح حساب بانکی و سپرده‌گذاری اولیه	۴	هزینه ندارد.
ششم	پرداخت به خزانه داری کل برای درآمدهای خارج از شمول مالیات و خدمات وزارت دادگستری	۱	۲۰۰ هزار
هفتم	درخواست از وزارت دادگستری و حقوق بشر برای تأیید اسناد تاسیس	۱۴ تا ۳۰	۱/۱ میلیون
هشتم	ثبت شرکت در اداره ثبت شرکتها (بخش تجاری) و گرفتن مجوز ثبت (TDP)	۱۵	۵۰۰ هزار (به صورت غیر رسمی)
نهم	آگهی شرکت جهت انتشار در روزنامه محلی	۲	۸۵۰ هزار
دهم	درخواست صدور مجوز دائمی کسب	۱۴	۴۰ هزار
یازدهم	ثبت در وزارت نیروی انسانی	۱۴ (همزمان با مرحله دهم)	هزینه ندارد. (۱۰۰ هزار به صورت غیر رسمی)
دوازدهم	درخواست برای تأمین اجتماعی کارگران	۷ (همزمان با مرحله دهم)	هزینه ندارد

مأخذ: سایت کسب و کار بانک جهانی.

۳. عضویت در پیمانهای اقتصادی و نهادهای بین‌المللی

اندونزی عضو سازمان تجارت جهانی است و با توجه به این که WTO دسترسی به بازار را با حذف موانع غیرتعرفه‌ای و کاهش تعرفه‌ها و از طریق توسعه گروه‌بندیهای اقتصادی و موافقت نامه‌های تجارت آزاد فراهم می‌سازد، اندونزی نیز در این جهت از طریق انعقاد پیمانهای تجاری با تعداد زیادی از کشورها درصدد تقویت حضور خود در بازارهای مصرف جدید برآمده است.

افزون بر آن اندونزی در جنبش عدم تعهد (از بنیانگذاران)، اتحادیه همکاری اقتصادی آسیا و اقیانوسیه (APEC)، بانک توسعه آسیا (ADB)، انجمن کشورهای آسیای جنوب شرقی (ASEAN)، اتاق بازرگانی اسلامی (ICC)، بانک توسعه اسلامی (IDB)، صندوق بین‌المللی پول (IMF)، سازمان کنفرانس اسلامی (OIC)، سازمان کشورهای صادرکننده نفت (OPEC)، سازمان ملل و تمام واحدهای وابسته به آن نیز عضویت دارد.

فصل دوم

محیط فرهنگی

۱. ارکان فرهنگی و اجتماعی

در این قسمت، نخست ارکان اصلی تشکیل دهنده فرهنگ کشور اندونزی، نظیر مذهب و زبان مردم را معرفی می‌کنیم و سپس با آداب و رسوم کلی این سرزمین آشنا خواهیم شد.

۱-۱. مذهب

دین سنتی مردم اندونزی اعتقاد به اصالت ارواح بوده است که در هنر و فولکلور اندونزی تجلی دارد. پس از ورود تجار هندی به این کشور به تدریج مذهب بودایی به این جزیره راه یافت و در دروه امپراتوری سری ویجایا جزیره سوماترا مرکز تدریس تعالیم دینی و مذهبی بودایی بود. این سابقه باعث شد تا مذهب هندو نیز در این کشور توسعه یابد. توسعه و پیشرفت این مذهب تا قرن ۱۴ میلادی که اسلام در آن کشور نضج گرفت و به رسمیت شناخته شد پابرجا بود.

در قرن اول هجری تجار ایرانی و عرب دین اسلام را به جزایر سوماترا به ارمغان بردند. پس از ترویج اسلام صنعتگران و هنرمندان اسلامی در هنرهای محلی و صنایع تغییراتی ایجاد کردند و متقابلاً از هنر آنها متأثر شدند که این تأثیر در بناهای بیش از نیم میلیون مسجد و مصلی در اندونزی نمایان است. آشنایی با مسیحیت از زمان ورود و حضور دولت هلند و کمپانی

هند شرقی شروع شد.

حدود ۸۶/۱ درصد از مردم این کشور را مسلمانان تشکیل می‌دهند، پروتستانها ۵/۷ درصد کاتولیکها ۳ درصد، هندو، ۱/۸ درصد و سایر ادیان ۳/۴ درصد از جمعیت این کشور را تشکیل می‌دهند.

۲-۱. زبان

زبان باهاسا اندونزیایی که از زبان مالایایی مشتق شده است، براساس اصل ۳۶ قانون اساسی کشور زبان رسمی است.

زبان اندونزیایی در سال ۱۹۲۸ به عنوان زبان ملی انتخاب شد و در طول زمان کلماتی از زبانهای فارسی، عربی، چینی، هلندی، پرتغالی، سانسکریت، تامیلی، فرانسوی و انگلیسی وارد آن شده است. از زبان انگلیسی نیز به‌طور گسترده در جاکارتا و شهرهای بزرگ استفاده نمی‌شود. زبان هلندی نیز در بین گروه‌هایی از مردم رایج است.

در سال ۱۹۴۷، خط جدید اندونزیایی جایگزین خط قدیمی که به‌وسیله هلندیها از سال ۱۹۰۱ به‌کار گرفته شده بود، گردید. در همان سال کمیسیونی جهت ابداع لغات و اصطلاحات اندونزیایی و تدوین دستور زبان و لغت‌نامه جدید زبان تأسیس شد و در سال ۱۹۷۲ با فرمان رئیس‌جمهور، خط جدید اندونزیایی رسمیت یافت. اندونزی یک کشور چندین زبانی است. غیر از زبان اندونزیایی، حدود دویست زبان محلی که دارای بیش از پانصد و هشتاد لهجه هستند در نقاط مختلف کشور شناسایی شده است. از مهم‌ترین این زبانها می‌توان به زبانهای آچه‌ای، باتاکی، سوندائی، جاوه‌ای، ساساکی و دایاکی اشاره کرد.

۳-۱. الگوی زندگی

اندونزی، به‌طور عمده جامعه‌ای روستایی و مبتنی بر کشاورزی است. به غیر از اشراف و طبقات بالای جامعه که از دیرباز، در کنار سلاطین و درباریان بوده و در جامعه نفوذ و احترام زیادی داشته‌اند، اکثریت قابل توجهی از جمعیت را مردم خرده‌پا تشکیل می‌دهند. در دهه‌های اخیر و با گسترش شهرنشینی و شروع تحولات اقتصادی طبقه متوسط جدیدی در حال پیدایش است که تجار و بوروکراتهای شهری نمایندگان آن هستند. سطح زندگی بخش قابل توجهی از مردم اندونزی بسیار پائین و میزان دسترسی به استانداردهای یک زندگی

مرقه محدود است. با این حال باید دانست که به دلیل وضعیت ویژه آب و هوایی و فراوانی میوه و سهولت گذراندن زندگی، فقر در اندونزی کشنده نیست. به تعبیر دیگر تأمین قوت لایموت و دیگر ملزومات زندگی برای جمعیت زیر خط فقر چندان دشوار نیست، هر چند که این افراد دارای معیشتی دشوار و همراه با مشکلاتی مثل بیکاری و سوء تغذیه هستند. در سالهای گذشته، به دلیل اجرای برنامه‌های توسعه اقتصادی، روستائیان زیادی رو به شهرهای مهم آورده‌اند که این امر پدیده فقر شهری را سبب شده است. هر ساله تعداد زیادی از افراد بیکار در جستجوی کار راهی کشورهای دیگر (مالزی، عربستان سعودی و دیگر کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس) می‌شوند که در بسیاری موارد، این مهاجرتها به صورت غیر قانونی بوده و معضلاتی را پدید می‌آورد. اعزام زنان خدمتکار خانگی به کشورهای عربی نیز از جمله موارد اعزام نیروی کار به خارج است که در مواردی، به دلیل سوء رفتار کارفرمایان عرب باعث بروز مشکلاتی شده است. رواج فیلمهای غربی در سینما و تلویزیون، افزایش میزان حضور خارجیان در کشور و ترویج شیوه‌های غربی زندگی، در مجموع سبب تغییر تدریجی الگوهای رفتاری به‌ویژه در میان جوانان شده است.

در قوانین اندونزی برای زنان، حقوقی مساوی مردان در تمامی زمینه‌ها در نظر گرفته شده است. حضور زن در جامعه اندونزی بنابر دلایل اقتصادی امری طبیعی است. در بعضی از خانواده‌های کم درآمد زنان باید همپای شوهران خود کار کنند تا امکان تأمین هزینه‌های خانوار فراهم آید و گاهی کار کردن فرزندان نیز به همین دلیل ضرورت می‌یابد.

۱-۴. نهادهای اجتماعی و دینی

پیروان مذاهب گوناگون در اندونزی دارای تشکیلات مذهبی مهمی هستند که مهم‌ترین آنها در حال حاضر، به شرح زیر است:

۱-۴-۱. انجمن محمدیه

این انجمن در سال ۱۹۱۲ میلادی در جوگجار کارتا توسط کیائی حاجی احمددهلان تأسیس شد. این حرکت تحت تأثیر جریانات نوگرای اسلامی خاورمیانه و با هدف ارتقای موقعیت مسلمانان از طریق اصلاح وضعیت آموزشی و اجتماعی آنها، شروع به کار کرده، که بعدها تحت تأثیر وهابیت قرار گرفت. محمدیه اکنون دارای شبکه وسیعی از مدارس، دانشگاه‌ها، بیمارستانها و مؤسسات خیریه است. تعداد اعضای محمدیه بسیار زیاد و نفوذ آن بیشتر در مناطق شهری است.

۱-۴-۲. نهضت العلما (NU)

این حرکت در سال ۱۹۲۶ توسط کیائی حاجی هاشم اشعری و در واکنش به محمدیه، با هدف بازگشت به تعالیم راستین اسلامی بنیان نهاده شد. نهضت العلما در طول حیات خود، دارای تحرکات سیاسی نیز بوده ولی اکنون بیشتر بر فعالیتهای مذهبی - آموزشی تکیه دارد. این جریان در مناطق روستایی و نیز مدارس سنتی دینی، نفوذ فراوانی دارد.

۱-۴-۳. مجلس علمای اندونزی (MUI)

این مجلس مرکب از نمایندگان جریانهای مختلف اسلامی در کشور بوده و وظیفه دارد در خصوص مسائل مورد اختلاف میان مسلمانان، اظهار نظر کند. ترکیب اعضا و رئیس این مجلس هر پنج سال یکبار در انتخابات معین می شود.

۱-۴-۴. مجمع روشنفکران مسلمان اندونزی (ICMI)

این مجمع در سال ۱۹۹۰ به دستور سوهارتو و با هدف ارتقای وضعیت مسلمانان به گونه ای متناسب با تحولات جهان و نیازهای کشور، تشکیل شد. تعداد زیادی از روشنفکران مسلمان اندونزی و نیز مقامات این کشور، به این مجمع پیوسته و در فعالیتهای مختلف آن مشارکت کرده اند. افزون بر این موارد، گروه های اسلامی دیگری نیز در اندونزی فعالیت دارند مثل: دیوان دعوه، کمیته همبستگی اسلامی و کمیته همبستگی با مسلمانان جهان.

۱-۴-۵. دیگر تشکیلات مذهبی

مسیحیان اندونزی، اعم از پروتستانها و کاتولیکها، دارای اتحادیه ها و انجمنهای فراوانی هستند، که قلمروهای اسقفی مختلف را در بر می گیرند. مثل: اتحادیه کلیساهای اندونزی و کنفرانس اسقفهای اندونزی.

هندوها و بوداییان نیز دارای اتحادیه های ویژه خود هستند که امور مذهبی این دو فرقه را تحت نظر دارند.

۱-۴-۶. حوزه های دینی و رهبران مذهبی

همزمان با شروع روند گسترش اسلام در اندونزی، حوزه های دینی و مدارس آموزشی

متعددی نیز تشکیل شد که بعدها به نام پسانترن^۱ شهرت یافت. در این مدارس بیشتر فقه شافعی، اصول عقاید بر مبنای مکتب اشاعره و نیز آثار اخلاقی و عرفانی امام محمد غزالی و عرفانی امام محمد غزالی تدریس می‌شود.

پسانترنها هم از نظر موضوعات درسی و هم شیوه تدریس، تحت تأثیر مدارس اسلامی خاورمیانه (مصر و عربستان سعودی) هستند. پس از ایجاد شیوه نوین آموزشی و تشکیل مدارس به سبک جدید و عمومی، این حوزه‌ها دست از فعالیت برداشته و تلاش کردند تا از دو طریق با این جریان سازگاری کنند:

تشکیل مدارس به سبک جدید، تحت نظر خود (گنجاندن دروس اسلامی در کنار سایر مواد درسی) و نیز اضافه کردن بعضی از دروس جدید، در برنامه‌های سنتی حوزه‌های دینی.

در دوره پس از استقلال، دولت همچنین اقدام به تأسیس دانشگاه‌های دولتی اسلامی معروف به IAIN در شهرهای گوناگون کرد که اکنون تحت نظر وزارت امور مذهبی مشغول فعالیت هستند.

از جمله حوزه‌های دینی و مدارس اسلامی معروف اندونزی می‌توان به پسانترنهای الصدیقیه، الطاهریه، دارالنجاح و الخیرات اشاره کرد. مسیحیان اندونزی نیز دارای مدارس متعدد و تعدادی دانشگاه است و افزون بر آن، مؤسسات آموزشی و پژوهشی چندی را نیز تشکیل داده‌اند.

شیعیان اندونزی در مناطق مختلف کشور پراکنده هستند و آمار دقیقی در مورد تعداد آنها در دست نیست، ولی می‌توان گفت رقم ۱۰ تا ۱۵ هزار نفر به واقعیت نزدیک است. در سالهای پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، بسیاری از کتب و منابع شیعی-ایرانی در اندونزی ترجمه و منتشر شده و باعث افزایش آگاهی‌های عمومی درباره شیعه شده است.

۵-۱. رسانه‌ها

صنعت ارتباطات در اندونزی به دست دولت و بخش خصوصی اداره می‌شود. در این کشور تعداد ۶۷۸ ایستگاه رادیویی با موج AM، ۴۳ ایستگاه دارای موج FM، ۸۳ ایستگاه موج کوتاه و همچنین ۵۴ فرستنده تلویزیونی (۱۱ کانال ملی با ایستگاه‌های محلی) وجود دارد.

ده‌ها کانال تلویزیون ماهواره ای و کابلی نیز در اندونزی وجود دارد.

در کشور اندونزی تا قبل از بحران سال ۱۹۹۸ و سقوط سوهارتو، مطبوعات به شدت تحت سانسور و قوانین محدود کننده دولتی بودند اما بعد از آن و با تصحیح قانون در سال ۲۰۰۴، مطبوعات اندونزی آزاد هستند و تنها در زمینه توهین به اعتقادات عمومی، و بر مبنای شریعت و اخلاقیات و امنیت جامعه محدودیتهایی وجود دارد. البته قوانین آزادی مطبوعات در استانهای مختلف اندکی متغیر است. در این کشور ده‌ها روزنامه، مجله، پایگاه‌های خبری اینترنتی و خبرگزاریهای مختلف وجود دارد.

سینمای بومی اندونزی بسیار قدیمی بوده و به دوران فیلمهای صامت در سال ۱۹۲۶ بازمی‌گردد. تعداد فیلمهای دهه ۱۹۸۰ در این کشور سالیانه نزدیک به ۱۱۵ فیلم بود که فیلمهای با ارزش نیز در آن فراوان دیده می‌شد. اما بعد از آن در دهه ۱۹۹۰ به دلیل اعمال سانسور، تعداد سالانه تولید به ۳۷ تا ۴۰ فیلم در سال رسید. اما بعد از سوهارتو سینمای این کشور دوباره سازی و فیلمهای با ارزش نیز ساخته شد. نفوذ هالیوود و همچنین فیلمهای سینمای هند در سینمای اندونزی بسیار زیاد بوده و در اغلب سینماها نمایش داده می‌شود و یا به صورت لوح فشرده به فروش می‌رسد و طرفداران فراوانی دارد. از سال ۱۹۹۸ فستیوال بین‌المللی فیلم جاکارتا هر ساله با فیلمهایی از سراسر جهان برگزار می‌شود. فستیوال فیلم اندونزی نیز از دیگر وقایع سینمایی است که از سال ۱۹۵۵ به صورت غیر منظم و از سال ۱۹۷۲ تا ۱۹۹۲ سالانه برگزار و سپس تعطیل شد و مجدداً از سال ۲۰۰۴ برگزار شده است. فهرست بعضی از نشریات و ایستگاه‌های رادیو تلویزیونی به قرار زیر است:

۱-۵-۱. نشریات

فهرست برخی از نشریات کشور اندونزی به شرح زیر است:

- ❖ روزنامه جاکارتا پست: در سطح ملی به زبان انگلیسی
- ❖ روزنامه کومپاس: در سطح ملی به زبان اندونزیایی
- ❖ روزنامه مدیا اندونزیا: در سطح ملی به زبان اندونزیایی
- ❖ روزنامه کوران تمپو: در سطح ملی به زبان اندونزیایی
- ❖ روزنامه بیزینس اندونزیا: در سطح ملی به زبان اندونزیایی (تجاری)

- ❖ روزنامه رپابلیکا: در سطح ملی به زبان اندونزیایی
- ❖ روزنامه رکیات مردکا: در سطح ملی به زبان اندونزیایی
- ❖ مجله اقتصاد و پول: در سطح ملی به زبان اندونزیایی
- ❖ مجله اندونزیان کوارترلی: در سطح ملی به زبان اندونزیایی و انگلیسی
- ❖ مجله مدیریت اوشاوان اندونزی: در سطح ملی به زبان اندونزیایی
- ❖ مجله جمعیت: در سطح ملی به زبان اندونزیایی و انگلیسی
- ❖ مجله دی تک: در سطح ملی به زبان اندونزیایی

۱-۵-۲. تلویزیون

فهرست برخی از ایستگاه‌های تلویزیون اندونزی به شرح زیر است:

- تلویزیون جمهوری اندونزی: دولتی به زبانهای انگلیسی و اندونزیایی
- تلویزیون راجاوالی سیترا: خصوصی شبکه ماهواره‌ای - به زبان اندونزیایی
- تلویزیون تی پی آی: خصوصی شبکه ماهواره‌ای - به زبان اندونزیایی
- تلویزیون سوریا سیترا: متعلق به یک شرکت عمومی موجود در لیست سازمان بورس اندونزی: به زبان اندونزیایی
- تلویزیون ویژوال ماندری اندونزی: متعلق به یک شرکت عمومی موجود در لیست سازمان بورس اندونزی: به زبان اندونزیایی
- تلویزیون استار ایندالاس: خصوصی شبکه ماهواره‌ای - متعلق به استار تی وی - به زبان اندونزیایی
- تلویزیون مدیا اندونزی: خصوصی شبکه ماهواره‌ای - به زبان انگلیسی و ماندارین
- دها ایستگاه تلویزیونی ماهواره‌ای و کابلی دیگر که در اندونزی به زبان اندونزیایی و انگلیسی برنامه‌های مختلف را پخش می‌کنند.

۱-۵-۳. رادیو

برخی از ایستگاه‌های رادیویی اندونزی به شرح زیر است:

- رادیوی جمهوری اندونزی با بیش از ۶۷۰ ایستگاه و شش شبکه ملی با شبکه جهانی

صدای اندونزی چندین شبکه رادیویی که در شبکه جهانی اینترنت نیز وجود دارد. چندین ایستگاه رادیویی دیجیتال در جاکارتا و سورابا Digital Audio Broadcasting و هیبرید HD-Radio دهها شبکه اف ام با برنامه‌های تجاری، موسیقی و غیره

۱-۵-۴. خبرگزاریها

خبرگزاری ملی اندونزی آنتارا نام دارد که در سال ۱۹۳۷ توسط آدم‌مالک، پاندوی کارتاویگونا، و آلبرت سپاهوتار در جاکارتا تأسیس شد. این خبرگزاری در تمام استانهای اندونزی و نیز در بسیاری از کشورهای خارجی دارای دفتر نمایندگی است. آنتارا همچنین با تعداد زیادی از خبرگزاریهای خارجی دارای روابط رسمی و همکاری است و عضو اتحادیه‌های خبرگزاریهای آسه آن، کشورهای اسلامی، غیرمتعهدها، اوپک و جهان است. افزون بر آنتارا، چند خبرگزاری دیگر نیز به صورتی محدودتر در اندونزی فعالیت دارند، مانند خبرگزاری-مستقل - ملی اندونزی.

بسیاری از خبرگزاریهای خارجی و بین‌المللی دارای دفتر نمایندگی در اندونزی هستند، مثل آسوشیتدپرس و یونایتدپرس، فرانس پرس، رویتر، الجزیره، IPS، ANSAT، EFE، CNA، ITAR-TASS، شین‌هوا، کیودو و جی جی. خبرگزاریهای اینترنتی نیز در اندونزی وجود دارند که فهرست برخی از آنها به قرار زیر است:

- ♦ Detik.com.
- ♦ Elshinta.com.
- ♦ Gatra.com.
- ♦ Kompas.com.
- ♦ Liputan6.com.
- ♦ Metrotvnews.
- ♦ Suarasurabaya.net.
- ♦ TempoInteractive.com.
- ♦ TheJakartaPost.com.
- ♦ tribun-timur.com.
- ♦ tribunkaltim.com.

۱-۶. عاداتهای خرید و مصرف

شیوه زندگی در اندونزی بسیار متنوع و گوناگون است. در شهرهای بزرگ افراد بسیار فقیر

در کنار افراد بسیار ثروتمند زندگی می‌کنند. نفوذ رفتار زندگی کشورهای غربی در جوانان سبب شده که نحوه خرید و مصرف در این کشور به ویژه در بین جوانان کاملاً تحت تأثیر الگوهای غربی باشد. انواع غذاهای غربی مانند همبرگر، پیتزا در فروشگاه‌های غربی مانند مک دونالد، کنتاکی و غیره موجود هستند. شلوارهای جین و انواع کالاها با مارکها و برندهای معروف در فروشگاه‌های بزرگ اندونزی دیده می‌شود. تفریح مورد علاقه مردم، تلویزیون، سینما، تئاتر و نمایش گردانی، خرید و ورزشهای مورد علاقه جوانان، بدمینتون و فوتبال است.

۱-۷. تعطیلات رسمی

تقویم رسمی براساس تقویم میلادی است، ولی بزرگداشت مناسبت‌های اسلامی براساس تقویم قمری است. از سال ۱۹۹۴، تعطیلات هفتگی کشور روزهای شنبه و یکشنبه معین شده است. تعطیلات رسمی کشور با توجه به اعیاد و ایام مورد احترام پیروان ادیان مختلف و نیز مناسبت‌های ملی تعیین شده به شرح زیر است:

اول ژانویه (شروع سال نو مسیحی) روز معراج پیامبر اسلام، عید فطر، ۹ آوریل (جمعه خوب)، عید قربان، اول محرم (شروع سال نو قمری)، ۱۷ اوت (سالروز اعلام استقلال و روز ملی اندونزی)، ۱۲ ربیع‌الاول (تولد پیامبر اسلام)، ۲۵ دسامبر (کریسمس) عید هندوها (۲۴ مارس)، عید بودائیان (۶ مه) و ۲۰ مه (عروج عیسی مسیح)

ساعات کار بانکها از ساعت ۸ تا ۱۷ روزهای دوشنبه تا جمعه و ۸ تا ۱۳ روزهای شنبه، اداره‌ها از ساعت ۷ تا ۱۵ روزهای دوشنبه تا جمعه دایر هستند. فروشگاه‌ها همه روزه غیراز روزهای یکشنبه از ساعت ۹ تا ۲۱ باز هستند.

۲. فرهنگ مذاکره

بعد از آشنایی با فرهنگ عمومی و عاداتها و رفتارهای معمول شهروندان اندونزی، زمان آن فرارسیده است تا کمی هم با آداب و رفتارهای ایشان در مناسبات تجاری آشنا شویم.

۱-۲. دیدگاه کلی به ایران و ایرانی

روابط تاریخی گویای آن است که تجار ایرانی از قرن اول هجری (قرن هفتم میلادی) در

تجارت دریایی منطقه جنوب شرقی آسیا حضور داشته‌اند. آنها ضمن مراوده با شهرهای بندری مجمع‌الجزایر اندونزی، بعضاً در این مناطق سکنی گزیده و به دلیل برقراری پیوندهای خویشاوندی، ماندگار شده‌اند. با این حال روند گسترش اسلام و تشکیل حکومت‌های اسلامی، از حدود قرن هشتم هجری، آغاز می‌شود که دو علت اصلی آن، بنابر نظر مورخان، گسترش تجارت دریایی میان این مناطق با جهان اسلام بوده است و نیز مهاجرت صوفیان خاورمیانه به این نواحی. در آثار مورخان جغرافی دانان مسلمان، اسامی مناطق مختلف جنوب شرقی آسیا درج شده که خود حکایت از سابقه آشنایی مسلمانان با این نواحی دارد.

مارکوپولو کاشف ونیزی که در سال ۱۲۹۲ میلادی در مراجعت از چین توقفی در سوماترا داشته، بر وجود اجتماع مسلمانان در آنجا گواهی می‌دهد.

ابن بطوطه سیاح مسلمان مراکشی نیز در سال ۷۴۶ قمری، از آچه بازدید کرده است. وی در شرح دربار اسلامی آچه، از بعضی مقامات حکومتی یاد می‌کند که اسامی ایرانی داشته‌اند، مثل بهروز کفیل فرماندهی دریایی حکومت آچه یا قاضی دربار به نام امیر سید شیرازی و نیز تاج‌الدین اصفهانی یکی از فقهای دربار. همچنین بر روی یک سنگ قبر قدیمی در آچه، مربوط به سال ۸۲۳ هجری، شعری از سعدی نقش شده است.

همچنین در ادبیات قدیم مالای، شواهد بسیار زیادی در خصوص تأثیرپذیری از فرهنگ ایرانی قابل مشاهده است. افزون بر این، تعداد زیادی از واژه‌های فارسی - و عربی رایج در فارسی در زبان اندونزیایی^۱ رواج دارد که رقم آنها به حدود ۲۰۰ تا ۳۰۰ واژه تخمین زده شده است (واژه‌هایی مثل گندم، انگور، پهلوان، ناخدا، بندر، شهبندر، تنباکو، بادام، دفتر، کشمکش، خرما، لشکر، بازار، پیاله، سوداگر، شلوار،..). در دوره صفویه نیز بین اصفهان و باتاویا سفرا و نمایندگان بازرگانی مبادله شده است. همچنان که اولین سفیر ایران به دربار سیام نیز در دوره شاه سلیمان صفوی راهی این منطقه می‌شود و وی نیز با عده زیادی از رجال سیاسی و علمای ایرانی مقیم سیام دیدار می‌کند.

اما در حال حاضر تعداد ایرانیان مقیم اندونزی بسیار محدود است که اغلب به دلیل ازدواج با شهروندان اندونزی مقیم این کشور شده‌اند. بسیاری از ایرانیان نیز بنابر ضرورت‌های دیگر مثل اشتغال در شرکتها یا آژانسهای بین‌المللی به‌طور موقت ساکن اندونزی هستند.

به‌طور کلی دیدگاه مردم اندونزی، با توجه به نفوذ اسلام در این کشور، به ایرانیان مثبت ارزیابی می‌شود. که بعد از انقلاب اسلامی نیز بهتر شده است.

هرچند به دلیل کم بودن ایرانیان در آن کشور و محدود بودن ارتباط مردمی و توریستی نظر مردم اندونزی درباره ایرانیان با ناآشنایی همراه است.

۲-۲. آداب مذاکره

فرهنگ مذاکره در اندونزی مانند بسیاری از کشورهای شرقی و اسلامی است. مذاکره تجاری در اندونزی رسمی و با رعایت نزاکت است. رد و بدل کردن کارت تجاری با دست راست، صحبت کردن مؤدبانه و استفاده از القاب اهمیت دارد. در جلسات اول بخش مهمی از مذاکرات تجاری به گفتگوهای دوستانه صرف می‌شود و مستقیم به موضوع پرداخته نمی‌شود. گذشت زمان اهمیت زیادی ندارد زیرا معتقدند زمان پول نمی‌آورد بلکه رابطه خوب و هماهنگی، نتایج بهتری به دنبال دارد. بنابراین بایستی کاملاً صبور بود و نباید از تاکتیکهای انقباضی استفاده کرد، زیرا نتیجه معکوس دارد.

مردم اندونزی علاقه به مکالمه غیر مستقیم دارند و بسیار مؤدب و تعارفی هستند. از نه گفتن و رد کردن تقاضا به صورت رسمی اجتناب می‌کنند. در زبان اندونزی ۱۲ کلمه برای گفتن غیر رسمی نه وجود دارد و چندین راه برای گفتن بلی که معنی نه می‌دهد مانند (بلی اما).

اندونزی یک جامعه سلسله مراتبی است و احترام به افراد بانفوذ و صاحبان مقام و عنوان اهمیت دارد. بنابراین در مذاکرات بایستی با این افراد ارتباط برقرار کرد. در فرهنگ اندونزی ادب و فروتنی بسیار مهم است.

ملاقات حضوری در مناسبات تجاری اهمیت فراوان دارد و تنها راه مؤثر برای انجام مذاکره موفق است.

۲-۲-۱. نقش هدایا و سوغات

هدایا و سوغات هرچند کوچک در اندونزی اهمیت زیادی دارد، اما با توجه به فرهنگهای مختلف موجود باید در هنگام دادن هدیه به چند نکته توجه کرد.

- ❖ مردان باید از دادن هدیه به زنان پرهیز کنند.
- ❖ از دادن مشروبات الکلی یا مواد غذایی غیر حلال به شدت پرهیز شود.
- ❖ معمولاً هدیه را در پیش روی هدیه دهنده باز نمی‌کنند.
- ❖ هدایا با دو دست و یا دست راست تقدیم شود.
- ❖ از دادن چرم یا کادوهای چرمی به افراد هندو اجتناب شود.
- ❖ به چینیهای ساکن اندونزی نباید چاقو، قیچی و امثال آنها را هدیه کرد زیرا به معنی علاقه به قطع رابطه تلقی می‌شود.
- ❖ بسته‌بندی کادوها بهتر است با رنگ قرمز یا طلایی باشد.

۲-۲-۲. ارزشهای غالب، آداب و رسوم خاص

اندونزی کشوری مختلط با فرهنگهای متفاوت است. هر منطقه زبان، قومیت، فرهنگ و گرایشات مذهبی خود را دارد و مردم خود را بر اساس منطقه خود معرفی می‌کنند تا با ملیت اندونزیایی. نقش خانواده، قبیله، محل تولد (روستا و جزیره) بسیار قوی است. مانند بسیاری از جوامع چند فرهنگی، اندونزی نیز یک جامعه سلسله مراتبی است و به افراد بر اساس سن و مقام و قدرت آنها احترام گذارده می‌شود.

مجمع الجزایر اندونزی به لحاظ فرهنگی جامعه‌ای بسیار متنوع و متکثر (پل—ورال) است. وجود بیش از ۳۰۰ گروه قومی، زندگی جدا از آنها در جزایر مختلف، و پایبندی آنها به مذاهب گوناگون، موجب چنین وضعیت کم نظیری شده است. دولت بر مبنای اصل ۳۲ قانون اساسی موظف به رشد و توسعه فرهنگ ملی است. در واقع دولت از طریق تکیه بر اشتراکهای فرهنگی (مثل واحد اندونزیایی و ایدئولوژی پانچاسیلا) در پی تحکیم وحدت ملی بوده و شعار ملی کشور وحدت در عین کثرت است.

تنوع فرهنگی و تفاوت اجتماعی گروه‌های ساکن در اندونزی بسیار زیاد است. قبایل بدوی ساکن در مناطق دور افتاده ایربان جایا هنوز به شیوه‌های بسیار قدیمی تهیه خوراک و شکار با ابزارها زندگی می‌کنند، در حالی که در مراکز شهری مثل جاکارتا، طبقات بالا و تجار و بوروکراتها، همپای تحولات تجاری بین‌المللی درگیر این‌گونه فعالیتها هستند. با این حال فرهنگ جاوه به گونه‌ای غیرمستقیم به عنوان فرهنگ غالب در اندونزی ترویج می‌شود.

اندونزی در طول تاریخ شاهد سه موج فرهنگی خارجی بوده که بر حیات فرهنگی و اجتماعی ساکنان بومی آن تأثیراتی عمیق بر جای نهاده است. این سه موج فرهنگی به ترتیب از شبه قاره هند، خاور میانه و مسلمانان و بالاخره جهان غرب نشأت گرفته و آثار آن در ابعاد مختلف حیات مذهبی و اجتماعی این دیار قابل مشاهده است. تأثیر جریان هند هنوز در بعضی از رسوم و سنن جاوه‌ای و آئینهای هندو - بودایی باقی مانده است. فرایند گسترش اسلام نیز به گونه‌ای عمیق حیات فرهنگی مردم را متحول ساخته که آثار آن را می‌توان در عقاید مذهبی، رسوم و سنن مشاهده کرد.

تنوع و پراکندگی اقوام و گروه‌های مختلف، باعث پیدایی آداب و رسوم گوناگون در نقاط مختلف اندونزی شده است. مراسم ازدواج، فوت، تولد نوزاد، مراسم مذهبی، جشن برداشت محصول و دیگر رسوم اجتماعی در هر منطقه به سبکی خاص اجرا می‌شود، و از این نظر اندونزی دارای جاذبه زیادی برای جهانگردان خارجی است. با این حال بعضی از اشتراکات فرهنگی، در میان تقریباً همه گروه‌های مردم وجود دارد، مانند:

❖ اهمیت به نظافت و آراستگی ظاهر

❖ اهمیت فوق العاده رقص و موسیقی و نمایشهای عروسی موسوم به وایانگ^۱

❖ مهمان نوازی

موسیقی و رقص دو عنصر ثابت در تمامی فرهنگهای محلی اندونزی است. در جاوه و بالی، نوعی نمایش از طریق رقص رواج دارد که پیشینه آن به اساطیر هندو (رامایانا و ماهاباراتا) باز می‌گردد. نمایش عروسی نیز بسیار رایج است که در جاوه مرکزی به وسیله عروسکهای تهیه شده از پوست، اجرا می‌شود (معروف به وایانگ کولیت) و در جاوه غربی با عروسکهای چوبی (موسوم به وایانگ گولک).

ارکستر موسیقی سنتی معروف به گامالان در بیشتر مناسبتهای اجتماعی و فرهنگی حضور دارد. هم چنین در اندونزی سازهای مختلفی از نی ساخته می‌شود که در ارکسترهای موسیقی سنتی از آنها استفاده می‌شود. هنر نقاشی روی پارچه با استفاده از موم معروف به باتیک در بیشتر نقاط کشور رواج دارد. از پارچه‌های باتیک در تهیه لباس، پوشش وسایل شخصی و تزیینات منزل استفاده می‌شود.

افزون بر این صنایع دستی متعددی در نقاط مختلف این مجمع الجزایر از دیرباز وجود

1. wayang

داشته که تا به امروز ادامه یافته است. مثل کنده کاری روی سنگ و چوب، تهیه اشیا و تابلوهای زینتی با استفاده از صدف، چرم، پرندگان، نی، شاخ گاو میش، برگ درختان، نقره کاری. این هنرها و صنایع دستی از جمله جاذبه‌های اندونزی برای جهانگردان خارجی هستند.

۲-۲-۳. پایبندی به زمان

غالب تجار و اشخاص دولتی در اندونزی از افراد بومی هستند و مفهوم آنان از زمان با چینیهای ساکن اندونزی متفاوت است. این افراد مانند بسیاری از کشورهای در حال توسعه پایبندی زیادی به زمان و رفتارهای برنامه‌ریزی شده ندارند. مفهوم کش دادن زمان^۱ در اندونزی رایج است و لازم است که در این زمینه صبور بود.

در مناسبات تجاری نیز طولانی شدن قرارها و ملاقاتها رایج بوده و به اصطلاح معروف، اندونزیایی‌ها هرگز عجله ندارند.

بعضی از مواردی که باید مورد توجه قرار گیرند به قرار زیر است.

- ❖ **قرار ملاقات باید از قبل (برای شرکتهای بزرگ یک تا دو هفته قبل و برای شرکتهای کوچک ۳ تا ۴ روز قبل) تعیین شده باشد.**
- ❖ **ملاقاتها بهتر است در روزهای ماه رمضان نباشد.**
- ❖ **حضور در جلسات تجاری بایستی به‌طور دقیق در زمان تعیین شده باشد، ولی در اغلب موارد طرف اندونزی (به ویژه اگر از روسا و افراد بانفوذ باشد) این موضوع را رعایت نمی‌کند و به‌طور متوسط یک ساعت دیر می‌آید.**
- ❖ **در ملاقاتهای تجاری زمان زیادی صرف آشنایی و ایجاد رابطه می‌شود و پس از آن به موضوع اصلی می‌پردازند.**

۲-۲-۴. پایبندی به توافقات

با وجودی که اندونزی یک جامعه سنتی و سلسله‌مراتبی است اما تصمیمات به‌طور عمده بر اساس نظر جمعی گرفته می‌شود که به دلیل همبستگیهای قوی بین افراد دارای روابط خانوادگی و تجاری است. به همین دلیل پایبندی قابل توجهی به موافقت نامه‌ها وجود

دارد. افزون بر این با توجه به مسلمان بودن اکثریت مردم و اعتقادات اسلامی در زمینه معاملات و غیره، توافقه‌ها معمولاً معتبر بوده و پایبندی به آنها مورد نظر غالب افراد است.

۳. تحلیل حرکات بدنی

غیر از عادات و رسومی مانند دست دادن یا احترامات معمول مانند بسیاری از کشورهای اسلامی، چند ویژگی خاص در اقوام موجود در اندونزی مشاهده می‌شود:

- ❖ ناپسند شمردن ضربه و لمس سر به دلیل مقدس تلقی شدن آن (حتی نوازش سر کودکان)
- ❖ زشت دانستن اشاره به افراد با انگشت سبابه
- ❖ بد بودن رد و بدل کردن اشیا با دست چپ
- ❖ بد بودن اشاره با پا به افراد

فصل سوم

محیط اقتصادی

این فصل به معرفی محیط اقتصادی حاکم بر کشور اندونزی و عوامل مؤثر بر آن اختصاص یافته است. برای این منظور، نخست سیستم اقتصادی این کشور را بررسی کرده و سپس پارامترهای جمعیتی را معرفی می‌کنیم. در ادامه نیز شاخصهای مهم اقتصادی این کشور را ارائه می‌کنیم.

۱. سیستم اقتصادی و نقش دولت

موقعیت ژئوپلیتیک اندونزی به عنوان بزرگ‌ترین مجمع‌الجزایر جهان و احاطه این کشور بر آبراه‌های مهم دریایی - تجاری، مثل تنگه‌های مالاکا و سوندا، از دیر باز از جمله عوامل مهم و راهبردی این کشور به شمار می‌رفته است.

افزون بر این، وجود ذخایر فراوان معدنی مثل نفت و گاز و منابع غنی سطح‌الارضی از جمله جنگلهای استوایی، در کنار وجود زمین‌های داخلی برای رشد و توسعه اقتصادی، باعث افزایش اهمیت این کشور در منطقه جنوب شرقی آسیا شده است. توفیقات اقتصادی اندونزی در طول دهه اخیر و تحرک قابل توجه دولت این کشور در عرصه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، حکایت از توجه و بهره‌جویی دولتمردان اندونزی از موقعیت ویژه این مجمع‌الجزایر دارد. اقتصاد اندونزی هیچگاه از دولت و سیاستهای آن جدا نبوده است. تحولات اقتصادی اندونزی پس از استقلال ابتدا در دولت نظم جدید سوهارتو تجلی یافت.

سوهارتو با اتخاذ سیاست رشد و توسعه اقتصادی بر مبنای سرمایه‌گذار بیهای غرب، سعی کرد روابط مناسبی را با ارگانهای ذیربط بین‌المللی شامل سازمان ملل، بانک جهانی، صندوق بین‌المللی پول برقرار کند و نیز سازمان همکاری اقتصادی و توسعه را پی‌نهاد. سه هدف اصلی توسعه اقتصادی اندونزی را می‌توان ثبات سیاسی و اقتصادی، رشد اقتصادی و توزیع

متوازن دستاوردهای توسعه عنوان کرد. نخستین برنامه بلند مدت ۲۵ ساله توسعه اقتصادی در اندونزی در فاصله سالهای ۱۹۶۹ تا ۱۹۹۴ به اتمام رسید و دومین برنامه آن برای سالهای ۱۹۹۵ تا ۱۹۱۹ تعیین شد. هر برنامه بلند مدت (PJP) شامل پنج برنامه پنج ساله اقتصادی است. اما نارضایتیهای اقتصادی و سیاسی و رشد طبقه متوسط اندونزی در سال ۱۹۹۸ باعث سقوط دیکتاتور اندونزی شد. هرچند بعد از سوهارتو به دلیل وجود تنشج در فضای سیاسی مشکلات فراوانی به وجود آمد، اما با وجود مشکلات امنیتی، سیاسی اقتصادی و بلایای طبیعی در جامعه اندونزی، از سال ۲۰۰۳ این کشور به سمت ثبات نسبی در سیاست و اقتصاد گام برداشته است.

بررسی سیاست تجاری اندونزی از سوی سازمان جهانی تجارت در ژوئن ۲۰۰۷ نشان داد که اندونزی از زمان بررسی قبلی سیاست تجاری آن در ژوئن ۲۰۰۳ تاکنون با میانگین نرخ رشد سالانه ۵/۲ درصدی تولید ناخالص داخلی، رشد پایدار اقتصادی را تجربه کرده است. البته این رشد برای ایجاد فرصتهای شغلی مناسب برای کاهش بیکاری و از بین بردن فقر کفایت نمی کند. بر اساس این گزارش رشد واقعی تولید ناخالص داخلی اندونزی از ۴/۷ درصد در سال ۲۰۰۳ به ۵/۵ درصد در سال ۲۰۰۶ افزایش یافته و در همین حال آسیب پذیری اقتصادی در سطح کلان رو به افول نهاده است. کاهش کسری بودجه کل از ۲/۴ درصد در سال ۲۰۰۱ به ۰/۵ درصد در سال ۲۰۰۵ و ۱/۱ درصد در سال ۲۰۰۶ نشان از ثبات مالی اندونزی دارد. با این حال نسبت ۱۲ درصدی مالیات به تولید ناخالص داخلی برای تحقق نیازهای عمرانی اندونزی کافی به نظر نمی رسد.

از زمان بررسی قبلی در سال ۲۰۰۳، اندونزی اقدامات نظام مند بسیاری در جهت افزایش رشد اقتصادی خود انجام داده است که از آن جمله می توان کاهش محدودیت های تجاری، سرمایه گذاری و تولید و نیز بالا بردن سطح کارآمدی فرایندهای گمرکی و مرزی را نام برد. اندونزی برای بهبود فضای سرمایه گذاری خود به ترغیب سرمایه گذاری در زیر ساختها پرداخته است. برنامه اصلاح زیرساختهای اندونزی در سال ۲۰۰۶ بسیار گسترده بوده و تولید برق، گسترش ارتباطات راه دور، آب و تأسیسات بهداشتی، نوسازی جاده ها، بنادر و خطوط هوایی را شامل می شود. اندونزی در خلال دوره بررسی راهبرد مسیر سه گانه ای از مذاکرات تجارت بین المللی شامل موافقت نامه های چند جانبه در چارچوب سازمان جهانی تجارت، موافقت نامه های منطقه ای با محوریت آسه آن و آسه آن پلاس و نیز موافقت نامه تجاری دوجانبه ای را برای نخستین بار با ژاپن دنبال کرده است.

اندونزی یک کشور چند زبانه با فرهنگ متنوع است که پیوسته در تلاش برای فائق آمدن به مشکلاتی نظیر فقر و بیکاری مزمن، فقدان زیرساختهای مناسب، فساد مالی و اداری فراگیر، سیستم مالی و بانکی ضعیف و شکننده و توزیع نامناسب منابع در مناطق مختلف است. کاهش ذخایر نفتی و کشف نشدن منابع جدید در سال ۲۰۰۴ سبب شد که اندونزی یک کشور وارد کننده نفت شود و هزینه یارانه برای سوخت مصرفی داخل، فشار فراوانی بر بودجه سال ۲۰۰۵ این کشور وارد کرد و سبب شد که دولت قیمت سوختهای مورد نیاز داخلی را به طور متوسط ۱۲۶ درصد افزایش دهد. نتیجه این کار افزایش تورم و نرخ بهره بود که همراه با افزایش قیمت برنج فشار شدیدی به میلیونها نفر افراد زیر خط فقر این کشور وارد کرد.

افزایش قیمت نفت در سال ۲۰۰۷ و انواع بلایای طبیعی در فاصله سال ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۷ (به ویژه فاجعه سونامی) سبب بروز مشکلات اقتصادی فراوانی در این کشور شده است. هرچند با وجود این مسائل دولت توانسته در سال ۲۰۰۷ نرخ تورم را به ۶/۳ درصد (از ۱۷/۱۱ درصد در سال ۲۰۰۵) کاهش دهد و پیشرفت شایان توجهی نیز در بازسازی منطقه سونامی زده آچه به دست آمده است. کلید موفقیت اقتصادی برای این کشور تشویق سرمایه گذاران داخلی و خارجی به سرمایه گذاری در این کشور است. نقش بخشهای مختلف اقتصادی در اندونزی به قرار زیر است.

۱-۱. بخش صنعت و معدن

۴۷/۷ درصد از تولید ناخالص و ۱۸ درصد از نیروی کار کشور به بخش صنعت اختصاص دارد.

از صنایع مطرح این کشور می توان به صنایع نساجی، لباس، کفش، مواد معدنی، سیمان، کود شیمیایی، تخته چندلا، لاستیک و نفت و گاز طبیعی اشاره کرد.

بخش معدن در اندونزی شامل نفت، گاز طبیعی، قلع، بوکسیت، ذغال سنگ، آهن و نیکل، طلا و نقره، مس و خاکهای حاصلخیز است.

۲-۱. بخش نفت و گاز

اندونزی از اعضای مهم اوپک و تولید کننده نفت در جهان است و جایگاه مهمی در بازار

انرژی جهان دارد این کشور بزرگ ترین صادرکننده گاز طبیعی در جهان است میزان ذخایر ثابت شده نفتی ۱۰/۸۲ میلیارد بشکه و ذخایر گاز ۸۸۰ تریلیون فوت مکعب است که این ذخایر با روند برداشت فعلی تا ۶۰ سال آینده باقی خواهند ماند.

بیشتر ذخایر نفتی کشف شده اندونزی در مناطق خشکی قرار دارند. بزرگ ترین استان نفت خیز این کشور، سوماترای مرکزی با میدانهای میناس و دوری است. سایر میدانهای مهم و توسعه یافته آن در مناطق خشکی شمال غرب جاوه، کالیمانتان شرقی و دریای ناتونا قرار دارند. دو نوع اصلی نفت خام صادراتی اندونزی عبارتند از: نفت سبک سوماترا به نام میناس و نفت خام سنگین تر به نام دوری. در تحقیقاتی که اداره کل نفت و گاز اندونزی در سال ۲۰۰۲ منتشر کرد، میزان کل ذخایر بلوک سپو، واقع در جاوه مرکزی و شرقی، نزدیک به ۶۰۰ میلیون بشکه برآورد شده است. نیمی از این میزان ذخایر قابل بازیافت است.

در سال ۲۰۰۳ میانگین تولید نفت خام این کشور، ۱/۰۲ میلیون بشکه در روز بوده است. این میزان نسبت به میانگین تولید در سال ۲۰۰۲ که حدود ۱/۱۰ میلیون بشکه در روز بود، همچنان روبه کاهش است. از عوامل مهم این مسئله، بالا رفتن عمر میدانهای نفتی، سرمایه گذاریهای اندک در بخش اکتشاف و محدودیتهای قانونی هستند که شاید در سالهای بعد، به آنها بیشتر توجه شود.

میزان تولید گاز طبیعی و میعانات گازی این کشور نزدیک به ۱۳۳ میلیارد و ۸۰۰ میلیون بشکه در روز است. این کشور با هدف افزایش تولید، قراردادهای گوناگونی را در طول تاریخ خود منعقد کرده است. از جمله آنها سه قرارداد در سال ۱۹۹۹ و انعقاد هفت قرارداد مشارکت در تولید در می ۲۰۰۰ هستند. بیشتر میدانهای نفتی اندونزی در بخشهای مرکزی و غربی واقع شده اند، اما فعالیتهای اکتشافی آن در مناطق مرزی به ویژه در شرق تمرکز یافته است. البته این نواحی دور از دسترس و اکتشاف نفت در آنها بسیار دشوارتر از مناطق غربی و مرکزی این کشور است.

از بزرگ ترین شرکتهای چند ملیتی فعال در اندونزی کالتکس، سی ان اُسی و اکسون موبیل هستند. در ژانویه ۲۰۰۲، شرکت ملی نفت فراساحلی چین (سی ان اُسی)، بزرگ ترین شرکت تولید کننده نفت فراساحلی اندونزی شناخته شد. شرکت پرتامینا شریک شرکت چینی در انعقاد قراردادهای مشارکت در تولید است. هر چند میزان تولید شرکت چینی در سال ۲۰۰۳ نزدیک به ۲۰ میلیارد و ۵۰۰ میلیون بشکه در روز (۱۷/۵ درصد)، نسبت به سال ۲۰۰۲ کاهش نشان می دهد.

۳-۱. بخش کشاورزی

درصد سهم کشاورزی در اقتصاد کشور، ۱۲/۴ درصد است اما ۴۳/۳ درصد از نیروی کار در این بخش به فعالیت مشغول هستند. مجموع زمینهای قابل کشت در اندونزی بیش از ۲۰۰ هزار کیلومتر مربع است که بیش از ۵۰ درصد آن در سه جزیره جاوه، مادورا و بالی قرار داد.

مهم‌ترین محصولات کشاورزی این کشور برنج، نشاسته، بادام زمینی، کائوچو، کاکائو، قهوه، روغن نخل، مغز نارگیل، گوشت گاو، گوشت خوک، گوشت مرغ و تخم مرغ است. اندونزی بزرگ‌ترین صادر کننده روغن خام نخل در جهان است.

فرماندار انگلیسی دوره استعمار اندونزی، برای اولین بار درخت نخل را که گیاه بومی اندونزی نبود، وارد این کشور کرد. این درخت در گونه دورا که در جهان آن را به درخت روغن نخل می‌شناسند، بوده است. در سال ۱۹۱۱ نخستین باغات درخت نخل در اندونزی در سواحل شرقی سوماترای شمالی پدیدار شدند. در این سالها چند شرکت انگلیسی باغات کوچکی را به کشت این درخت اختصاص دادند. سطح زیر کشت درخت نخل طی حدود یک قرن از ورود این گیاه به اندونزی رشد قابل ملاحظه‌ای داشته است. این درختان به طور عمده در سوماترای شمالی، آچه و سوماترای جنوبی کشت می‌شوند. در استانهای دیگر همچون سوماترای غربی، کالیمانتان مرکزی، سولاوسی شمالی، ریائو، لامپونگ و جامبی نیز کشت این گیاه بسیار رایج است.

روغن نخل از میوه درختان روغنی موسوم به نخل^۱ به دست می‌آید. سه نوع از این گونه درختان به نامهای دورا، پریفرا و فنرا در جهان وجود دارد. از میوه این درختان محصولاتی به دست می‌آید: روغن خام، روغن هسته میوه نخل، کیک کرنل، روغن نخل تصفیه شده، چربی خام نخل، روغن اسیدی نخل و چربی اسیدی هسته میوه نخل. مراکز اصلی تولید روغن نخل در اندونزی در استانهای جاوه و سوماترای شمالی واقع هستند. با اینکه در سطح ملی، تولیدات داخلی روغنهای خوراکی نخل می‌تواند مصرف داخلی را تامین کند، اما به علت دوره‌های تولید در برخی مناطق، تولید این محصول به موقع تقاضای داخلی آن را پوشش نمی‌دهد.

در اندونزی ۸۰ درصد روغنهای خوراکی با روغن نخل و مابقی با روغنهای نارگیل و گیاهی دیگر تامین می‌شود. رشد تولید روغن نخل در دو دهه گذشته در جهان سالانه ۷/۳ درصد

بوده است. این رشد اساساً تحت تأثیر تولیدات دو کشور مالزی و اندونزی است که جمعاً ۸۰ درصد از این محصول را تولید می‌کنند. اندونزی با ۷۹ کارخانه تولید روغن نخل ۳۱ درصد از این سهم را در اختیار دارد. استان جاوه ۵۱ درصد، سوماترا ۴۷/۵ درصد و کالیمانتان ۱/۱ درصد از حجم تولید این محصول در اندونزی را در اختیار دارند. اندونزی خود بزرگ‌ترین مصرف‌کننده روغن خام نخل جهان نیز هست. در اندونزی ۵/۵ میلیون تن از این محصول که بالغ به ۹۴/۸ درصد تولید آن در این کشور است، صرف مصارف داخلی می‌شود. اندونزی بزرگ‌ترین صادرکننده روغن خام جهان بوده است و در این خصوص از مالزی که بزرگ‌ترین تولیدکننده روغنهای مذکور است، پیشی گرفته است. دولت اندونزی برای تأمین نیازهای مصرفی جامعه، توجه زیادی به توسعه مراکز پرورش گوسفند، گاو، مرغ، اردک، و خوک دارد.

۴-۱. بخش خدمات

- ❖ سهم بخش خدمات در تولید ناخالص حدود ۳۹/۹ درصد است و ۳۸/۷ درصد از نیروی کار در این بخش فعال هستند.
- ❖ تجارت و بازرگانی، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی، کارمندان دولت، بهداشت و آموزش، امور مالی، بیمه و ارتش بخش اصلی خدمات را تشکیل می‌دهند.
- ❖ بعد از سال ۲۰۰۱، سیستم بانکداری این کشور توسعه و گسترش یافته است. اما هنوز هم کارایی مناسبی ندارد و زیاد قوی نیست.
- ❖ سیستم تأمین اجتماعی و انواع بیمه (به ویژه برای کارگران به صورت اجباری) در اندونزی وجود دارد و در بین آنها بیمه درمان که پوشش وسیع تری نیز دارد، نقش اصلی در صنعت بیمه اندونزی را به عهده دارد.

۲. ویژگیهای نژادی و جمعیتی

اندونزی به عنوان یکی از پرجمعیت‌ترین کشورهای جهان (چهارمین کشور جهان از نظر جمعیت) با جمعیت بیش از ۲۳۵ میلیون نفر به لحاظ قومی و نژادی جامعه‌ای بسیار متنوع و متکثر بوده و فاقد یک گروه نژادی همگون است.

با این حال بیشتر مردم از نژاد مالای^۱ هستند که غالباً با دیگر نژادها اختلاط یافته‌اند. آستروملانزیایی‌ها نیز اکثراً در جزایر شرق اندونزی، مثل ایریان‌جایا، سکونت دارند. در خصوص نحوه تقسیم‌بندی و تعداد گروه‌های قومی - نژادی در اندونزی، اختلاف نظرهایی وجود دارد. معمولاً از بیش از ۳۰۰ گروه قومی - نژادی یاد می‌شود. با این حال، گروه‌های قومی موجود در اندونزی را می‌توان، بر مبنای قدرت و سازمان سیاسی، به سه دسته کلی تقسیم کرد:

❖ **اجتماعاتی که در آنها زمین مبنای قدرت سیاسی است:** نمونه این اجتماعات را می‌توان در دولتها و سلطنتهای محلی سابق در تاریخ اندونزی، در جاوه، بالی، دولت‌های مالای تبار سوماترا و نیز سلطنتهای بوگیس - ماکاسار^۲ در سولاوسی جنوبی جستجو کرد. این اجتماعات پذیرای یکی از ادیان جهانی، به‌طور عمده اسلام، بوده‌اند، به غیر از بالی که در آن گونه‌ای التقاطی از آئینهای بودا و هندو رایج است. در میان این اقوام اقتدار سیاسی از آن خاندان‌هایی معین بوده که به کمک درباریان و رؤسای مناطق امور را اداره می‌کرده‌اند.

❖ **اجتماعاتی که در آنها زمین و دودمان، مبنای اقتدار سیاسی بوده است، مثل اقوام بتک^۳ و مینانگ‌کابائو^۴ در سوماترا.** در این اجتماعات رؤسای قبایل و دودمانها از اقتدار فوق‌العاده‌ای برخوردار هستند. بتکها مردمی کافر و آدم‌خوار بوده‌اند که بعضاً به مسیحیت گرویده‌اند. قوم مینانگ‌کابائو نیز به‌رغم پایبندی شدید به اسلام هنوز رسوم و سنن مادر تباری خود را حفظ کرده است.

❖ **اجتماعاتی که در آنها دودمان، مبنای قدرت سیاسی است.** این گروه‌ها اغلب در مناطق داخلی جزایر سکونت دارند، مثل قوم دایاک^۵ در کالیمانتان یا قوم توراجا^۶ در سولاوسی. این اجتماعات غالباً دارای اعتقاداتی کهن و اسطوره‌ای هستند، هر چند در سالهای اخیر بعضی از آنها به اسلام یا مسیحیت گرویده‌اند. در مجموع وجود گروه‌های قومی فراوان در اندونزی، موجب تنوع حیات فرهنگی و اجتماعاتی در نقاط مختلف این کشور شده‌است و دولت تلاش دارد ضمن حفظ رسوم و سنن محلی، زمینه‌های بروز تنش میان این اقوام را از بین برده و عوامل تأمین کننده وحدت ملی را تقویت کند.

1. Malay

2. Bugis -Makassar

3. Batak

4. Minangkabau

5. Dayak

6. Toradja

نام بعضی از مهم‌ترین گروه‌های قومی اندونزی عبارت است از: آچه‌ای‌ها^۱، بتکه‌ها، مینانگ‌کابائوئی‌ها در سوماترا، جاوه‌ایها و سوندائی‌ها^۲ در جاوه، مادورائی‌ها در مادورا، بالیائی‌ها^۳ در بالی ساساکها^۴ در لومبوک، منادوئی‌ها^۵، میناهاسائی‌ها^۶، توراجاها، بوگینی‌ها در سولاوسی، دایاکها در کالیمانتان، ایریانی‌ها در ایریان‌جایا، آمبونی‌ها در جزایر ملوک و تیموریه‌ها در تیمور شرقی، جدول شماره ۴، سهم گروه‌های مختلف قومی‌را در کل جمعیت اندونزی نشان می‌دهد.

جدول ۴. گروه‌های قومی در اندونزی و سهم آنها از کل جمعیت

شماره	اقوام	درصد
۱	جاوه ای (Javanese)	۴۰/۶
۲	سوندایی (Sundanese)	۱۵
۳	مادورائی (Madurese)	۳/۳
۴	مینانگ کابو (Minangkabau)	۲/۷
۵	بتاوی (Betawi)	۲/۴
۶	بوگیس (Bugis)	۲/۴
۷	بنتن (Banten)	۲
۸	بنجار (Banjar)	۱/۷
۹	سایر	۲۹/۹

همان‌گونه که گفته شد، در سال ۲۰۰۷ جمعیت اندونزی بیش از ۲۳۴ میلیون نفر بوده است. رشد سالانه جمعیت در این کشور ۱/۲۱ درصد است. سایر شاخصهای جمعیتی این کشور به قرار زیر است.

❖ نسبت جمعیت زیر ۱۴ سال: ۲۸/۷ درصد

❖ نسبت جمعیت ۱۵ تا ۶۴ سال: ۶۵/۶ درصد

1. Acehenese
2. Javanese & sundanese
3. Balinese
4. Sasaks
5. Menadonese
6. Minahasans

- ❖ نسبت جمعیت ۶۵ سال و بالاتر: ۵/۷ درصد
- ❖ نرخ رشد جمعیت: ۱/۲۱۳ درصد
- ❖ نرخ زاد و ولد در هر هزار نفر: ۱۹/۶۵
- ❖ نرخ مرگ و میر در هر هزار نفر: ۶/۲۵
- ❖ نرخ خالص مهاجرت در هر هزار نفر: ۱-/۲۵
- ❖ نرخ مرگ و میر نوزادان در هر هزار نفر: ۳۲/۱۴
- ❖ نرخ باروری زنان (تعداد موالید به ازای هر زن): ۲/۳۸
- ❖ نسبت جنسی کل جمعیت: ۱۰۰/۱ مرد به ۱۰۰ زن
- ❖ امید به زندگی در بین مردان: ۶۷/۶۹ سال
- ❖ امید به زندگی در بین زنان: ۷۲/۷۶ سال
- ❖ نرخ باسوادی در کل جمعیت بالای ۱۵ سال: ۹۰/۴ درصد
- ❖ نرخ باسوادی در مردان بالای ۱۵ سال: ۹۴/۰ درصد
- ❖ نرخ باسوادی در زنان بالای ۱۵ سال: ۸۶/۸ درصد

۳. تولید ناخالص داخلی (GDP)

در سال ۲۰۰۷، تولید ناخالص داخلی اندونزی براساس برابری قدرت خرید ۸۴۵/۶ میلیارد دلار با نرخ رشد ۶/۱ درصد بوده است.

این شاخص براساس نرخ رسمی ارز، در این سال ۲۸۷/۴ میلیارد دلار بوده است. در سال ۲۰۰۷، تولید ناخالص داخلی سرانه، براساس برابری قدرت خرید ۳۴۰۰ دلار اندازه‌گیری شده است.

جدول شماره ۵، تولید ناخالص داخلی را به تفکیک بخشهای عمده اقتصادی نشان می‌دهد.

جدول ۵. تولید ناخالص داخلی (GDP) به تفکیک بخشهای عمده اقتصادی در سال ۲۰۰۷

شاخص	کمیت
تولید ناخالص داخلی (GDP)	۸۴۵/۶ میلیارد دلار (براساس PPP)
تولید ناخالص داخلی (GDP) سرانه	۳۴۰۰ دلار (براساس PPP)
نرخ رشد تولید ناخالص داخلی	۶/۱ درصد
سهم بخش صنعت از GDP	۴۷/۷ درصد
سهم بخش کشاورزی از GDP	۱۲/۴ درصد
سهم بخش خدمات از GDP	۳۹/۹ درصد

www.cia.gov

۴- شاخصهای مهم اقتصادی

در این قسمت برخی از شاخصهای مهم اقتصادی اندونزی را معرفی و تحلیل می‌کنیم.

۴-۱. نرخ تورم

نرخ تورم در کشور اندونزی در طول پنج سال گذشته نوسان شدیدی داشته است. در سال ۲۰۰۵ نرخ تورم در اندونزی به بالاترین حد در طی سالهای اخیر یعنی ۱۷ درصد رسید.

دلیل اصلی تورم کاهش منابع نفت و افزایش قیمت سوختهای مصرفی به میزان ۱۲۰ درصد بود که سبب تورم شدید شد. ولی با اجرای سیاستهای اقتصادی نرخ تورم در سال ۲۰۰۶ و ۲۰۰۷ نسبت به سال ۲۰۰۵ کاهش یافته است. میزان تورم در اندونزی غیر از سال ۲۰۰۵ در محدوده ۶ تا ۶/۶ درصد نوسان داشته است.

در جدول شماره ۶، نرخ تورم طی سالهای ۲۰۰۳-۲۰۰۷ نشان داده شده است.

جدول ۶. نرخ تورم طی دوره زمانی ۲۰۰۳-۲۰۰۷

سال	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷
نرخ تورم	۶/۵۴	۶/۱	۱۷/۱۱	۶/۶	۶/۵۹

۲-۴. نرخ بیکاری

بیکاری یکی از معضلات همیشگی در بسیاری از کشورهای در حال توسعه از جمله اندونزی است.

بر اساس آمار رسمی، نرخ بیکاری در فاصله سالهای ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۵ در حال افزایش بوده و به ۱۱/۳ درصد رسید. اما در سالهای ۲۰۰۶ و ۲۰۰۷ با انحدک کاهشی به ۹/۷ درصد نزول یافته است.

این آمار نشان می‌دهد که میزان بیکاری رسمی نیز در اندونزی بالاست، هر چند آمارهای غیر رسمی بیکاری را بیش از این نشان می‌دهند. افزون بر این بیکاری پنهان نیز از جمله مشکلات نیروی کار اندونزی است.

جدول شماره ۷، میزان بیکاری را طی سالهای مختلف در کشور اندونزی نشان می‌دهد.

جدول ۷. میزان بیکاری کشور اندونزی طی دوره زمانی ۲۰۰۳-۲۰۰۷

سال	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷
بیکاری (درصد)	۸/۷	۹/۷۵	۱۱/۲۴	۱۰/۲۸	۹/۷

۳-۴. دستمزد نیروی کار

قانون حداقل دستمزد در اندونزی که از سال ۱۹۷۷ وجود داشته برای مناطق مختلف متفاوت است. شورای حقوق و دستمزد در هر منطقه وجود دارد که تحت نظر شورای مرکزی است. به‌طور مثال حداقل حقوق در جاکارتا ۳۵ دلار ماهانه است. هیچ آمار دقیقی

از تعداد کارگران با حداقل حقوق وجود ندارد. بعضی از مطالعات نشان می‌دهد که بین ۳۰ تا ۶۰ درصد کارگران حداقل حقوق را دارند. بعد از بحران سال ۱۹۹۸ دستمزدها به میزان متوسط ۲۰ درصد افزایش پیدا کرده است. جدول شماره ۸، متوسط نرخ دستمزد روزانه کارگران را در اندونزی نشان می‌دهد.

جدول ۸. متوسط دستمزد روزانه کارگران اندونزی در سال ۲۰۰۵ (واحد: دلار)

بخش	دستمزد اسمی	دستمزد واقعی
کشاورزی	۱/۳۴	۰/۲۶
ساختمان	۳/۵۵	۰/۹۷
صنعت	۴/۱۶	۱/۲۷

دستمزد غیر رسمی کارگران در شهرهای بزرگ بیشتر از شهرهای کوچک و برای افراد سالمند و کودکان کمتر از افراد جوان بالغ است.

۴-۴. تراز حساب جاری

تراز حساب جاری اندونزی طی سالهای ۲۰۰۲-۲۰۰۷ در جدول زیر ارائه شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود، روند آن طی دوران مذکور نوسان داشته و در سال ۲۰۰۵ به کمترین حد خود رسیده اما در سال ۲۰۰۶ افزایش شایان توجهی یافته است. بحران اقتصادی سال ۲۰۰۵ که به دلیل افزایش قیمت مواد نفتی به وجود آمد دلیل نوسانات شدید است. جدول شماره ۹، تراز حساب جاری را در سالهای مختلف نشان می‌دهد.

جدول ۹. تراز حساب جاری کشور طی دوره زمانی ۲۰۰۳-۲۰۰۷ ارقام: میلیون دلار

سال	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶	۲۰۰۷
تراز حساب جاری	۷۸۲۲	۸۱۱۱	۱۵۶۴	۲۷۸	۹۹۷۶	۶۵۷۴

۴-۵. میزان ذخایر ارزی

اندونزی به دلیل بحرانهای مختلف سیاسی و بلایای طبیعی مختلف و وسیع مجبور به گرفتن وامهای مختلف از بانک جهانی و صندوق بین‌المللی بوده است. اما با وجود این ذخیره ارزی این کشور در سال ۲۰۰۷ برابر ۵۳/۲۷ میلیارد دلار بوده که نزدیک به ۶۲ درصد حجم واردات این کشور (۸۶/۲۴ میلیارد دلار) است. ژاپن، بانک جهانی و بانک توسعه آسیا طلبکاران اصلی اندونزی هستند.

سایر شاخصهای اقتصادی اندونزی به شرح زیر است:

- ❖ **بدهی به خارج: ۱۳۷/۲ میلیارد دلار**
- ❖ **نیروی کار: ۱۰۸ میلیون نفر**
- ❖ **ترکیب نیروی کار براساس مشاغل: ۴۳/۳ درصد بخش کشاورزی، ۱۸ درصد بخش صنعت و ۳۸/۷ درصد بخش خدمات (سال ۲۰۰۴)**
- ❖ **نرخ بیکاری: ۹/۷ درصد (سال ۲۰۰۷)**
- ❖ **جمعیت زیر خط فقر ۱۷/۸ درصد (۲۰۰۶)**
- ❖ **ترکیب بخشهای اقتصادی در تولید ناخالص داخلی: ۴۷/۷ درصد بخش صنایع، ۳۹/۹ درصد بخش خدمات، ۱۲/۴ درصد بخش کشاورزی (سال ۲۰۰۷)**
- ❖ **نسبت سرمایه‌گذاری (ناخالص ثابت): ۲۳/۶ درصد از تولید ناخالص داخلی (سال ۲۰۰۷)**
- ❖ **ذخایر ارزی و طلا: ۵۳/۲۷ میلیارد دلار (سال ۲۰۰۷)**
- ❖ **تراز حساب جاری: ۱۰/۲۱ میلیارد دلار (سال ۲۰۰۷)**
- ❖ **بودجه دولت (درآمدها): ۸۸/۲۱ میلیارد دلار و هزینه‌ها: ۹۵/۴۱ میلیارد دلار (سال ۲۰۰۷)**
- ❖ **محصولات عمده معدنی: بوکسیت، ذغال سنگ، منگنز، آهن و نیکل، الماس و نفت و گاز.**

۵. شبکه‌های توزیع

با توجه به وضعیت جغرافیایی اندونزی و پراکندگی جزایر در آن (حداقل ۶۰۰۰ جزیره

مسکونی) سیستم توزیع مناسب و کارا بسیار اهمیت دارد. البته بازارهای اصلی برای کالاهای وارداتی به‌طور عمده در شهرهای بزرگ مانند جاکارتا، سورابایا، باندونگ، مدان، پاله مانگ و سمارانگ است، یعنی مناطقی که یک سوم جمعیت در آن زندگی می‌کنند.

شرکتهای مختلف برای توزیع کالا در اندونزی وجود دارند. وارد کنندگان بزرگ، شبکه توزیع مخصوص خود را دارند اما وارد کنندگان یا تولیدکنندگان کوچک غیر از منطقه جاوه توزیع کننده‌ای برای جزایر کوچک ندارند.

مهم ترین شرکتهای توزیع کنندگان کالا در اندونزی عبارت‌اند از تیگاراکسا^۱، ویکسانا^۲، تمپو^۳، ایندومارکو^۴، انسوال^۵، دیاموند^۶، گلد استورج^۷ و اینتارماس تالا تردینگ^۸.

اغلب تولید کنندگان، وارد کنندگان و صاحبان رستوران و خرده فروشیها از ضعیف بودن سیستم توزیع در اندونزی شکایت دارند. این مشکل در آب و هوای گرم و استوایی اهمیت بیشتری می‌یابد. توزیع کنندگان در اندونزی بایستی با فقدان زیرساخت مناسب، مشکلات و عدم اطمینان در زمان ترخیص کالا، ضعیف بودن سیستم ارتباطاتی و وجود هزاران خرده فروشی در منطقه ای بسیار وسیع مبارزه کنند. سیستم توزیع واردات مواد غذایی تقریباً جدید بوده و بهتر از بقیه کالاها است. زیرا وارد کنندگان سنگاپوری سیستمهای توزیع وسیع را سازماندهی می‌کنند. رشد طبقات متوسط و بالا در اندونزی سبب تغییر در خرید مواد غذایی اندونزی شده است. تعداد سوپرمارکتهای که در سال ۱۹۸۵ تنها ۱۰۰ عدد، بود امروزه به بیش از ۱۰۰۰ رسیده است. سوپر مارکتهای زنجیره‌ای فراوانی در اندونزی وجود دارند، مانند هرو^۹، ماتاهاری^{۱۰}، گلدن ترکی^{۱۱}، گالاتل^{۱۲}، ماکرو^{۱۳} و دیاموند^{۱۴}.

1. Tigaraksa
2. Wicksana
3. Tempo
4. Indomarco
5. Enseval
6. Diamond
7. Cold Storage
8. Intermas Tata Trading
9. Hero
10. Matahari
11. Golden Truly
12. Galael
13. Makro
14. Diamond

۹. بازاریابی و تبلیغات

قوانین اندونزی اجازه بازاریابی مستقیم به شرکتهای خارجی نمی‌دهد و هر شرکت خارجی بایستی از طریق نمایندگی خود در اندونزی اقدام به بازاریابی و تبلیغ کند.

بازاریابی در اندونزی وابسته به شرکتهای مختلف داخلی و خارجی است و شرکتهای و گروه‌های مختلف ملی و بین‌المللی فعالیتهای بازاریابی در این کشور را انجام می‌دهند. انواع تبلیغات چاپی، ایجاد نمایشگاه‌ها، روزنامه‌ها، مجلات، رادیو و تلویزیون داخلی و ماهواره‌ها و سایر وسایل ارتباط جمعی نظیر سینما در معرفی محصولات فعال هستند. تبلیغات از طریق اینترنت نیز امروزه تا حد وسیعی در اندونزی گسترش یافته است.

انجمن بازاریابی اندونزی^۱ در سال ۱۹۸۷ به دست بعضی از متخصصان بازار یابی تشکیل شد. این انجمن وابسته به فدراسیون بازاریابی آسیا و پاسیفیک^۲ بوده و هدف آن برگزاری کارگاه و سمینار، تبادل اطلاعات، مطالعات بازار و غیره برای اعضا و عموم بوده و هر ساله با دعوت از کارشناسان و افراد خبره در زمینه بازاریابی در اندونزی فعالیت می‌کند.

انجمن بازاریابی دیجیتال آسیا^۳ از دیگر سازمانهایی است که در زمینه بازار یابی دیجیتال در آسیا و اندونزی فعال است.

۹-۱. راهبردهای بازاریابی و فروش

بازار اندونزی به دلیل جمعیت زیاد، جوان و طبقه متوسط رو به رشد یک بازار خوب است. بیشترین محصولات وارداتی این کشور شامل نفت و بنزین و سوختهای معدنی، ماشین آلات، مواد و محصولات شیمیایی، پلاستیک و محصولات پلاستیکی، آهن و فولاد، لاستیک و مواد لاستیکی و شکر و شیرینی است:

برای موفقیت در بازار اندونزی، باید با کسب و کارهای محلی، ملی و چند ملیتی به ویژه با صادر کنندگان از جنوب شرقی آسیا که با فرهنگ، اقوام و قوانین محلی آشنا هستند رقابت کرد. راه‌های زیر چند پیشنهاد برای رسیدن به موفقیت است.

1. Association (IMA) Marketing Indonesia
2. Asia Pacific Marketing Federation
3. Asia Digital Marketing Association

- ❖ صادر کنندگان به اندونزی بایستی حداقل چند مسافرت شخصی به اندونزی داشته باشند تا از نزدیک با مردم، بازار، خرده فروشی و عمده فروشی، توزیع کنندگان آشنا شوند. این افراد باید صبور بوده و به برنامه ریزی برای طولانی مدت فکر کنند.
- ❖ احتمالاً در هیچ نقطه دنیا به اندازه آسیا ملاقات حضوری برای تجارت اهمیت ندارد. ملاقات با فروشنده و توزیع کننده یا نمایندگی بسیار مهم است. پس از آن کیفیت و قیمت اهمیت دارد.
- ❖ صادرات مستقیم بسیار مشکل و تقریباً ناممکن است، بهتر است با برقراری ارتباط با طرفهای اندونزی و ایجاد رابطه اقدام به صادرات کرد. استفاده از یک طرف اندونزیایی یا توزیع کننده مناسب اهمیت زیادی دارد.
- ❖ سرمایه گذاری مشترک^۱ شیوه مناسبی برای صادرات به اندونزی است. این سرمایه گذاری می تواند با یک اندونزیایی یا سنگاپوری باشد. شرکتهای سنگاپوری افزون بر آشنایی کامل با قوانین و مقررات، در غالب کشورهای آسیایی از جمله اندونزی نمایندگی دارند.
- ❖ محصولات بایستی با توجه به شرایط آب و هوایی گرم و مرطوب اندونزی بسته بندی شوند.
- ❖ هر نوع تبلیغ باید بر اساس سلیقه مردم اندونزی و بر اساس قوانین آن کشور باشد و با توجه به تنوع شدید فرهنگ و اقوام گوناگون موجود در اندونزی همواره نیاز به یک شریک و یا توزیع کننده اندونزی، سنگاپوری یا مالزیایی وجود دارد.
- ❖ طبقه متوسط و بالا در اندونزی رو به رشد است و با توجه به سرمایه گذاریهای چند ملیتی در اندونزی برای برخی از کالاها براند نیز اهمیت دارد. برای رقابت لازم است که بسته بندی و شکل و فرم ارائه کالا مناسب باشد.
- ❖ شرکت در نمایشگاههای معرفی کالا و ارائه کالا یا خدمات مربوطه کمک فراوانی برای صادرات کالا به اندونزی است.
- ❖ مطالعات بازار اندونزی برای آگاهی از وضعیت، نوع و سلیقه مشتریان به صورت مداوم و پیوسته لازم است. برای این منظور می توان از مقالات و تحقیقات انجام شده در سطوح بین المللی به ویژه از مطالعاتی که کشورهای آسیایی انجام می دهند، استفاده کرد.

۷. نظام نرخ‌گذاری

با توجه به پیوستن اندونزی به سازمان تجارت جهانی و تبعیت از نظام اقتصاد آزاد، قیمت‌ها در این کشور غالباً تابع مستقیم عرضه و تقاضا است. دولت اندونزی تنها در تعیین قیمت کالاها و خدمات وابسته به دولت مانند سوخت و الکتریسیته و غیره دخالت دارد در سال ۲۰۰۵ افزایش قیمت سوخت سبب تورم ۱۷ درصدی شد و غالب محصولات از جمله برنج که مورد نیاز اکثریت افراد جامعه از جمله طبقات ضعیف است تحت تأثیر قرار گرفت. قیمت‌ها در شهرهای بزرگ بیشتر از شهرهای کوچک و روستاها است.

۸. منابع طبیعی

اندونزی از نظر منابع طبیعی بسیار غنی است. در این قسمت به طور تفصیلی منابع طبیعی این کشور را معرفی می‌کنیم.

۸-۱. آبهای داخلی

چهار پنجم مساحت مجمع‌الجزایر اندونزی را آبهای حایل میان جزایر تشکیل می‌دهد. بدین ترتیب حیات مردم این سرزمین از دیرباز در پیوند با آب و دریا بوده و از همین رو است که وطن خود را آب و خاک^۱ می‌نامند. افزون بر این در تعدادی از جزایر اندونزی دریاچه‌های زیبایی واقع شده است که مهم‌ترین آنها عبارت است از: دریاچه‌های توبا^۲، مانینجائو^۳، سینگکاراک^۴ در سوماترا، دریاچه‌های تمپه^۵، تووتی^۶، سیدنرنگ^۷، پوزو^۸، لیمبوتو^۹، توندانو^{۱۰} و ماتانا^{۱۱} در سولاوسی، و دریاچه‌های پانی^{۱۲} و سنتانی^{۱۳} در ایریان جایا.

1. Tanahair Kita
2. Toba
3. Maninjau
4. Singkarak
5. Tempe
6. Towuti
7. Sidenreng
8. Poso
9. Limboto
10. Tondano
11. Matana
12. Paniai
13. Sentani

یکی از مسائل مهم اندونزی تعیین حریم دریایی است. دولت اندونزی در سال ۱۹۵۷، با انتشار اعلامیه‌ای ضمن استناد به ویژگی مجمع‌الجزایری کشور، حاکمیت بر آبهای پیرامونی جزایر و بین آنها را از آن خود اعلام کرد. طبق این قانون حریم دریایی اندونزی تا ۱۲ مایلی خط ساحلی است و حد منطقه ویژه اقتصادی آن به ۲۰۰ مایل می‌رسد. این امر مورد تأیید کنوانسیون بین‌المللی حقوق دریاها (با احتساب حق عبور بین‌المللی) قرار گرفته است.

۸-۲. جزایر

مجمع‌الجزایر اندونزی دارای پنج جزیره بزرگ و نزدیک به سی گروه متشکل از جزایر کوچک‌تر است. تا چندی پیش تعداد کل جزایر اندونزی ۱۳۶۷۷ جزیره عنوان می‌شد ولی مقامات این کشور در سال ۱۹۹۴ اعلام کرده‌اند که بر اساس پژوهش‌های اقیانوس‌شناسی، رقم کل جزایر به ۱۷۵۰۸ جزیره می‌رسد. در هر حال، تنها حدود ۶۰۰۰ جزیره مسکونی است. پنج جزیره اصلی اندونزی عبارت‌اند از: سوماترا (۴۷۳۶۰۶ کیلومتر مربع)، جاوه (۱۳۲۱۰۷ کیلومتر مربع، با احتساب جزیره مادورا در مجاورت آن)، کالیمانتان (۵۳۹۴۶۰ کیلومتر مربع، شامل دو سوم جزیره بورنئو، بخش شمالی این جزیره دربرگیرنده استانهای صباح و ساراواک مالزی و کشور بروئی دارالسلام است).

۸-۳. عوارض طبیعی

اندونزی دارای آب و هوای استوایی (حاره‌ای) دریایی و نیز دو فصل خشک و بارانی، هر یک به مدت چهار ماه است. فصل خشک از ماه ژوئن تا سپتامبر و فصل بارانی از ماه دسامبر تا مارس ادامه می‌یابد. در دوره انتقالی بین دو فصل مزبور نیز، یعنی فاصله ماه‌های آوریل تا مه و نیز ماه‌های اکتبر تا نوامبر، هوا متغیر است. متوسط دما در مناطق کوهستانی ۲۳ درجه است. متوسط میزان بارش سالانه ۷۰۶ میلی‌متر و میانگین نسبی رطوبت هوا بین ۶۰ تا ۹۰ درصد است. میزان تغییر دما در طول سال محدود است (بین ۲۰ تا ۳۰ درجه سانتیگراد) و در فصل باران، بر میزان رطوبت هوا افزوده می‌شود. فصل باران موسم بارانهای تند و معمولاً کوتاه‌مدت، به همراه رعد و برقهای شدید است.

اندونزی پس از برزیل دارای بزرگ‌ترین ذخایر جنگلهای استوایی (معروف به شُشهای جهان) است، که نزدیک به ۱۲۰ میلیون هکتار (حدود ۶۰ درصد مساحت خشکی کشور) را در بر می‌گیرد. این جنگلها دارای گونه‌هایی متنوع و فراوان از گلها و گیاهان حاره‌ای است

که یکی از موارد مهم مصرف آنها، داروهای گیاهی سنتی (معروف به جامو^۱) است، که رواج زیادی در اندونزی دارد. استفاده از منابع چوب این جنگلها (صدور الوار یا محصولات ساخته شده چوبی) یکی از منابع مهم درآمد کشور است که هر چند یک بار اعتراض محافل خارجی طرفدار محیط زیست را برمی‌انگیزد. اراضی کشاورزی حداقل ۱۷ درصد از سرزمین اندونزی را پوشش می‌دهند و تقریباً در تمام نقاط این کشور مخملی از سبزه و علف روی زمین روئیده است. همچنین گاهی گونه‌های مختلف و اغلب نادر حیوانات مناطق حاره، در جزایر مختلف و دریاها و اندونزی یافت می‌شود. خاک بیشتر مناطق اندونزی به دلیل وجود باتلاقهای فراوان، جلگه‌ها و دشتهای وسیع و نیز رسوبات آتشفشانی، برای کشاورزی مناسب است که در این میان جزایر جاوه و بالی، دارای حاصلخیزترین خاکها هستند.

۸-۴. کوه‌ها

اندونزی دارای رشته کوه‌های فراوان و قله مرتفع بسیاری است که در بین آنها حدود ۴۰۰ آتشفشان وجود دارد که یک چهارم آنها فعال است. بزرگ‌ترین کوه اندونزی، قله ماندالا^۲ با ۴۶۶۰ متر ارتفاع، در رشته کوه جایاوی جایا^۳ در ایریان جایا قرار دارد که معمولاً پوشیده از برف است. دیگر قله‌های مرتفع اندونزی (با ارتفاع بیش از ۲۷۵۰ متر) عبارت‌اند از :

در جزیره سوماترا : لیوزر و کرینچی^۴، در جزیره جاوه، گده^۵، تانگکوبان پراهو^۶، چیره‌مای^۷، کاوی^۸، کلود^۹، سهمه‌رو^{۱۰}، ورائونگ^{۱۱}، در جزیره سولاوسی و لومپوباتانگ^{۱۲}، ورائته کومبالا^{۱۳}،

1. Jamu
2. Mandala Top
3. Jaya Wijaya
4. Leuser and Kerinci
5. Gede
6. Tangkuban Perahu
7. Ciremai
8. Kawi
9. Kelud
10. Semeru
11. Raung
12. Lompobatang
13. Rante Kombala

در جزیره بالی و باتور، آگونگ^۱، در جزیره لومبوک: رین جانی^۲، در جزیره سومباوا و تامبورا. فورانهای آتشفشانی هر چند یکبار مشکلاتی را برای ساکنان حوالی این کوهها فراهم می‌آورد. در طول دو دهه گذشته نزدیک به ۳۰ مورد فوران مهم آتشفشانی ثبت شده است.

اندونزی همچنین بر کمر بند زلزله حوزه پاسیفیک قرار دارد و وقوع زلزله‌های خفیف و شدید یکی از مشکلات دائمی ساکنان این کشور است. در تاریخ اندونزی، موارد گوناگونی از وقوع بلایای طبیعی مثل زلزله و آتشفشان وجود داشته که خسارتهای فراوانی را پدید آورده است. مثل فوران آتشفشان کراکاتوا در سال ۱۸۸۳ و وقوع سونامی سال ۲۰۰۴ که به مرگ یا ناپدید شدن بیش از ۲۴۰ هزار اندونزیایی انجامید و چندین زلزله در سالهای اخیر که همه خسارات و تلفات فراوانی بر جای گذاشته است.

۸-۵. رودها

در جزایر مختلف اندونزی رودهای فراوانی جریان دارند که به‌عنوان منابع مهمی برای حمل و نقل و آبیاری مزارع استفاده می‌شوند. مهم‌ترین رودهای این کشور عبارت‌اند از موسی^۳، باتانگاری^۴، ایندراگیری^۵ و کامپار^۶ در جزیره سوماترا و کاپوآس^۷، باریتو^۸، ماهاکامورجنگ^۹، در جزیره کالیمانتان و ممبرامو^{۱۰}، ودیگول^{۱۱}، در جزیره ایریان جایا و بنگاوان سولو، چیتاروم^{۱۲} و برانتاس^{۱۳} در جزیره جاوه.

۸-۶. تنگه‌ها

اندونزی بر سر راه‌های دریای مهمی است که اقیانوس هند را به اقیانوس آرام متصل می‌سازد.

1. Agung
2. Rinjani
3. Musi
4. Batanghari
5. Indragiri
6. Kapar
7. Kapuas
8. Barito
9. Mahakam
10. Memberamo
11. Digul
12. Citarum
13. Brantas

از جمله مهم‌ترین این آبراه‌ها، (تنگه‌مالاکا) بین جزیره سوماترای اندونزی و شبه‌جزیره مالزی، (تنگه سوندا) بین جزایر سوماترا و جاوه (و تنگه ماکاسار) بیس‌ن جزایر (سولاسی و کالیمانتان) است که از گذشته‌های دور کشتیهای تجاری از آنها استفاده می‌کرده‌اند.

۷-۸. جنگلها

اندونزی داری دومین ذخیره جنگلهای استوایی در جهان با وسعتی در حدود ۱۲۰ میلیون هکتار است. نزدیک به ۴۳ درصد از این مناطق جنگلی جزو ذخایر طبیعی پارکهای ملی و مناطق حفاظت شده و از ۵۷ درصد آن بهره‌برداری می‌شود. قطع درختان این جنگلها و صدور الوار آن یکی از مهم‌ترین منابع درآمدهای ارزی دولت می‌باشد. دولت اندونزی برای کنترل روند قطع درختان جنگلی و مبارزه با پدیده جنگل‌زدایی برنامه‌های گوناگونی را شروع کرده است. برای مثال می‌توان به تعیین نوع درختان مورد بهره‌برداری و اخذ مالیات ویژه از صادرکنندگان محصولات چوبی برای احیای جنگلها و تشکیل برنامه ملی جنگلداری از سال ۱۹۹۱ اشاره کرد. بسیاری از این اقدامات در پاسخ به اعتراضات کشورها و محافل غربی طرفدار محیط زیست نسبت به قطع درختان جنگلی و برهم خوردن تعادل اکوسیستم در اندونزی بوده است.

۸-۸. شیلات

اندونزی از معدود کشورهایی است که منابع آب آن در داخل حصارهای قلمرو کشور قرار گرفته است. وسعت بسیار زیاد آبهای تحت حاکمیت اندونزی که نزدیک به ۲/۱ میلیون کیلومتر آن برای ماهیگیری مناسب است، این امکان را فراهم آورده که بخش ماهیگیری در این کشور گسترش زیادی پیدا کند. مهم‌ترین مراکز ماهیگیری اندونزی در تنگه مالاکا، سواحل کالیمانتان، جاوه، بالی، سوماترا و جزایر ملوک قرار دارد. دولت با ساخت و تجهیز بنادر صیادی و استفاده از سرمایه‌گذارهای بخش خصوصی قادر به توسعه بخش شیلات شده است.

۹-۸. معادن

اندونزی افزون بر نفت و گاز دارای معادن ذغال‌سنگ، قلع، بوکسیت، نیکل، مس، آهن، طلا و نقره است. بیشتر این محصولات معدنی صادر می‌شوند. ذخایر ذغال‌سنگ در اندونزی

حدود ۳۶ میلیارد تن تخمین زده می‌شود. ذغال سنگ اندونزی از نوع مرغوب است. سیاست دولت مبنی بر استفاده از منابع غیر نفتی برای تولید برق، موجب توجه بیشتر به استخراج ذغال سنگ شده است.

سابقه اکتشاف قلع در اندونزی نیز به قرن هفدهم باز می‌گردد. اندونزی یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان قلع در جهان است که صادرات آن درآمد ارزی فراوانی برای دولت ایجاد کرده است. معادن مس اندونزی نیز یکی از غنی‌ترین ذخایر مس در جهان است. تولید کلوخه نیکل و تولید کلوخه بوکسیت نیز از دیگر مواد معدنی صادراتی اندونزی است. همچنین گفته می‌شود که یکی از بزرگ‌ترین معادن طلای جهان در ایریان جایا قرار دارد.

فصل چهارم

زیرساختها

در این فصل زیرساخت‌های موجود در کشور اندونزی را معرفی می‌کنیم که برای برقراری مناسبات تجاری و مبادله کالا و ارائه خدمات، کلیدی هستند. این زیرساخت‌ها عبارت‌اند از شبکه حمل و نقل، نظام بانکی، نظام بیمه‌ای و شبکه مخابراتی.

۱. حمل و نقل

توسعه اقتصادی در اندونزی مستلزم گسترش بخش حمل و نقل و ارتباطات، برای تبادل مسافر، کالا، خدمات و اطلاعات در بخش‌های مختلف کشور است. گسترش شبکه راه‌های زمینی در جزایر مختلف و نیز برقراری خطوط دریایی و هوایی بین این جزایر در کنار توسعه شبکه مخابراتی کشور، از جمله اهداف مهم دولت اندونزی است. دولت اندونزی در سال ۲۰۰۶ اعلام کرد که قصد دارد طی پنج سال آینده ۱۵۰ میلیارد دلار در ساخت جاده‌ها، نیروگاه‌ها و دیگر پروژه‌های زیرساختی سرمایه‌گذاری کند که این سرمایه‌ها باعث ارتقای نرخ رشد اقتصاد و ایجاد فرصت‌های شغلی در اندونزی می‌شود.

۱-۱. دریایی

استفاده از خطوط آبی برای اندونزی، چه به لحاظ جابجایی بار و مسافر بین جزایر مختلف و چه از نظر روابط تجاری با خارج اهمیت بسیار زیادی دارد. اندونزی دارای ۲۱۵۷۹ کیلومتر آبراه است که ۱۰۰۰۰ کیلومتر آن قابل کشتیرانی بوده و در ۵۰ سیستم رودخانه ای قرار دارد. ۵۰ درصد آبراه‌های قابل کشتیرانی در سوماترا و بقیه در کالیمانتان قرار دارند. بیشتر شبکه‌ها و ترمینال‌های آبی متعلق به بخش خصوصی است. توسعه زیر ساخت‌های آبراه‌ها مانند ساختن اسکله‌های جدید، لایروبی کانال رودخانه‌ها، ایجاد شبکه‌های کمکی در حال انجام است. اما به دلیل تغییرات فصلی شدید در سطح آب بسیاری از رودخانه‌ها،

بدون سرمایه گذاری کافی برای تغییرات بنیادی، نقش آبراه‌های داخلی اندونزی در حمل و نقل محدود بوده و منحصر به سوماترا و کالیمانتان می‌شود.

اندونزی دارای ۳۴۹ بندر است که ۱۲۷ بندر آن آماده پذیرش کشتیهای اقیانوس پیما است. بزرگ‌ترین بندر اندونزی به نام تنجوگ‌پریوک در جاکارتا قرار دارد که

ظرفیت تجاری آن بیش از ۱/۵ میلیون واحد کانتینر ۲۰ پایی (TEU) و بیش از ۱ میلیون مسافر در سال است. بندر سورابایا، دومین بندر بزرگ اندونزی، با ظرفیت معادل ۵۰۰ هزار واحد کانتینر ۲۰ پایی (TEU) در سال می‌باشد. سایر بنادر بزرگ عبارت‌اند از سمارانگ و سیربون در جاوه، بلاوان، پندانگ و پانجانگون در سوماترا، بالیک پاپان، بانجرامسین و ساماریندا در کالیمانتان، اوجونگ پاندانگ و بیتونگ در سولاوسی، آمبون در مالوکو و سورونگ در ایریان جایا.

جاکارتا، سورابایا، بلاوان و اوجون پاندانگ بزرگ‌ترین بنادر اندونزی هستند که غالب کالاهای صادراتی و وارداتی در آنها بارگیری می‌شود، غیر از نفت خام، چوب، لاستیک، روغن نخل و کود که دارای بنادر ویژه هستند

دولت اندونزی با جلب کمک‌هایی از بانک جهانی (WB) و بانک توسعه آسیا (ADB) و نیز ترغیب بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری، در پی تجهیز و گسترش ظرفیت بنادر و خطوط کشتیرانی کشور است.

بسیاری از خطوط کشتیرانی بین‌المللی به بنادر اندونزی تردد می‌کنند و شرکت کشتیرانی دولتی اندونزی، به نام پلنی^۱، در کنار دیگر خطوط دریائی و

نیز، کشتیهای سنتی متعلق به اشخاص، به کار حمل و نقل بار و مسافر بین جزایر مختلف اندونزی اشتغال دارند. کل تعداد کشتیهای (GRT ۱۰۰۰ و بیشتر) در سال ۲۰۰۷ برابر ۹۶۵ کشتی بوده که ۵۳ عدد آن بالک، ۵۲۲ عدد کارگو (حمل بار)، ۲۵ عدد تانکر حمل مواد شیمیایی، ۶۶ کانتینر، ۷ کشتی گاز مایع، یک کشتی حمل احشام، ۴۴ کشتی

مسافربری، ۶۷ کشتی حمل مشترک مسافر و بار، ۱۵۵ کشتی نفتکش، ۲ کشتی حمل و نقل یخچال دار، ۸ تانکر ویژه، ۴ کشتی حمل وسایل نقلیه و ۱۱ کشتی متفرقه می‌باشد. ۴۵ کشتی خارجی (۲۶ کشتی سنگاپوری، ۵ ژاپنی و بقیه از سایر کشورهای چین، فرانسه، انگلیس، سوئیس و....) به همراه ۱۰۵ کشتی ثبت شده در سایر کشورها (۳۷ کشتی در پاناما، ۵۶ کشتی در سنگاپور و....) در ناوگان حمل و نقل دریایی اندونزی حضور دارند.

۲-۱. هوایی

حمل و نقل هوایی در اندونزی نه تنها به دلیل کافی نبودن حمل و نقل زمینی و آبی بلکه به دلیل نیاز به تسریع حمل و نقل در بین هزاران جزیره به سرعت در حال گسترش است. افزون بر این برای بعضی از مناطق تنها راه ارتباط، حمل و نقل هوایی است. اندونزی مقررات هوایی بین‌المللی را با کمترین تغییرات اجرا می‌کند اما تا استانداردهای کامل خطوط هوایی راه طولانی در پیش دارد.

خط هوایی دولتی اندونزی، به نام گارودا^۱، دارای ناوگان هوایی بزرگی است. اکنون گارودا به دهها مقصد بین‌المللی پرواز دارد و بیشترین میزان پروازهای داخلی را نیز بر عهده دارد.

دیگر خطوط هوایی اندونزی عبارت‌اند از مرپاتی^۲ وابسته به گارودا^۳، سمپاتی^۴، بُراق^۵، ماندالا^۶ و پلِیتا^۷، که به‌طور عمده پروازهای داخلی دارند ولی دو خط هوایی مرپاتی و سمپاتی به بعضی از کشورهای همسایه نیز پرواز می‌کنند. همچنین تعداد زیادی خط هوایی خارجی به جاکارتا و دیگر شهرهای اندونزی پرواز دارند. ایران خط مستقیم پروازی به اندونزی ندارد.

در سال ۲۰۰۴ تعداد ۲۳ خط هوایی و ۳۷ مجوز جدید ایجاد شد و با کمک آن حمل و نقل هوایی به شدت رشد پیدا کرد. در سال ۱۹۹۹ تعداد مسافران هوایی پروازهای داخلی

1. Garuda
2. Merpati
3. DC-g
4. Sempati
5. Bouraq
6. Mandala
7. Pelita

تنها ۶/۶ میلیون بود در حالی که در سال ۲۰۰۳ تعداد مسافران جابه جا شده به ۱۸ میلیون و در سال ۲۰۰۴ به ۲۳ میلیون و در سال ۲۰۰۵ به ۲۵/۵ میلیون رسید و به نظر می‌رسد با رشد سالی ۲/۵ میلیون مسافر در چند سال گذشته افزایش یافته باشد. میزان بار مسافران هوایی داخلی در سال ۲۰۰۵ برابر ۲۸۷ هزار تن و حمل بار بدون مسافر ۲۰۴ هزار تن بوده است.

جابه‌جایی مسافر و بار بین شهرها و جزایر مختلف معمولاً به‌وسیله هواپیمای کوچک و کوتاه پرواز انجام می‌گیرد. در سال ۲۰۰۵ نزدیک به شش میلیون مسافر در پروازهای بین‌المللی فرودگاه‌های اندونزی جابه‌جا شده‌اند.

در سال ۲۰۰۷ مجموعاً ۶۶۲ فرودگاه در اندونزی دایر بوده است. فرودگاه بین‌المللی جاکارتا در سال ۱۹۸۵ افتتاح شد و در سال ۱۹۹۲ نوسازی و گسترش یافت و اکنون قادر به پذیرش میلیون‌ها مسافر در سال است. فرودگاه بین‌المللی دنپاسار در بالی نیز در چند سال گذشته گسترش یافته است. دیگر فرودگاه‌های مهم اندونزی در شهرهای، سمارانگ، مدان، سورابایا، جوگجاکارتا و جزیره باتام قرار دارند.

۱-۳. ریلی

شبکه راه‌آهن اندونزی دارای ۶۴۵۸ کیلومتر خط آهن است که حدود ۵۰۰۰ کیلومتر آن در جاوه و بقیه آن به طور عمده در سوماترا است. اندونزی چهار خط آهن ناپیوسته دارد که یکی از آنها در جاوه و ۳ خط در سوماترا است. خط آهن جاوه خدمات بار و مسافر در مسیرهای طولانی مثل جاکارتا - سورابایا (۸۲۰ کیلومتر) و جاکارتا - یوگیارتا (۵۱۰ کیلومتر) را به عهده دارد.

شرکت راه‌آهن دولتی اندونزی به نام پرومکا^۱، مسئولیت اداره خطوط آهن و جابه‌جایی مسافر و بار را بر عهده دارد. دولت در سالهای قبل برای بهبود و ارتقای وضعیت راه‌آهن، برنامه‌های مختلفی را به اجرا درآورد. تأسیس شرکت اینکا^۲ برای تولید قطعات و تجهیزات مورد نیاز راه‌آهن و نیز خرید لوکوموتیوها و واگنهای جدید و دو خطه کردن راه‌آهن در مسیرهای پر تردد، از جمله این موارد است.

1. Perumka

2. Inka

۴-۴. زمینی

شبکه راه‌های اندونزی در سال ۲۰۰۷ نزدیک به ۳۶۸۳۶۰ کیلومتر برآورد شده که ۱۳۶۴۹ کیلومتر آن آسفالت و ۱۵۴۷۱۱ کیلومتر آن شوسه است. شبکه راه‌های ملی در جزایر جاوه، سوماترا، مادورا و بالی وسیع و پیشرفته است. در سالهای اخیر ساخت بزرگراه‌های بین شهری افزایش زیادی پیدا کرده است. از سال ۱۹۹۳ دولت اجازه داد که بخش خصوصی در ساخت شبکه راه‌های کشور مشارکت کند. با این حال جزایر شرق اندونزی هنوز از نظر جاده‌سازی، نیازمند سرمایه‌گذاری بیشتری هستند.

جزیره پر جمعیت جاوه که ۷ درصد از مساحت خشکی و ۶۲ درصد از جمعیت اندونزی را در بر می‌گیرد دارای ۲۷ درصد از شبکه راه‌های اندونزی است. در حالی که مالوکو و پاپوا با ۲۳ درصد از خشکی و تنها دو درصد از جمعیت، هفت درصد از شبکه راه‌های اندونزی را در خود جای داده است. تعداد وسایل نقلیه موتوری در اندونزی بر اساس آمار سال ۲۰۰۳ برابر ۲۷ میلیون بوده است. در بین وسایل نقلیه، موتورسیکلت (با ۷۱ درصد برابر ۱۹/۲ میلیون عدد) بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داده است. موتورسیکلت یکی از وسایل حمل و نقل عمده در اندونزی است که ۹۰ درصد از تولید وسایل نقلیه موتوری ساخت داخل اندونزی را تشکیل می‌دهد. با وجود راه‌های موجود در اندونزی هنوز هم ۱۱ میلیون نفر از مردم در بعضی از فصول به شبکه راه‌ها دسترسی نداشته و شش میلیون نفر هم به هیچ راهی که قابل عبور وسایل نقلیه موتوری باشد دسترسی ندارند.

۲. نظام بانکی

نظام بانکی اندونزی بعد از سال ۱۹۹۸ بازسازی شد. آژانس بازسازی بانکهای اندونزی در فاصله دهه گذشته تا سال ۲۰۰۷ تغییرات و اصلاحاتی در سیستم بانکی کشور به وجود آورد، اما هنوز هم عمده بانکها در کنترل دولت با مدیریت ضعیف هستند. سیستم مالی اندونزی هنوز هم در کنترل بانکها است و ۸۰ درصد دارایی‌های مالی در بانکها قرار دارند. بانک مرکزی اندونزی به همراه بانکهای تجاری و بانک اعتباری منطقه‌ای سیستم مالی کشور را تشکیل می‌دهند.

بانک مرکزی اندونزی که در سال ۱۹۶۸ تشکیل شد، تنها در جهت حمایت از دولت برای رسیدن به اهداف مختلف بود. اما بعد از بحران اقتصادی جنوب شرقی آسیا، اندونزی

قوانین جدیدی برای باز سازی سیستم بانکی و مالی کشور تصویب و از سال ۲۰۰۰ اجرا کرد که به موجب آنها بانک مرکزی، به عنوان یک واحد پولی مستقل از دولت و احزاب، مسئول کلیه سیاستهای پولی کشور شد. بانک مرکزی در جاکارتا قرار دارد و ۳۸ شعبه در مناطق مختلف اندونزی دارد.

بعد از تغییر قوانین بانکی کشور در سال ۱۹۸۸ تعداد زیادی بانک خصوصی و تجاری داخلی و خارجی (بیش از ۲۲۲) در اندونزی تشکیل شد اما با محدودیتهای ایجاد شده در سال ۱۹۹۹ تعداد این بانکها کاهش پیدا کرد.

در حال حاضر ۱۳۸ بانک شامل ۵ بانک ایالتی، ۲۶ بانک توسعه منطقه‌ای، ۷۶ بانک تجاری بخشی و ۳۱ بانک خارجی و مشترک وجود دارند. افزون بر آن نزدیک به ۸۰۰۰ بانک اعتباری منطقه‌ای در اندونزی موجود است. پرداخت تنها از طریق بانکهای تجاری از طریق پول، چک، کارت اعتباری و مبادلات بین بانکی انجام می‌شود. جدول شماره ۱۰، فهرست بانکهای مهم اندونزی را نشان می‌دهد.

جدول ۱۰. فهرست بانکهای مهم اندونزی

ردیف	نام بانک	آدرس	تلفن و نمابر
۱	Permata Bank	PermataBank Tower I Jl. Jend. Sudirman Kav. 27, Jakarta 12920 Indonesia	Tel.: (6221) 523 7899 Fax: (6221) 250
۲	Bank Internasional Indonesia	Ground Floor, Blok B-1 Jl. MH Thamrin Blok B1 No.1718- Jakarta 10350 Indonesia	Tel.: (6221) 310 7535 /36 Fax: (6221) 310 7588
۳	Bank Mandiri	Ruko Agung Sedayu Blok N No. 36, Jl. Mangga Dua Raya Indonesia	Tel.: (6221) 612 3135 Fax: (6221) 612
۴	Bank Bukopin	MT. Haryono Kav. 5051- Jakarta 12770 Indonesia	Tel.: (6221) 798 8266 Fax: (6221) 798 8266

Tel.: (6221) 385 1223 Fax: (6221) 380 5725	Wisma Hayam Wuruk, Jl. Hayam Wuruk No. 8 Jakarta 10120 Indonesia	Bank Dagang Nasional Indonesia	۵
Tel.: (6221) 381 7187 Fax: (6221) 350	Public Relations Bank Indonesia Jl. MH. Thamrin 2 Jakarta 10110 Indonesia	Bank Indonesia	۶
Tel.: 6333 6555 Fax: (6221) 521 6555 6333 6222 6111	Plaza Setiabudi, Jalan H.R. Rasuna Said Kav. 62 Jakarta 12920 Indonesia	Bank Universal	۷
Tel.: (6221) 252 9999 Fax: (6221) 252	Citibank Landmark Landmark Building Jl. Jendral Sudirman 1 Jakarta 12910 Indonesia	Citibank Indonesia	۹
Tel.: (6221) 5291 4722 Fax: (6221) 521 1103	World Trade Center 1F Jalan Jendral Sudirman Kav 2931- Jakarta 12920 Indonesia	HSBC Indonesia	۱۰

۳. نظام بیمه‌ای

قانون تأمین اجتماعی اندونزی که به نام جامسوستک^۱ خوانده می‌شود در سال ۱۹۷۷ تدوین و در سال ۱۹۹۲ تا اندازه‌ای اصلاح شد. این قانون شامل سوانح، خدمات درمانی، مرگ و بازنشستگی برای کارگران کارگاه‌های بزرگ بود که با اصلاح آن به کارگاه‌های بالای ۱۰ کارگر انطباق یافت. در سالهای اخیر دولت اندونزی برای گسترش این قانون به کلیه کارگران و توسعه تسهیلات و انواع آن، برنامه‌ریزی‌هایی را انجام داده است.

صنعت بیمه اندونزی در سطوح خصوصی، ملی و بین‌المللی بسیار گسترده است و تحت پوشش مدیریت بیمه وزارت دارایی اندونزی است. انواع بیمه‌های عمر، بیمه درمانی در تمام سطوح (حتی در سطح مستخدمان داخل منازل)، بیمه تصادفات، اتوموبیل، دزدی،

آتش‌سوزی، سرمایه‌گذاری، سوانح و حوادث، بلایای طبیعی و غیره در اندونزی وجود دارد. در بین انواع بیمه، بیمه درمانی اندونزی پوشش وسیع‌تری داشته و نقش اصلی در صنعت بیمه اندونزی را دارد. غیر از شرکتهای بیمه بومی، ده‌ها شرکت بیمه بین‌المللی و شرکتهایی از ژاپن، آمریکا، اروپا و سایر کشورها در اندونزی شعبه دارند و در صنعت بیمه اندونزی غالباً به صورت مشارکتی^۱ سهیم هستند. شورای بیمه اندونزی وانجمن بیمه عمر اندونزی از جمله موسسات عمومی مسئول بیمه در اندونزی هستند.

جدول شماره ۱۱، نام برخی از شرکتهای بیمه‌ای اندونزی را نشان می‌دهد.

جدول ۱۱. نام بعضی از شرکتهای بیمه در اندونزی

سایر شرکتهای بیمه	شرکتهای بیمه عمر
Sinar Mas Insurance	AIG Lippo Life Insurance
Tugu Pratama Insurance	Prudential Life Insurance
Astra Buana Insurance	AIA Indonesia Insurance
Central Insurance	Manulife Indonesia Insurance
Allianz Insurance	Panin Life Insurance
AIU Indonesia Insura	Jiwa Sequis Life Insurance
	Central Asia Raya Insurance

۴. زیرساختهای ارتباطی

گسترش شبکه مخابرات یکی از نیازهای اصلی توسعه اندونزی و ایجاد ارتباط میان جزایر مختلف این کشور است. خدمات تلفن و تلگراف داخلی شرکت دولتی تلکوم^۲، مخابرات بین‌المللی به‌وسیله شرکت دولتی ایندوست^۳ و خدمات پستی به‌وسیله شرکت دولتی

1. Joint venture

2. Telkom

3. Indost

پوس دن گیرو^۱ انجام می‌شود.

با وجود چندین عقبگرد در صنعت مخابرات، اندونزی با جمعیت بیش از ۲۴۵ میلیون نفر، توسعه صنعت مخابرات خود را ادامه می‌دهد. این کشور به دلیل چالشهای مختلف سیاسی، اقتصادی و بلاپای طبیعی، در ایجاد زیر ساختهای مخابراتی لازم به ویژه برای شرایط جغرافیایی منحصر به فرد خود با مشکلاتی روبه‌رو بوده است. در شرایط فعلی این کشور اوضاع مناسب تری در زمینه تعداد مشترک و درآمد برای صنعت مخابراتی دارد. در سال ۲۰۰۷ دولت اندونزی اعلام کرد که با تهیه قوانین و مقررات جدید، سرمایه گذاری خارجی در این زمینه افزایش خواهد یافت.

در اندونزی تعداد ۱۴/۸۲۱ میلیون خط تلفن ثابت و ۶۳/۸۰۳ میلیون خط تلفن همراه (۲۰۰۶) وجود دارد.

تعداد میزبانان اینترنتی^۲ اندونزی بالغ بر ۵۵۹۳۵۹ میزبان و کاربران اینترنتی آن بیش از ۲۰ میلیون کاربر است. کد شناسایی این کشور در شبکه جهانی اینترنت (ID) است.

بخش دوم تجارت خارجی

فصل پنجم

اطلاعات کلی

در این فصل آخرین وضعیت صادرات و واردات کشور اندونزی را بررسی و کشورهای عمده طرف مبادلات تجاری با این کشور را معرفی می‌کنیم.

۱. تراز تجاری

در سال ۲۰۰۶ میلادی، ارزش واردات اندونزی ۶۱ میلیارد دلار بوده است. این در حالی است که در همین سال این کشور بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار کالا صادر کرده است. ارقام یادشده نشان می‌دهد که در سال ۲۰۰۶ تراز تجاری اندونزی ۳۹ میلیارد دلار مثبت بوده است. جدول شماره ۱۲، وضعیت واردات و صادرات و تراز تجاری اندونزی را طی سالهای ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶ میلادی نشان می‌دهد.

جدول ۱۲. وضعیت واردات و صادرات و تراز تجاری اندونزی طی سالهای ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶ (میلیارد دلار)

۲۰۰۶	۲۰۰۵	۲۰۰۴	۲۰۰۳	۲۰۰۲	شرح
۱۰۰	۸۵	۶۴	۶۱	۵۷	صادرات
۶۱	۵۷	۴۲	۳۲	۳۱	واردات
۳۹	۲۸	۲۲	۲۹	۲۶	تراز تجاری
۱۶۱	۱۴۲	۱۰۶	۹۳	۸۸	جمع مبادلات تجاری
۱۶۴	۱۴۹	۱۵۲	۱۹۱	۱۸۴	نسبت صادرات به واردات (درصد)

چنانچه در جدول بالا مشاهده می‌شود، طی دوره پنج ساله ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶، تراز تجاری اندونزی همه ساله مثبت بوده است. ارزش واردات و صادرات اندونزی طی این دوه تقریباً دو برابر شده است.

۲. صادرات

بازرگانی خارجی اندونزی در طول زمان شاهد تحولاتی بوده است. اندونزی که زمانی صادر کننده محصولات کشاورزی بود به تدریج به یکی از صادر کنندگان نفت و گاز طبیعی تبدیل شد، سپس از دهه ۱۹۸۰ میلادی و در پی سقوط قیمت نفت در بازار جهانی، سیاستهای جدیدی را برای تشویق صادرات غیرنفتی (به‌طور عمده تولیدات صنعتی) در پیش گرفت، در نتیجه آن، در سال ۱۹۸۷ میزان صادرات غیرنفتی بر صادرات نفت و گاز پیشی گرفت و از آن به بعد همواره در حال رشد بوده است. در سال ۲۰۰۶، از مجموع ۱۰۰/۶ میلیارد دلار صادرات اندونزی، سهم صادرات غیرنفتی بالغ بر ۷۹/۵ میلیارد دلار (۷۹ درصد از کل صادرات) بوده است.

تشویق صادرات غیر نفتی به ویژه تولیدات صنعتی، مهم ترین هدفی است که دولت اندونزی در سیاستهای اقتصادی خود دنبال می‌کند. تقریباً همه محصولات اندونزیایی قابل صدور است، مگر بعضی از اقلام مورد نیاز داخلی یا محصولاتی که دارای سهمیه‌های بین‌المللی هستند، که در این موارد دولت، هر از گاهی مقرراتی را وضع و اجرا می‌کند. دولت اندونزی پس از پیوستن به سازمان تجارت جهانی از تجارت آزاد پیروی کرده و سیستم صادرات و واردات آن باز است. کاهش تعرفه‌ها و مشوقهای صادراتی برای بازرگانان و انعقاد پیمانهای تجاری با بسیاری از کشورها از جمله سبب شده که اندونزی در بازارهای مصرف جدید حضور داشته باشد. سازمان تجارت جهانی در بررسی سال ۲۰۰۷ اندونزی اعلام کرد که در فاصله سالهای ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۷، صادرات کالا حدود ۳۰ درصد تولید ناخالص داخلی اندونزی را تشکیل می‌داده، حال آنکه سهم واردات کالا در تولید ناخالص داخلی طی همین دوره از ۱۸ درصد به ۲۳ درصد افزایش یافته است. در طول این مدت، اقتصاد اندونزی وابستگی بیشتری به صادرات و واردات فرآورده‌های نفتی پیدا کرده است. اکثر مبادلات تجاری اندونزی با کشورهای آسیای شرقی بخصوص چین است. سنگاپور نیز مهم‌ترین شریک اندونزی در آسه آن بوده است.

اندونزی در سال ۲۰۰۶، بیست و نهمین صادرکننده و سی و نهمین واردکننده در سطح

جهان به شمار می‌رود.

عمده‌ترین محصولات صادراتی اندونزی به جهان غیر از نفت و گاز عبارت‌اند از ، ماشین‌آلات و تجهیزات برقی، چربیها و روغنهای حیوانی و نباتی، لاستیک و محصولات لاستیکی سنگ فلز، رآکتورها و ماشین‌آلات، پارچه و منسوجات، چوب و مصنوعات چوبی، مبلمان، کاغذ و مقوا، کفش و محصولات پلاستیکی بوده است.

فهرست اقلام مهم صادراتی این کشور به جهان طی دوره ۲۰۰۳-۲۰۰۶ در جدول شماره ۱۳ نشان داده شده است.

جدول ۱۳. میزان صادرات کشور اندونزی در سالهای ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶ (هزار دلار)

عنوان	سال ۲۰۰۲	سال ۲۰۰۳	سال ۲۰۰۴	سال ۲۰۰۵	سال ۲۰۰۶	روند پیشرفت
جمع کل محصولات	۵۷۱۵۸۷۱۷	۶۱۰۵۸۱۵۲	۶۴۴۸۳۵۱۷	۸۵۶۵۹۹۴۸	۱۰۰۷۹۸۶۱۶	افزایشی
حیوانات زنده	۳۲۰۷۷	۲۵۱۱۸	۲۶۳۱۸	۳۰۷۷۷	۲۰۹۲۷	کاهشی
گوشت و احشای خوراکی حیوانات	۲۱۷۹۲	۲۱۷۷۵	۱۳۵۲۰	۱۲۳۸۰	۱۷۴۹۶	کاهشی
ماهیها و آبزیان	۱۳۹۲۲۶۷	۱۴۳۷۴۱۷	۱۴۶۰۴۲۶	۱۵۲۲۵۱۹	۱۶۴۲۹۱۹	افزایشی
فراورده‌های لبنی، عسل و..	۹۹۱۱۷	۱۰۸۲۵۳	۱۱۸۲۴۸	۱۳۳۴۴۴	۱۲۷۳۶۴	افزایشی
فراورده‌های دامی	۶۱۱۳	۴۱۰۹	۳۳۵۲	۶۲۹۸	۶۲۱۳	افزایشی
درختان زنده، گل و گیاه	۱۲۲۱۵	۱۳۸۸۳	۱۴۵۰۳	۱۴۱۷۶	۱۵۵۱۳	افزایشی
سبزیجات خوراکی، نباتات	۴۴۷۵۸	۳۹۳۳۰	۵۶۰۱۶	۶۶۵۸۹	۶۴۲۹۰	افزایشی
میوه و خشکبار خوراکی و خلال پوست مرکبات	۱۳۲۳۳۳	۱۴۲۳۰۲	۱۵۲۹۷۰	۲۰۶۱۳۲	۲۲۵۸۰۹	افزایشی
قهوه، چای و ادویه	۵۲۱۲۸۰	۵۵۰۸۰۸	۵۷۹۶۳۵	۷۸۶۹۵۶	۹۲۰۵۶۰	افزایشی
غلات و حبوبات	۱۰۵۸۳	۸۱۶۱	۱۲۸۲۵	۲۰۶۷۸	۸۱۵۲	کاهشی
آرد و نشاسته	۱۵۶۷۰	۱۶۰۲۹	۵۹۷۱۷	۴۴۶۷۳	۲۱۵۷۳	افزایشی
دانه‌ها و میوه‌های روغنی و فراورده‌های آنها	۴۰۵۵۶	۴۴۲۱۱	۶۴۷۷۳	۸۹۶۴۷	۱۰۲۲۹۸	افزایشی

افزایشی	۳۸۵۷۸	۳۳۵۴۲	۲۴۶۶۴	۲۴۳۴۴	۲۵۶۹۳	رزین، صمغ، شیره درختان و فراورده‌های آنها
افزایشی	۳۹۵۲۸	۳۳۶۰۷	۴۱۴۴۰	۳۴۵۴۵	۲۷۹۰۳	فراورده از سبزیجات
افزایشی	۶۰۶۹۹۳۹	۴۹۵۰۵۷۸	۴۴۲۱۲۰۳	۳۰۰۳۳۶۱	۲۶۵۳۱۳۵	چربیها و روغنهای حیوانی یا نباتی
افزایشی	۳۱۷۲۴۶	۲۷۸۸۵۶	۲۴۳۶۶۸	۱۱۸۱۲۴	۱۰۱۱۲۷	فراورده‌های گوشت و آبزیان
افزایشی	۱۱۱۸۳۹	۸۴۶۶۴	۸۵۴۱۶	۷۰۰۴۱	۷۰۸۲۳	شکر و شیرینی
افزایشی	۸۵۵۰۴۷	۶۶۷۹۹۳	۵۴۹۳۴۸	۶۲۳۹۲۳	۷۰۱۰۳۴	کاکائو و فراورده‌های آن
افزایشی	۱۹۹۱۸۹	۱۸۸۱۰۱	۱۵۹۳۵۳	۱۳۲۶۳۲	۹۱۱۹۹	تولیدات از آرد غلات و نشاسته
افزایشی	۱۷۱۸۷۷	۱۷۵۷۶۲	۱۳۹۳۱۶	۱۲۷۵۶۱	۱۳۹۱۹۵	سبزیجات، میوه، خشکبار و فراورده‌های آن
افزایشی	۲۲۳،۴۲۶	۲۰۶،۶۰۱	۱۸۱،۷۸۵	۱۶۰،۷۴۰	۲۰۸،۵۸۵	لباس
افزایشی	۱،۵۹۹،۷۶۶	۱،۴۲۸،۵۱۸	۱،۳۲۰،۴۷۸	۱،۱۸۲،۱۸۵	۱،۱۴۸،۰۵۲	کفش
افزایشی	۳۶،۰۵۵	۳۱،۳۴۰	۳۴،۸۷۵	۲۶،۴۰۰	۳۰،۷۱۸	کلاه و سایر البسه مربوط
افزایشی	۱۵،۴۷۸	۱۳،۸۳۷	۱۴،۳۱۰	۱۰،۵۹۲	۱۴،۸۲۱	چتر عصا و غیره
افزایشی	۸۱،۴۲۷	۶۳،۹۱۳	۶۵،۴۶۰	۴۷،۹۷۱	۵۰،۵۶۹	پرطبیعی و مصنوعی
افزایشی	۱۲۱،۲۳۱	۱۰۳،۴۵۶	۱۰۴،۳۶۴	۱۰۰،۵۱۴	۹۸،۰۱۷	مصنوعات از سنگ و گچ و سیمان
افزایشی	۲۸۸،۲۴۵	۲۷۳،۹۷۶	۲۷۸،۲۴۰	۲۳۴،۵۰۶	۱۹۸،۷۸۰	محصولات سرامیکی

www.trademap.org

به طوری که در جدول فوق مشاهده می‌شود، روند کلی صادرات و بسیاری از کالاها در اندونزی افزایشی بوده و ارزش صادراتی این کشور در فاصله سالهای ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶ نزدیک به دو برابر شده است.

ترکیب صادرات اندونزی اغلب در زمینه محصولات صنعتی بوده و در زمینه تولید و صدور کالاهای کارگربر در رقابت با چین و ویتنام قرار گرفته است. از جمله این گونه کالاهای صادراتی که به دلیل ایجاد اشتغال نیز مورد توجه دولت اندونزی است، صنایع نساجی و تولید کفش است.

صنعت نساجی اندونزی نزدیک به ۳/۵ میلیون نفر نیروی کار تمام وقت و قراردادی رابه خود جذب کرده و در سال ۲۰۰۳ پس از صنعت الکترونیک دومین منبع درآمد از صادرات غیر نفتی برای اندونزی بوده است.

براساس یک مطالعه، با قدیمی شدن ماشین آلات، ظرفیت تولید شرکتهای نساجی از ۸۴ درصد در سال ۹۹ به ۶۵ درصد در سال ۲۰۰۳ کاهش نشان می دهد. بنابراین دولت اندونزی سیستم بانکی را تشویق کرده است که وامهای بیشتر و جدیدتر به بخش نساجی ارائه کنند. دولت یودیونو یک برنامه عملی برای حمایت از صنعت نساجی ارائه کرده است که سرمایه گذاری به میزان ۲۰ میلیارد دلار طی پنج سال و افزایش صادرات تا ۱۱/۸ میلیارد دلار در این دوره از جمله مفاد برنامه مذکور است.

مشکلات سیستمی نظیر بالاتر بودن هزینه نیروی کار در اندونزی نسبت به چین تا ۱۰ درصد، تغییر مکرر برابری نرخ ارز و سیستم ضعیف مالیاتی به مشکلات صنعت نساجی اندونزی دامن زده است. نوع صادرات اندونزی هم به عنوان یکی از دلایل کاهش صادرات این کشور در بازار آمریکا گزارش شده است، زیرا تعرفه های آمریکا بر پوشاکی که الیاف مصنوعی در تولید آنها به کار رفته نسبت به پوشاک تهیه شده با الیاف طبیعی نظیر پنبه بالاتر است. صادرات اندونزی بیشتر شامل پوشاک با الیاف مصنوعی است و در نتیجه قیمت نهایی آنها گران تر تمام می شود.

از اواسط دهه ۱۹۷۰، کفش در زمره کالاهای مهم صادراتی اندونزی قرار گرفت. در واقع این کالا نخستین کالای صادراتی غیر نفتی اندونزی بوده که به مرز صادرات یک میلیارد دلاری رسید. پس از آن بود که برخی کالاهای دیگر به این رقم دست یافتند.

موفقیت اندونزی در صادرات کفش نتیجه جابه جایی کارخانه های تولید کننده کفش وابسته به شرکتهای چندملیتی کفش از جمله Nike, Reebok Adidas از مناطق موسوم به ببرهای آسیا (کره جنوبی، هنگ کنگ و تایوان) و کشور ژاپن در اواخر دهه ۱۹۷۰ به اندونزی بوده است.

از زمان تأسیس این کارخانه ها در اندونزی، کفشهای باکیفیت از اندونزی به سایر نقاط دنیا صادر شد. صادرات کفش اندونزی طی سالهای ۲۰۰۲ الی ۲۰۰۶ پیوسته افزایشی بوده و از مرز ۱/۵ میلیارد دلار گذشته است.

مهم ترین واردکنندگان کالا از اندونزی، ژاپن، آمریکا، سنگاپور، چین و کره جنوبی

بوده‌اند. رشد صادرات اندونزی در فاصله ۵ سال بررسی شده برای ژاپن ۱۶ درصد، سنگاپور ۱۵ درصد، چین ۳۱ درصد، کره جنوبی ۱۹ درصد و آمریکا ۱۱ درصد بوده است.

۲۲ درصد از کل صادرات اندونزی به مقصد ژاپن است. به عبارت دیگر مهم ترین شریک صادراتی اندونزی، ژاپن است. ایالات متحده ۱۱ درصد، سنگاپور ۹ درصد و چین و کره جنوبی هر کدام هشت درصد از صادرات این کشور را به خود اختصاص داده‌اند.

مهم‌ترین وارد کنندگان کالا از اندونزی در سال ۲۰۰۶ و سهم هر کشور از صادرات این کشور به همراه میزان رشد ارزش صادرات اندونزی به این کشورها در جدول شماره ۱۴ نشان داده شده است.

جدول ۱۴. مهم‌ترین وارد کنندگان کالا از اندونزی در سال ۲۰۰۶ (هزار دلار آمریکا)

ردیف	وارد کنندگان	ارزش صادرات در سال ۲۰۰۶	سهم از صادرات کشور اندونزی	روند رشد ارزش صادرات اندونزی در فاصله زمانی ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶ (درصد)
	جهان	۱۰۰۷۹۸۶۱۶	۱۰۰	۱۶
۱	ژاپن	۳۱۷۳۲۱۲۳	۲۲	۱۶
۲	ایالات متحده آمریکا	۱۱۲۵۹۱۳۶	۱۱	۱۱
۳	سنگاپور	۸۹۲۹۸۴۹	۹	۱۵
۴	چین	۸۳۴۳۵۷۱	۸	۳۱
۵	جمهوری کره	۷۶۹۳۵۴۱	۸	۱۹
۶	مالزی	۴۱۱۰۷۵۷	۴	۲۰
۷	هند	۳۳۹۰۷۹۰	۳	۲۷
۸	استرالیا	۲۷۷۱۲۷۷	۳	۱۰
۹	تایوان	۲۷۳۴۸۰۷	۳	۷
۱۰	تایلند	۲۷۰۱۵۴۹	۳	۲۳

۱۴	۲	۲۵۱۸۳۵۸	هلند	۱۱
۱۲	۲	۲۰۲۵۶۹۸	آلمان	۱۲
۹	۲	۱۷۰۳۲۲۹	هنگ کنگ	۱۳
۱۲	۲	۱۶۴۱۱۲۲	اسپانیا	۱۴
۴	۱	۱۴۳۲۳۸۴	انگلستان	۱۵
۱۷	۱	۱۴۰۵۶۶۹	فیلیپین	۱۶
۱۳	۱	۱۲۱۳۰۱۰	ایتالیا	۱۷
۹	۱	۱۱۳۶۲۵۹	بلژیک	۱۸
۱۰	۱	۱۰۶۸۳۲۵	امارات متحده عربی	۱۹
۲۶	۱	۱۰۵۲۰۰۴	ویتنام	۲۰

www.trademap.org

۳. وضعیت واردات

ارزش واردات اندونزی از جهان در سال ۲۰۰۶ برابر ۶۱/۱ میلیارد دلار و ارزش واردات این کشور در سال ۲۰۰۲ میلادی ۳۱/۲ میلیارد دلار بوده است. به عبارت دیگر ارزش واردات اندونزی در طول پنج سال بررسی شده نزدیک به دو برابر شده است.

اقلام عمده وارداتی اندونزی از جهان در سال ۲۰۰۶ نیز به طور عمده شامل نفت و بنزین و سوخته‌های معدنی، ماشین آلات، مواد و محصولات شیمیایی، پلاستیک و محصولات پلاستیکی، آهن و فولاد، صنایع بازیافت، لاستیک و مواد لاستیکی، شکر و شیرینی کشتی و غیره است. عمده کالاهای وارداتی، مواد یا محصولات هستند که برای استفاده در صنایع به عنوان مواد اولیه یا ماشین آلات استفاده می‌شوند.

روند واردات اکثر کالاهای وارداتی به اندونزی نیز در سالهای بررسی شده افزایشی بوده است و تنها برای چند قلم کالای جزئی روند کاهشی یافته است. فهرست اقلام وارداتی اندونزی از جهان و ارزش وارداتی آنها در فاصله سالهای ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶ در جدول زیر نشان داده شده است. تعرفه و یک مالیات ۴ درصدی تنها ابزار تجاری اندونزی است. کاهش تعرفه‌ها در اغلب زمینه‌ها سبب رشد واردات شده است. مشخص است که

کشورهای صادر کننده دارای سیاست وارداتی آزاد هستند و اندونزی نیز در ۷۵ درصد از محصولات کمتر از ۱۰ درصد تعرفه دارد.

در فاصله سالهای ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶ کل واردات اندونزی سالیانه ۱۹ درصد رشد داشته است. این افزایش واردات به خاطر افزایش قیمت جهانی نفت و تقاضای بالای برای ماشین آلات و مواد اولیه برای فعالیتهای اقتصادی کشور بوده است. افزایش سالیانه واردات تولیدات نفتی ۳۸ درصد، ماشین آلات ۱۲ درصد، تجهیزات الکترونیک ۲۰ درصد فلزات ۲۸ درصد، مواد شیمیایی ۱۳ درصد و کشتی و شناور ۳۵ درصد بوده است. جدول شماره ۱۵، وضعیت واردات اندونزی را طی سالهای ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶ نشان می دهد.

جدول ۱۵. میزان واردات کشور اندونزی در سالهای ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶ (هزار دلار آمریکا)

عنوان	سال ۲۰۰۲	سال ۲۰۰۳	سال ۲۰۰۴	سال ۲۰۰۵	سال ۲۰۰۶	روند پیشرفت
جمع کل محصولات	۳۱۲۸۸۸۰۹	۳۲۵۵۰۶۴۹	۴۲۹۴۷۶۶۴	۵۷۷۰۰۸۸۱	۶۱۰۶۵۴۶۵	افزایشی
حیوانات زنده	۵۹۹۱۸	۸۲۷۵۵	۱۰۰۳۸۹	۱۱۸۴۸۵	۱۱۷۲۵۶	افزایشی
گوشت و احشای خوراکی حیوانات	۴۳۹۱۴	۴۴۸۸۵	۵۵۶۹۵	۸۴۷۱۵	۹۸۹۹۲	افزایشی
ماهیها و آبیان	۲۷۱۴۷	۳۰۱۳۲	۸۳۴۱۹	۲۸۹۳۳	۳۵۹۹۲	افزایشی
فراورده های لبنی، عسل و ...	۲۴۶۴۳۴	۲۷۷۲۳۶	۴۳۶۷۹۷	۵۲۱۲۴۵	۵۶۶۲۲۵	افزایشی
فراورده های دامی	۱۰۰۲۸	۶۵۰۵	۷۸۷۷	۸۷۴۳	۱۰۰۹۵	افزایشی
درختان زنده، گل و گیاه	۱۰۲۰	۱۱۵۲	۱۳۴۳	۲۰۸۰	۱۸۱۳	افزایشی
سبزیجات خوراکی، نباتات	۹۶۶۴۴	۹۲۴۳۳	۱۰۹۲۵۰	۱۲۷۴۱۱	۱۹۰۶۴۹	افزایشی
میوه و خشکبار خوراکی و خلال پوست مرکبات	۲۱۴۶۷۱	۱۸۹۰۳۳	۲۱۶۳۶۳	۲۱۷۴۸۵	۳۲۷۸۴۴	افزایشی
قهوه، چای و ادویه	۲۲۸۹۹	۲۰۸۸۶	۲۵۰۴۷	۲۲۰۹۰	۳۴۷۹۱	افزایشی
غلات و حبوبات	۱۰۹۸۷۰۸	۱۰۴۴۱۶۶	۱۰۸۰۷۱۴	۸۸۴۳۸۷	۱۲۳۹۱۵۰	افزایشی
آرد و نشاسته	۱۰۵۸۹۳	۱۳۹۲۲۶	۱۲۷۷۳۹	۱۹۴۳۶۹	۲۵۹۶۲۴	افزایشی

افزایشی	۳۷۵۸۶۵	۳۷۱۹۶۴	۴۶۸۳۱۲	۳۹۰۶۹۰	۳۵۶۱۲۱	دانه‌ها و میوه‌های روغنی و فراورده‌های آنها
افزایشی	۲۹۸۰۵	۲۶۳۰۲	۲۵۱۲۳	۱۷۷۰۵	۱۷۴۹۸	رزین، صمغ، شیره درختان و فراورده‌های آنها
افزایشی	۱۱۴۴	۸۷۹	۷۶۵	۹۰۷	۴۸۳	فراورده از سبزیجات
افزایشی	۸۰۷۰۷	۶۶۶۹۳	۶۴۳۶۴	۴۴۵۳۶	۳۹۵۱۷	چربیها و روغنهای حیوانی یا نباتی
افزایشی	۱۴۴۵۸	۱۱۰۱۱	۸۵۸۶	۶۴۱۷	۳۹۴۵	فراورده‌های گوشت و آزیان
افزایشی	۶۳۹۹۵۹	۶۵۴۶۸۵	۳۲۱۱۷۴	۳۷۳۴۲۰	۲۴۲۴۴۱	شکر و شیرینی
افزایشی	۷۶۰۳۱	۸۵۴۵۵	۸۶۰۰۳	۸۱۰۷۰	۶۳۹۷۴	کاکائو و فراورده‌های آن
افزایشی	۶۷۶۳۱	۴۶۴۴۴	۵۴۴۳۲	۴۷۱۹۶	۳۶۶۳۵	تولیدات از آرد غلات و نشاسته
افزایشی	۴۲۸۰۲	۴۱۳۳۸	۳۴۷۹۱	۲۷۵۴۹	۲۶۵۳۳	سبزیجات، میوه، خشکبار و فراورده‌های آن
افزایشی	۲۰۸۹۲۵	۱۸۶۵۶۰	۱۶۷۰۲۸	۹۶۴۲۱	۷۵۱۲۵	سایر محصولات خوراکی
افزایشی	۴۲۰۰۸	۲۷۸۵۰	۲۴۴۵۵	۱۳۸۸۵	۱۴۳۶۲	نوشابه‌ها و سرکه
افزایشی	۸۸۲۶۹۳	۸۲۴۸۴۷	۹۰۰۴۲۵	۶۱۰۱۵۴	۵۰۸۶۱۶	صنایع بازیافت مواد زائد حیوانی
کاهشی	۱۹۱۲۶۴	۱۸۰۳۵۳	۱۷۱۱۰۶	۱۵۴۸۴۵	۱۹۷۷۴۳	توتون و تنباکو
افزایشی	۳۹۹۵۵۶	۳۵۵۴۷۳	۳۰۲۹۴۹	۲۲۹۵۲۹	۲۳۳۱۵۴	نمک، گوگرد، خاک و سنگ، آهک و گچ
افزایشی	۲۴۶۴۲۷	۲۵۵۸۰۱	۱۶۸۴۱۱	۶۸۶۴۸	۷۵۵۷۰	سنگ فلز و جوش
افزایشی	۱۹۰۴۱۳۱۳	۱۷۵۱۸۰۶۲	۸۲۲۵۹۶۳	۷۶۶۷۹۲۴	۶۵۶۳۳۴۷	سوخته‌های معدنی، نفت و قطران
افزایشی	۸۱۴۷۲۰	۷۳۷۲۸۲	۶۰۳۹۵۰	۴۶۵۰۴۰	۴۷۱۰۵۸	محصولات شیمیایی غیر آلی
افزایشی	۳۴۳۹۲۰۲	۳۲۴۴۱۹۹	۳۲۵۸۳۰۷	۲۱۶۳۸۹۵	۲۰۸۱۲۷۱	محصولات شیمیایی آلی
افزایشی	۲۵۷۹۶۶	۱۹۰۱۰۰	۱۷۱۵۷۴	۱۳۷۲۲۳	۹۸۸۶۱	محصولات دارویی
افزایشی	۵۶۴۲۸۹	۴۵۹۲۹۴	۳۸۵۶۸۷	۲۳۰۱۹۰	۲۴۶۴۹۴	کود

افزایشی	۴۹۵۶۰۳	۴۸۲۰۵۸	۴۷۶۶۳۶	۳۵۲۳۷۷	۴۰۷۲۹۰	عصاره‌های دباغی یا رنگرزی
افزایشی	۳۵۸۵۳۷	۳۲۰۱۵۲	۲۸۹۵۷۴	۱۹۳۱۲۵	۱۹۰۰۱۹	روغنهای اسانسوی و عطر
افزایشی	۲۸۸۲۰۵	۳۲۴۰۴۸	۳۲۵۱۷۵	۲۴۲۵۸۰	۲۳۳۶۰۹	صابون، موم و شمع و مدل‌سازی آنها
افزایشی	۱۴۳۲۰۲	۱۳۲۸۳۷	۱۱۶۷۴۲	۱۰۷۱۸۷	۱۱۶۵۶۷	چسب، سریش، آهار و غیره
افزایشی	۳۸۶۹۸	۴۰۶۲۴	۲۹۶۰۴	۱۸۸۵۲	۲۵۶۵۴	کبریت و مواد آتش‌زا
افزایشی	۷۵۲۰۰	۸۲۲۶۱	۸۱۵۶۵	۷۵۲۹۲	۶۵۹۶۹	فراورده‌های مورد مصرف در فیلم برداری و عکاسی
افزایشی	۷۸۱۸۴۴	۶۷۵۵۳۷	۵۹۲۲۴۹	۴۳۸۳۳۸	۴۹۱۷۵۷	سایر محصولات شیمیایی
افزایشی	۱۸۵۵۷۲۳	۱۷۴۸۸۷۰	۱۶۰۵۹۴۸	۱۱۳۶۸۰۱	۱۰۸۷۵۳۳	پلاستیک و محصولات پلاستیکی
افزایشی	۶۹۸۴۲۲	۶۱۰۸۲۶	۴۶۷۵۴۵	۳۴۷۰۴۰	۳۴۲۵۱۴	لاستیک و محصولات لاستیکی
کاهشی	۷۹۰۰۵۴	۷۳۰۱۲۴	۱۰۱۰۳۱۷	۱۰۶۰۹۱۰	۱۳۰۰۰۶۴	پوست خام و چرم
افزایشی	۴۴۰۸۳۲	۳۴۰۹۵۳	۲۱۰۳۱۷	۱۳۰۰۹۸	۸۰۶۲۵	اشیای ساخته شده از چرم و روده حیوانات
کاهشی	۱۱۰	۲۰۳	۶۵۴	۲۳۱	۴۱۰	خز مصنوعی و محصولات وابسته
افزایشی	۲۲۲۰۳۶۱	۱۸۸۰۲۷۸	۱۴۹۰۹۶۱	۱۰۷۰۷۴۸	۱۲۰۰۵۴۸	چوب و مصنوعات چوبی
افزایشی	۱۰۲۱۶	۸۸۷	۸۰۳	۸۷۱	۷۶۱	چوب پنبه و محصولات وابسته
کاهشی	۱۰۵۳۳	۱۰۳۳۰	۱۰۰۱۴	۸۷۱	۱۰۵۴۵	الیاف مصنوعی و حصیر باف
افزایشی	۸۵۲۰۷۴۵	۷۸۵۰۰۶۴	۸۲۴۰۸۲۱	۶۳۶۰۴۴۱	۶۲۹۰۳۰۸	خمیر چوب، مواد سلولزی، فیبری و غیره
افزایشی	۵۰۷۰۳۱۶	۴۷۸۰۲۴۶	۴۴۶۰۶۶۰	۳۲۹۰۲۹۹	۳۳۶۰۰۶۸	کاغذ و مقوا و محصولات آنها
افزایشی	۳۰۰۱۸۶	۳۵۰۵۳۸	۲۸۰۱۴۸	۳۸۰۵۴۲	۱۸۰۷۷۹	چاپ کتاب، روزنامه، تصاویر و غیره
افزایشی	۳۰۶۵۲	۲۰۱۵۴	۱۰۵۵۶	۲۰۰۱۵	۲۰۹۸۱	ابریشم

کاهشی	۱۲,۶۷۰	۱۰,۰۴۹	۱۴,۷۵۹	۲۱,۷۴۳	۲۷,۴۴۰	پشم، مو و محصولات وابسته
کاهشی	۷۸۲,۳۸۹	۷۳۱,۰۹۷	۸۴۳,۱۳۹	۸۰۰,۵۲۳	۹۰۴,۶۹۷	پنبه
کاهشی	۱۰,۴۳۶	۸,۶۸۴	۹,۷۶۶	۱۱,۳۰۴	۱۱,۴۴۹	منسوجات نخی
افزایشی	۲۸۶,۲۲۴	۲۶۰,۸۲۹	۲۴۴,۲۴۸	۱۸۳,۶۲۸	۲۵۱,۷۷۵	رشته‌های سنتتیک
کاهشی	۲۴۱,۱۷۲	۲۴۳,۲۳۸	۲۹۹,۳۳۸	۲۲۱,۷۲۸	۲۶۵,۷۴۷	الیاف سنتتیک یا مصنوعی
افزایشی	۶۲,۶۰۷	۵۰,۲۳۶	۴۳,۶۶۳	۳۸,۹۹۰	۴۵,۴۷۲	نخ، ریسمان، پشم نتابیده و کرک و غیره
افزایشی	۷,۹۶۹	۶,۹۳۰	۳,۵۶۷	۲,۵۷۹	۴,۰۶۴	قالی، گلیم، کفیوش و غیره
کاهشی	۲۵,۱۲۵	۲۹,۴۴۵	۳۱,۳۵۸	۲۹,۸۲۴	۴۶,۳۸۸	پارچه‌های خاص دست‌باف، ملبله و قبطان دوزی و غیره
کاهشی	۱۲۲,۹۵۷	۱۲۶,۷۹۹	۱۱۵,۷۶۳	۱۲۲,۴۶۴	۱۴۹,۸۴۲	عملیات تکمیلی منسوجات (رنگرزی - چاپ - تکمیل)
کاهشی	۷۱,۵۸۹	۶۹,۸۲۵	۷۲,۳۹۷	۵۱,۸۷۹	۷۶,۷۲۲	پارچه کشباف و قلاب باف

www.trademap.org

جدول شماره ۱۶، مهم‌ترین صادرکنندگان کالا به اندونزی را در سال ۲۰۰۶ نشان می‌دهد.

جدول شماره ۱۶. مهم‌ترین صادرکنندگان کالا به اندونزی در سال ۲۰۰۶ (هزار دلار آمریکا)

ردیف	صادر کنندگان	ارزش واردات در سال ۲۰۰۶ (هزار دلار آمریکا)	سهم از واردات کشور اندونزی	روند رشد واردات اندونزی در فاصله زمانی ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶ (درصد ارزش)
	جهان	۶۱۰۶۵۴۶۵	۱۰۰	۱۹
۱	سنگاپور	۱۰۰۳۴۵۳۵	۱۶	۳۰
۲	چین	۶۶۳۶۸۹۵	۱۱	۳۱
۳	ژاپن	۵۵۱۵۷۷۳	۹	۱۰

۴	ایالات متحده آمریکا	۴۰۶۶۳۴۲	۷	۱۳
۵	عربستان سعودی	۳۳۸۴۳۸۶	۶	۳۳
۶	مالزی	۳۱۹۳۳۳۴	۵	۳۳
۷	استرالیا	۲۹۸۶۲۶۵	۵	۱۹
۸	تایلند	۲۹۸۳۴۸۳	۵	۲۹
۹	جمهوری کره	۲۸۷۵۸۵۳	۵	۱۹
۱۰	برونئی دارالسلام	۱۶۰۶۹۳۳	۳	۱۷۲
۱۱	کویت	۱۵۰۶۳۷۵	۲	۲۵
۱۲	آلمان	۱۴۵۶۵۷۵	۲	۸
۱۳	هند	۱۴۰۷۴۲۴	۲	۲۳
۱۴	تایوان	۱۳۲۴۱۳۷	۲	۱۰
۱۵	فرانسه	۹۵۴۹۴۷	۲	۲۴
۱۶	ویتنام	۸۴۶۸۰۳	۱	۲۷
۱۷	کانادا	۶۶۶۵۱۱	۱	۱۹
۱۸	سوئد	۶۴۶۱۰۴	۱	۳۱
۱۹	انگلستان	۵۵۳۰۳۹	۱	۰
۲۰	ایتالیا	۵۵۱۴۴۱	۱	۱۳

www.trademap.org

مهم‌ترین صادر کنندگان کالا به اندونزی، سنگاپور، چین، ژاپن، آمریکا، عربستان سعودی، مالزی، استرالیا و تایلند بوده‌اند.

۱۶ درصد از کل واردات اندونزی از سنگاپور است. چین ۱۱ درصد، ژاپن ۹ درصد و ایالات متحده هفت درصد از واردات اندونزی را به خود اختصاص داده‌اند. پس از آن عربستان

سعودی (نفت و فراورده‌های نفتی) شش درصد و مالزی، استرالیا و تایلند هریک پنج درصد از سهم واردات به این کشور را به عهده دارند.

مهم‌ترین صادرکنندگان کالا به اندونزی در سال ۲۰۰۶ و سهم هر کشور از واردات این کشور به همراه میزان رشد ارزش واردات اندونزی از این کشورها در جدول شماره ۱-۵ نشان داده شده است.

۴. کشورهای صادرکننده

در این قسمت مهم‌ترین کشورهای صادرکننده کالا به اندونزی را معرفی می‌کنیم. برای این منظور در هر گروه کالایی، مهم‌ترین کشورهای صادرکننده و سهم هریک را ارائه خواهیم کرد. آگاهی از این اطلاعات برای حضور کالاهای ایرانی در بازار اندونزی بسیار حائز اهمیت است. در حقیقت کشورهای معرفی شده در این قسمت، مهم‌ترین رقبای تجاری ایران برای حضور در بازار اندونزی به شمار می‌روند.

جدولهای شماره ۱۷ تا ۳۶، مهم‌ترین کشورهای صادرکننده کالا به ترکیه را به تفکیک ۲۰ گروه کالایی اول نشان می‌دهند.

جدول ۱۷. مهم‌ترین کشورهای صادرکننده کالا به اندونزی در گروه حیوانات زنده در سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادرکنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	استرالیا	۱۱۱۱۴۴	۹۵
۲	انگلستان	۳۰۳۲	۳
۳	ایالات متحده آمریکا	۲۴۸۷	۲
جمع کل واردات اندونزی: ۱۱۷۲۵۶ میلیون دلار			

جدول ۱۸. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین گوشت و احشای خوراکی حیوانات در بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادرکنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	نیوزیلند	۴۴۳۲۱	۴۵
۲	استرالیا	۴۱۴۶۵	۴۲
۳	سنگاپور	۱۱۸۴۴	۱۲
جمع کل واردات اندونزی : ۹۸۹۹۲ میلیون دلار			

www.trademap.org

جدول ۱۹. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین ماهیها و آبزیان در بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادرکنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	چین	۹۳۴۷	۲۶
۲	ژاپن	۴۳۵۰	۱۲
۳	آفریقای جنوبی	۲۴۵۵	۷
۴	ایالات متحده آمریکا	۲۱۹۴	۶
۵	مالزی	۱۷۶۴	۵
۶	سنگاپور	۱۷۴۴	۵
جمع کل واردات اندونزی : ۳۵۹۹۲ میلیون دلار			

www.trademap.org

۲۰. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین فراورده‌های لبنی، عسل و غیره در بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادر کنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	استرالیا	۱۳۴۹۲۰	۲۴
۲	نیوزلند	۱۳۲۹۹۳	۲۳
۳	ایالات متحده آمریکا	۸۲۷۳۲	۱۵
۴	فیلیپین	۵۹۱۴۶	۱۰
۵	سنگاپور	۴۷۷۱۲	۸
۶	هلند	۲۶۱۸۸	۵
جمع کل واردات اندونزی: ۵۶۶۲۲۵ میلیون دلار			

www.trademap.org

جدول ۲۱. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین فراورده‌های دامی در بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادر کنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	چین	۴۶۹۰	۴۶
۲	هند	۱۶۲۹	۱۶
۳	ایالات متحده آمریکا	۱۳۳۹	۱۳
۴	استرالیا	۸۴۸	۸
۵	ویتنام	۶۶۵	۷
۶	تایوان	۱۹۰	۲
جمع کل واردات اندونزی: ۱۰۰۹۵ میلیون دلار			

www.trademap.org

جدول ۲۲. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین درختان زنده، گل و گیاه در بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادر کنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	هلند	۳۵۴	۲۰
۲	تایوان	۲۹۲	۱۶
۳	چین	۲۶۳	۱۵
۴	تایلند	۱۸۴	۱۰
۵	استرالیا	۱۸۲	۱۰
۶	سنگاپور	۱۷۹	۱۰
جمع کل واردات اندونزی: ۱۸۱۳ میلیون دلار			

www.trademap.org

جدول ۲۳. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین سبزیجات خوراکی و نباتات در بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادر کنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	چین	۱۱۶۷۰۵	۶۱
۲	تایلند	۱۷۴۹۹	۹
۳	ایالات متحده آمریکا	۱۱۷۴۸	۶
۴	میانمار	۹۳۲۴	۵
۵	استرالیا	۶۶۰۱	۳
۶	فیلیپین	۶۲۰۳	۳
جمع کل واردات اندونزی: ۱۹۰۶۴۹ میلیون دلار			

www.trademap.org

جدول ۲۴. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین میوه و خشکبار خوراکی و خلال پوست و مرکبات در بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادرکنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	چین	۱۶۱۴۱۷	۴۹
۲	تایلند	۵۲۷۴۳	۱۶
۳	ایالات متحده آمریکا	۴۳۵۵۷	۱۳
۴	استرالیا	۱۸۴۳۷	۶
۵	پاکستان	۸۴۱۸	۳
۶	شیلی	۷۷۰۷	۲
جمع کل واردات اندونزی: ۳۲۷۸۴۴ میلیون دلار			

www.trademap.org

جدول ۲۵. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین قهوه، چای و ادویه در بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادرکنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	هند	۵۵۱۱	۱۶
۲	چین	۵۳۴۱	۱۵
۳	ویتنام	۵۱۴۷	۱۵
۴	بلغارستان	۲۹۸۳	۹
۵	کنیا	۲۷۹۵	۸
۶	برزیل	۲۷۳۳	۸
جمع کل واردات اندونزی: ۳۴۷۹۱ میلیون دلار			

www.trademap.org

جدول ۲۶. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین غلات و حبوبات در بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادرکنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	استرالیا	۵۲۵۵۶۹	۴۳
۲	کانادا	۱۸۷۲۴۰	۱۵
۳	ایالات متحده آمریکا	۱۸۱۶۰۷	۱۵
۴	آرژانتین	۸۸۹۵۵	۷
۵	ویتنام	۸۷۶۱۷	۷
۶	تایلند	۷۶۰۲۵	۶
جمع کل واردات اندونزی: ۱۲۲۹۱۵۰ میلیون دلار			

www.trademap.org

جدول ۲۷. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین آرد و نشاسته بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادرکنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	تایلند	۷۰۸۴۴	۲۷
۲	استرالیا	۶۰۸۴۳	۲۳
۳	سريلانكا	۴۳۸۱۸	۱۷
۴	چین	۱۷۸۳۲	۷
۵	بلژیک	۱۵۵۶۹	۶
۶	ترکیه	۱۲۶۷۶	۵
جمع کل واردات اندونزی: ۲۵۹۶۲۴ میلیون دلار			

www.trademap.org

جدول ۲۸. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین دانه‌ها و میوه‌های روغنی و فراورده‌های آنها در بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادر کنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	ایالات متحده آمریکا	۲۸۰۸۲۹	۷۵
۲	هند	۵۲۰۶۷	۱۴
۳	آرژانتین	۱۶۱۹۰	۴
۴	چین	۱۰۷۴۸	۳
جمع کل واردات اندونزی: ۳۷۵۸۶۵ میلیون دلار			

www.trademap.org

جدول ۲۹. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین رزین، صمغ، شیره درختان و فراورده‌های آنها در بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادر کنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	چین	۶۳۵۰	۲۱
۲	ایالات متحده آمریکا	۴۱۳۸	۱۴
۳	هند	۳۶۵۷	۱۲
۴	آلمان	۲۲۳۱	۷
۵	سنگاپور	۲۰۲۲	۷
۶	فرانسه	۲۰۰۴	۷
جمع کل واردات اندونزی: ۲۹۸۰۵ میلیون دلار			

www.trademap.org

جدول ۳۰. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین فراورده از سبزیجات در بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادر کنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	فرانسه	۳۹۴	۳۴
۲	ویتنام	۲۳۸	۲۱
۳	سنگاپور	۱۶۹	۱۵
۴	ایالات متحده آمریکا	۱۲۱	۱۱
۵	هند	۶۵	۶
۶	ژاپن	۳۵	۳
جمع کل واردات اندونزی: ۱۱۴۴ میلیون دلار			

www.trademap.org

جدول ۳۱. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین چربیها و روغنهای حیوانی یا نباتی در بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادر کنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	مالزی	۲۱۲۴۱	۲۶
۲	سنگاپور	۱۱۵۷۸	۱۴
۳	استرالیا	۶۷۵۶	۸
۴	شیلی	۶۳۷۷	۸
۵	تایلند	۳۹۶۰	۵
۶	ژاپن	۳۵۵۴	۴
جمع کل واردات اندونزی: ۸۰۷۰۷ میلیون دلار			

www.trademap.org

جدول ۳۲. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین فراورده‌های گوشت و آبزیان در بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادر کنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	چین	۳۰۷۳	۲۱
۲	سنگاپور	۳۰۲۳	۲۱
۳	تایلند	۲۳۳۲	۱۶
۴	مالزی	۱۸۷۵	۱۳
۵	استرالیا	۱۵۴۶	۱۱
۶	فرانسه	۵۴۴	۴
جمع کل واردات اندونزی: ۱۴۴۵۸ میلیون دلار			

www.trademap.org

جدول ۳۳. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین شکر و شیرینی در بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادر کنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	استرالیا	۱۷۸۱۱۷	۲۸
۲	تایلند	۹۹۹۷۶	۱۶
۳	برزیل	۴۶۵۹۲	۷
۴	امارات متحده عربی	۳۴۲۳۷	۵
۵	انگلستان	۳۲۳۰۶	۵
۶	چین	۳۰۹۱۴	۵
جمع کل واردات اندونزی: ۶۳۹۹۵۹ میلیون دلار			

www.trademap.org

جدول ۳۴. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین کاکائو و فراورده‌های آن در بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادرکنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	ساحل عاج	۱۸۱۴۱	۲۴
۲	مالزی	۱۶۵۲۱	۲۲
۳	غنا	۱۱۱۳۸	۱۵
۴	گینه نو	۹۱۸۷	۱۲
۵	سنگاپور	۸۰۱۳	۱۱
۶	کامرون	۳۲۹۳	۴
جمع کل واردات اندونزی: ۷۶۰۳۱ میلیون دلار			

www.trademap.org

جدول ۳۵. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین فراورده‌های آرد غلات و نشاسته در بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادرکنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	مالزی	۲۰۴۸۷	۳۰
۲	هلند	۸۴۲۲	۱۲
۳	چین	۸۱۶۷	۱۲
۴	فیلیپین	۸۰۴۴	۱۲
۵	سنگاپور	۴۶۷۴	۷
۶	تایلند	۴۰۵۵	۶
جمع کل واردات اندونزی: ۶۷۶۳۱ میلیون دلار			

www.trademap.org

جدول ۳۶. مهم‌ترین رقبای موجود در تأمین سبزیجات، میوه، خشکبار و فراورده‌های آنها در بازار اندونزی طی سال ۲۰۰۶

ردیف	مهم‌ترین رقبای موجود (صادرکنندگان)	ارزش صادرات کالا به اندونزی (میلیون دلار)	سهم کشور از کل بازار کالا در اندونزی
۱	ایالات متحده آمریکا	۹۸۲۷	۲۳
۲	چین	۹۴۱۹	۲۲
۳	استرالیا	۳۸۹۱	۹
۴	کانادا	۳۱۷۵	۷
۵	سنگاپور	۲۸۴۰	۷
۶	تایلند	۲۰۸۱	۵
جمع کل واردات اندونزی: ۴۲۸۰۲ میلیون دلار			

www.trademap.org

۵. سرمایه‌گذاری خارجی

سرمایه‌گذاری خارجی در اندونزی در فاصله سالهای ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶ متغیر بوده است. بر اساس گزارش دفتر حمایت از سرمایه‌گذاری^۱ در سال ۲۰۰۳، سرمایه‌گذاری مصوب خارجی با ۴۴ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۰۲ به ۱۴۴۰۰ میلیون دلار رسید، اما به دنبال حادثه مهلک سونامی در سال ۲۰۰۴، سرمایه‌گذاری خارجی در اندونزی به ۱۰/۴ میلیارد دلار تنزل یافت که یک سوم سطح سرمایه‌گذاری شده پیش از بحران اقتصاد آسیا است.

نیمه اول سال ۲۰۰۵ میلادی به دنبال ایجاد جاذبه‌های سرمایه‌گذاری در اندونزی، سرمایه‌گذاری خارجی در این کشور ۷۰ درصد رشد کرد. با تغییر قوانین و ثبات سیاسی نسبی مقدار سرمایه‌گذاری خارجی مجدداً با افزایش روبه‌رو شده و در سال ۲۰۰۶ به

1. Investment Coordinating Board (BKPM)

نزدیک ۱۵۶۴۰ میلیون دلار رسید.

درمیان بخشهای مختلف اقتصادی بخش خدمات که بیشترین سرمایه گذاری را در سال ۲۰۰۲ داشته (۵۷/۳ درصد) در سال ۲۰۰۶ به نزدیک ۱۴ درصد رسیده است. سرمایه گذاری در این بخش که به طور خاص در قسمت حمل و نقل و ارتباطات بوده به شدت کاهش یافته است.

افزایش عمده در بخش صنعت روی داده که سهم آن از ۳۳ درصد در سال ۲۰۰۲ به ۵۵ درصد در سال ۲۰۰۶ افزایش یافته است. رشته صنعتی ماشین آلات و صنایع الکترونیک ساختمان، مواد شیمیایی و دارویی بیشترین سرمایه گذاری را به خود اختصاص داده اند و پس از آن صنایع کاغذ و چاپ و مواد غذایی قرار دارند. بخش کشاورزی پنج درصد سرمایه گذاریها و معدن تنها دو درصد را به خود اختصاص داده اند.

۴۳ درصد از سرمایه گذاریها متعلق به کشورهای آسیایی است، کشورهایی که بیشترین سرمایه گذاری به آنها تعلق دارد عبارتند از: سنگاپور، انگلیس، کره جنوبی و ژاپن (توسط شرکتهای هوندا، تویوتا، نیسان).

ضمن اینکه شرکتهایی از کشورهای هند، سنگاپور، مالزی و آلمان نیز مطالعاتی را برای اجرای طرحهای سرمایه گذاری در دست انجام دارند. دولت درصدد پیدا کردن راهی برای جذب سرمایه های خارجی است و در نظر دارد طی پنج سال آینده ۱۵۰ میلیارد دلار در ساخت جاده ها، نیروگاه ها و دیگر پروژه های زیرساختی سرمایه گذاری کند که این سرمایه ها باعث ارتقای نرخ رشد اقتصاد و ایجاد فرصتهای شغلی در اندونزی می شود.

دلایل افزایش سرمایه گذاری خارجی در اندونزی عبارتند از: برقراری ثبات سیاسی، اقدام دولت در خصوص مبارزه با فساد اداری، تلاش جهت برقراری امنیت، اصلاح در قوانین و مقررات مربوط به سرمایه گذاری خارجی و خصوصی سازی.

جدولهای شماره ۳۷ و ۳۸، میزان سرمایه گذاری خارجی انجام شده در اندونزی را به تفکیک بخشهای مختلف اقتصادی و کشورهای سرمایه گذار نشان می دهند.

جدول ۳۷. سرمایه‌گذاری مصوب خارجی به تفکیک بخشهای اقتصادی در
اندونزی در فاصله سالهای ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶

بخش	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶
کل سرمایه‌گذاری (میلیون دلار)	۹۹۶۶/۶	۱۴۳۶۱/۶	۱۰۴۲۳/۵	۱۳۵۷۹/۲	۱۵۶۳۴/۰
کشاورزی (درصد)	۴/۸	۱/۸	۳/۳	۴/۵	۵/۶
کشاورزی	۴/۷	۱	۲	۳/۴	۵
جنگلداری	۰/۱	۰/۷	۰	۰/۹	۰
ماهیگیری	۰	۰/۲	۱/۳	۰/۱	۰/۶
معادن (درصد)	۰/۵	۰/۱	۰/۷	۵/۷	۱/۹
صنعت (درصد)	۳۳/۲	۴۶/۶	۶۱/۴	۴۴/۴	۵۴/۵
غذایی	۲/۷	۳/۶	۷/۱	۴/۷	۶/۵
نساجی	۱	۰/۹	۳/۹	۱	۱
کفش و کالاهای چرمی	۰/۱	۰/۳	۰/۲	۰/۶	۰/۲
چوب	۰/۴	۱/۷	۰/۲	۰/۸	۰/۴
کاغذ و چاپ	۰/۱	۹/۱	۰/۶	۱/۷	۸/۸
شیمیایی و دارویی	۱۸/۸	۲۱/۲	۳۲/۸	۲۱/۲	۹/۱
لاستیک و پلاستیک	۲/۹	۰/۵	۱/۷	۱/۲	۰/۶
فلزات غیر معدنی	۰/۴	۵	۰/۵	۲/۷	۵/۷
ماشین آلات و صنایع الکترونیک	۳/۶	۲/۴	۹/۸	۵/۱	۱۹/۲
ابزار دقیق	۰	۰	۰	۰/۱	۰
وسایل نقلیه موتوری	۲/۸	۱/۴	۴/۱	۴/۶	۲/۸
سایر	۰/۴	۰/۶	۰/۵	۰/۶	۰/۲
برق، گاز و آب	۰/۹	۲/۵	۶/۲	۰/۲	۸/۹

۱۵/۲	۱۳/۱	۹/۳	۶/۳	۳/۳	ساخت و ساز
۱۳/۹	۳۲/۲	۲۲/۸	۴۲/۶	۵۷/۳	خدمات
۷/۲	۴/۸	۶	۳/۴	۸/۹	بازرگانی و تعمیرات
۱/۶	۱/۹	۵/۹	۴/۵	۲/۶	هتل و رستوران
۲/۱	۲۲/۹	۵/۶	۳۲	۳۷/۳	حمل و نقل و ارتباطات
۰/۳	۰/۹	۳/۳	۰/۴	۰/۱	فعالیت عمرانی و کسب و کار
۲/۸	۱/۷	۲	۲/۴	۸/۴	سایر خدمات

Indonesian Investment Coordinating Board (BKPM)

جدول ۳۸. سرمایه‌گذاری مصوب خارجی به تفکیک کشور در اندونزی در فاصله سالهای ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶

کشور	۲۰۰۲	۲۰۰۳	۲۰۰۴	۲۰۰۵	۲۰۰۶
کل سرمایه‌گذاری (میلیون دلار)	۹۹۶۶/۶	۱۴۳۶۱/۶	۱۰۴۲۳/۵	۱۳۵۷۹/۲	۱۵۶۳۴/۰
اروپا (درصد)	۱۴	۱۱/۴	۱۸/۸	۱۵/۶	۱۲/۵
هلند	۲/۴	۲/۵	۲/۵	۳/۵	۰/۴
بلژیک	۰/۱	۰	۰/۱	۰/۱	۰
انگلستان	۷/۵	۷/۱	۱۲/۶	۱۱/۳	۶/۵
آلمان	۰/۴	۱/۲	۰/۳	۰/۳	۰/۱
ایتالیا	۰	۰	۰/۱	۰/۱	۰/۲
فرانسه	۲/۶	۰/۵	۰/۱	۰/۱	۰/۱
اسپانیا	۰/۱	۰	۰/۱	۰	۱
لوکزامبورگ	۰	۰	۰/۱	۰	۰/۴
سوئیس	۰/۷	۰	۲/۹	۰/۲	۳/۶
سایر	۰/۱	۰/۱	۰/۱	۰/۱	۰/۲

۲/۷	۴/۷	۲	۳/۲	۴/۸	آمریکا (درصد)
۰/۹	۰/۷	۱/۳	۱/۵	۴/۷	ایالات متحده آمریکا
۱/۶	۳/۹	۰	۰	۰/۱	کانادا
۰/۲	۰/۱	۰/۷	۱/۷	۰/۱	سایر
۴۲/۵	۴۹	۶۲/۶	۲۲/۹	۶۳	آسیا (درصد)
۲/۲	۰/۹	۰/۲	۱/۸	۱۷/۲	هنگ کنگ
۲/۷	۸/۷	۱۶/۲	۸/۷	۵/۲	ژاپن
۴/۹	۳/۱	۴	۱/۲	۳/۸	کره جنوبی
۱۶	۴/۳	۴/۶	۲/۳	۰/۸	مالزی
۰/۳	۰/۱	۰/۱	۰/۵	۰/۶	فیلیپین
۱۲/۳	۲۹	۵/۹	۵/۶	۳۳/۹	سنگاپور
۰/۸	۱/۵	۰/۳	۱/۸	۰/۵	چین
۱/۶	۱	۰/۷	۰/۸	۰/۸	تبت
۰/۹	۰/۱	۰/۹	۰/۱	۰/۱	تایلند
۰/۵	۰.۲	۰/۹	۰	۰/۱	هند
۰	۰	۲۹	۰	۰	عربستان
۰/۱	۰/۱	۰	۰	۰	سایر
۰/۲	۳.۸	۴/۶	۰/۹	۲/۸	استرالیا (درصد)
۱۰/۹	۱/۱	۳/۵	۳۱/۹	۹	آفریقا (درصد)
۳۱/۲	۲۵/۸	۸/۵	۲۹/۶	۶/۴	سایر (درصد)

Indonesian Investment Coordinating Board (BKPM)

بیشتر سرمایه‌گذاری‌های مستقیم در اندونزی از کشورهای آسیایی شامل سنگاپور، مالزی، کره جنوبی و ژاپن و در سالهای اخیر چین هستند. در اروپا نیز انگلیس و هلند در اندونزی سرمایه‌گذاری بیشتری نسبت به سایر کشورها دارند. بیشترین سرمایه‌گذاری در چند

سال گذشته در صنایع شیمیایی و دارویی (۱/۵ میلیارد دلار)، صنایع کاغذ سازی (۳۹۵ میلیون دلار) ، بخش معدن (۲۵۲ میلیون دلار)، صنایع غذایی (۱۹۰ میلیون دلار) و ساختمان (۱۴۹ میلیون دلار) بوده است.

شرکت سنگاپوری Temasek مالک ۳۵ تا ۴۲ درصد از شرکتهای مخابراتی اندونزی و اپراتور دوم موبایل اندونزی به نامهای Telkomsel و Indosat است. ۷۰ درصد اپراتور سوم متعلق به شرکت مالزیایی تلکوم است و چند شرکت کوچک مالزیایی نیز مالک ۹۵ درصد اپراتورهای کوچک هستند. کره جنوبی نیز متعهد به راه اندازی یک کارخانه تولید خمیر کاغذ با سرمایه گذاری ۱/۳ میلیارد دلار در اندونزی شده است. بر اساس قوانین جدید، سرمایه گذاری در بخش بیمه تا ۸۰ درصد، داروسازی تا ۷۵ درصد، خدمات درمانی تا ۶۵ درصد و ساختمان تا ۵۵ درصد آزاد است.

فصل ششم

وضعیت مبادلات بازرگانی با ایران

به‌رغم سابقه طولانی روابط سیاسی بین دو کشور از سال ۱۳۳۰ هجری شمسی، رابطه بین دو کشور طی دو دهه اخیر تحرک بیشتری داشته است؛ هرچند در طول این مدت نیز این روابط دارای افت و خیزهایی بوده است.

با وجود نقاط مشترک فیمابین دو کشور از قبیل عضویت دو کشور در سازمانهای بین‌المللی همچون نهضت عدم تعهد، کنفرانس اسلامی، اوپک و بسیاری از سازمانهای تخصصی بین‌المللی و وجود تشابهات فرهنگی و نزدیکی مواضع دو کشور در خصوص بعضی از مسائل بین‌المللی و بالاخره توان دو کشور برای رفع قسمتی از نیازمندیهای اقتصادی دیگر، روابط تجاری چندان گسترش نیافته است.

دولت اندونزی برای توسعه روابط اقتصادی با جمهوری اسلامی ایران محدودیتی قائل نبوده و از گسترش روابط اقتصادی دوجانبه استقبال کرده است. با این حال روابط اقتصادی به‌رغم تمایل طرفین پیشرفتی متناسب با ظرفیتهای بالقوه دو کشور نداشته است.

یافتن راهبردهای مناسب جهت توسعه روابط اقتصادی پیوسته در دستور کار وزارت امور خارجه قرار داشته و در کنار برگزاری جلسات مختلف با مقامات اندونزیایی و سازمانهای ذیربط داخلی، اجرای مفاد تفاهمنامه نهمین اجلاس کمیسیون مشترک به عنوان یکی از راهبردی توسعه روابط اقتصادی در دستور کار قرار دارد.

در حال حاضر عمده روابط اقتصادی دو کشور در بخش تجارت و مبادله تجاری خلاصه شده است و متأسفانه با وجود موافقت‌نامه‌های مختلف میان دو کشور، طرفین موفق به عملی کردن آنها نشده‌اند. مهم‌ترین موانع موجود بر سر راه توسعه روابط تجاری دو کشور، بعد مسافت، ساختار اقتصادی مشابه، کیفیت کالاهای تولیدی دو کشور و نداشتن شناخت از توانایی‌های دو کشور است.

۱. تراز تجاری

تراز تجاری دو کشور همواره به نفع طرف اندونزیایی بوده است. به طور کلی ایران در امر صادرات به اندونزی چندان موفقیتی نداشته و هیچگاه در خصوص تجارت ایران و اندونزی توازن برقرار نبوده است.

که در این خصوص باید اقدامات مؤثری جهت گسترش صادرات غیر نفتی به اندونزی صورت پذیرد. روند منفی تراز تجاری در سالهای اخیر شدت گرفته و تنها در سال ۱۳۸۱ و ۱۳۸۲ اندکی کمتر شده که به دلیل مشکلات ناشی از سونامی و سایر مشکلات اقتصادی اندونزی بوده است.

در سالهای اخیر به ویژه در پنج سال گذشته تحرکاتی برای گسترش فعالیتهای تجاری صورت گرفته اما به نظر می‌رسد که عمل به آنها با تأخیر همراه بوده است. با توجه به پتانسیلهای موجود باید در جهت تغییر روند تجاری با اندونزی تلاش کرد.

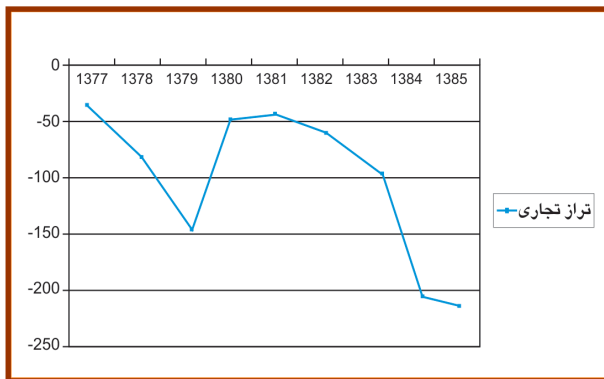
جدول شماره ۳۹ و نمودار ۱، وضعیت تراز تجاری ایران و اندونزی را طی سالهای اخیر نشان می‌دهد.

جدول ۳۹. بررسی روند مبادلات تجاری از سال ۱۳۷۷ تا ۱۳۸۵ (ارزش: هزار دلار)

سال	۱۳۷۷	۱۳۷۸	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵
صادرات	۴۲۳۱	۱۲۳۱۷	۱۱۳۷۹	۴۲۱۸۱	۵۸۰۳۰	۶۸۱۱۶	۸۶۹۵۲	۷۷۷۵۸	۹۱۴۸۰
واردات	۴۳۳۹۶	۹۱۴۸۶	۱۵۶۰۱۵	۹۱۹۱۱	۱۰۲۷۳۳	۱۲۸۱۵۳	۱۸۵۶۵۷	۲۸۷۸۹۱	۳۱۳۹۲۵
تراز تجاری	-۳۹۱۶۵	-۷۹۱۶۹	-۱۴۴۶۳۶	-۴۹۷۳۰	-۴۴۷۲۳	-۶۰۰۳۶	-۹۸۷۰۵	-۲۱۰۱۲۳	-۲۲۱۴۴۵

ماخذ: گمرک جمهوری اسلامی و ITC^۱

۱. (برای سال ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ به دلیل تفاوت زیاد با آمار گمرک از آمار ITC استفاده شده است.)

۱. تراز بازرگانی ایران با اندونزی از سال ۱۳۷۷ تا ۱۳۸۵

مهم‌ترین دلایل کسری تراز تجاری ایران به اندونزی به قرار زیر است:

- ❖ وجود بازار در کشورهای منطقه برای بسیاری از کالاهای ایرانی و بعد مسافت با اندونزی
- ❖ آهنگ کند صادرات ایران به اندونزی (بسیار کمتر از رشد واردات کشور) و آهنگ تند صادرات اندونزی به ایران (بیشتر از رشد صادرات اندونزی)
- ❖ نداشتن شناخت از بازار و نا آشنایی با کشور اندونزی از سوی بازرگانان ایرانی
- ❖ وجود رقبای قدرتمند در جنوب شرقی آسیا که مبادلات تجاری زیادی با اندونزی دارند.

۲. واردات اندونزی از ایران

صادرات ایران به اندونزی تا قبل از سال ۱۳۶۵ صفر و تراز تجاری همواره منفی و به نفع طرف اندونزیایی بوده است. در سال ۱۳۷۱ ارزش صادرات غیر نفتی ایران به اندونزی تنها برابر با ۱/۳۷۲ میلیون دلار بوده که نسبت به سال ۱۳۷۰ کاهش داشته است. در سالهای بعد صادرات ایران به اندونزی با افزایش همراه بوده و در سال ۷۴ میزان صادرات غیر نفتی به میزان ۷/۴ میلیون دلار رسیده است. بقیه سالهای دهه ۱۳۷۰، صادرات به اندونزی با نوساناتی همراه بوده، در بعضی از سالها بسیار کم و در بعضی سالها افزایش داشته تا در سال ۱۳۷۹ که به ۱۲ میلیون دلار رسیده است. افزایش ارزش صادرات ایران

به اندونزی در هفت سال گذشته به دلایل مختلف از جمله افزایش قیمت نفت و مشتقات آن روند صعودی پیموده و بنا بر گزارشهای ITC در فاصله سالهای ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶ (برابر ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۵) با میزان چهار درصد رشد سالیانه به معادل ۹۲ میلیون دلار در سال ۲۰۰۶ رسیده است. هرچند این مقدار کمتر از ۰/۲ درصد صادرات ایران است. صادرات نفتی ایران به اندونزی نیز که تا سال ۲۰۰۳ ادامه داشته (هرچند بسیار کم بوده) از سال ۲۰۰۴ قطع شده است.

عمده ترین کالاهای صادراتی ایران به اندونزی عبارت‌اند از: مشتقات نفتی، مواد شیمیایی و پتروشیمی، میوه و خشکبار، مواد معدنی و سنگ مرمر.

در ادامه به تحلیل صادرات برخی از کالاهای ایرانی به اندونزی می‌پردازیم.

۱-۲. مشتقات نفتی

مشتقات نفت مهم ترین صادرات ایران به اندونزی بوده و ۴۱ درصد از ارزش کل صادرات را به خود اختصاص داده است. قیر نفت، مومهای نفتی، وازلین، پارافین از محصولات صادراتی این گروه است.

روند رشد صادرات این محصولات به اندونزی در سالهای اخیر افزایشی و رشد آن ۴۱ درصد بوده است.

۲-۲. مواد شیمیایی (شامل مواد شیمیایی ارگانیک و سایر مواد شیمیایی)

دومین گروه صادرات ایران به اندونزی مواد و محصولات شیمیایی ارگانیک و غیره است که روی هم بیش از ۵۴ درصد از صادرات را به خود اختصاص داده است. پارااکسیلین، الکل بنزن خطی، اتیلین، پروپیلین، اتیلن، پروپیلن و بوتادین ملیح شده مهم ترین ماده شیمیایی صادر شده به اندونزی بوده است.

میزان رشد سالیانه صادرات مواد شیمیایی ارگانیک در فاصله ۵ سال گذشته صفر درصد بوده اما سایر مواد شیمیایی به دلیل بسیار کم بودن صادرات آنها در سالهای گذشته با وجود ارزش متوسط، افزایشی معادل ۵۰۰ درصد در سال داشته است.

۲-۳. میوه تازه و خشک

سومین گروه از محصولات صادراتی ایران به اندونزی میوه تازه و خشک است که نزدیک به ۲/۳ درصد صادرات را به خود اختصاص داده است. خرما مضافتی تازه یا خشک کرده، انجیر و انگور مهم ترین میوه تازه و خشک صادر شده به اندونزی بوده است.

میزان رشد سالیانه صادرات میوه تازه و خشک به اندونزی در فاصله سالهای گذشته ۵ درصد بوده است.

۲-۴. سنگ

چهارمین محصول صادرات ایران به اندونزی شامل سنگ و غیره است که بیش از ۱/۴ درصد صادرات را به خود اختصاص داده است.

سنگ مرمر و تراش مهم ترین سنگهای صادر شده به اندونزی بوده است صادرات این نوع سنگها به اندونزی در یکی دوسال اخیر شروع شده است.

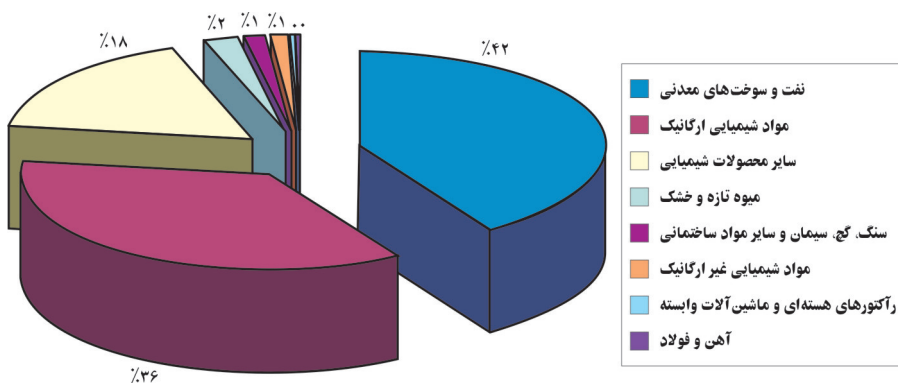
جدول شماره ۴۰ و نمودار شماره ۲، وضعیت صادرات ایران به اندونزی را نشان می دهند.

جدول ۴۰. ارزش واردات اندونزی از ایران در سال ۲۰۰۶ به تفکیک گروه کالایی

واردات جهانی		واردات از ایران		نوع کالا	ردیف
سهم بازار جهانی	ارزش	رشد سالیانه (درصد)	ارزش		
۱	۶۱۰۶۵۴۶۵	۴	۹۱،۴۵۳	جمع کل	
۱	۱۹۰۴۱۳۱۳	۶۱	۳۷،۷۰۴	نفت و سوخته های معدنی	۱
۱	۳۴۳۹۲۰۳	۰	۳۲،۸۱۶	مواد شیمیایی ارگانیک	۲
۱	۷۸۱۸۴۴	۵۰۰	۱۶،۱۰۷	سایر محصولات شیمیایی	۳
۱	۳۲۷۸۴۴	۵	۲،۰۷۳	میوه تازه و خشک	۴

۰.۳	۸۳,۷۰۰		۱,۲۳۹	سنگ و سایر مواد ساختمانی	۵
۱	۸۱۴۷۲۰	-۲۱	۹۵۶	مواد شیمیایی غیر ارگانیک	۶
۰.۵	۷,۴۰۳,۵۹۶	-۱۸	۱۴۷	راکتور و ماشین آلات	۷
۰.۹	۲,۸۶۵,۱۰۸	-۵۶	۱۳۵	آهن و فولاد	۸
۱.۷	۷۸۲,۲۸۹	-۲۵	۱۲۵	پنبه	۹
۲.۶	۸۵۲,۷۴۵	۱۱	۴۷	خمیر چوب، مواد سلولزی، فیبری و غیره	۱۰
۱	۱۹۰۶۴۹		۳۲	سبزیجات خوراکی و ریشه‌ها	۱۱
۱	۳۹۹۵۵۶	-۲۴	۳۲	نمک، آهک، گچ و سیمان، سنگ و سولفور	۱۲
۰	۳۴۷۹۱	-۴۱	۱۹	قهوه و چای	۱۳
۰	۴۲۸۰۲		۱۱	سبزیجات، میوه، خشکبار	۱۴
۰.۲	۳,۱۰۷,۷۸۳	۵۷	۱۰	ابزار الکترونیکی	۱۵
*	۲۰۸۹۷۴۲۲	*	۰	سایر	۱۶

ماخذ: گمرک جمهوری اسلامی

نمودار ۲. ترکیب صادرات جمهوری اسلامی ایران به اندونزی در سال ۲۰۰۶

۳. صادرات اندونزی به ایران

واردات ایران از اندونزی در فاصله دو دهه گذشته همیشه بسیار زیادتر از صادرات به آن کشور بوده است. هرچند در دهه ۱۳۷۰ نوسانات فراوانی داشته است.

در سال ۱۳۷۲ میزان واردات ایران برابر با ۱۹۴/۹۸ میلیون دلار بوده است. اما در سالهای بعد از آن به ۵۸ میلیون و با یک افزایش ناگهانی در سال ۱۳۷۵ به ۲۰۵ میلیون می‌رسد. این نوسانات در دهه ۷۰ ادامه داشته است.

بر اساس آمارهای ITC میزان صادرات اندونزی به ایران در سال ۲۰۰۶ برابر ۳۱۳ میلیون دلار بوده و در فاصله سالهای ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۶ سالیانه به میزان ۲۵ درصد رشد داشته است که این میزان تنها ۰/۳ درصد از صادرات اندونزی را تشکیل می‌دهد. به عبارت دیگر حجم مبادلات تجاری ایران و اندونزی بسیار کم است.

عمده‌ترین کالاهای وارداتی کشورمان از اندونزی عبارت‌اند از کاغذ و مقوا، لاستیک و محصولات وابسته به آن، چربی و روغنهای نباتی، منسوجات و رشته‌های سنتتیک و پلی استر، چربیهای روغنی، مواد شوینده، چای قهوه، آهن و فولاد، ماشین‌آلات برقی.

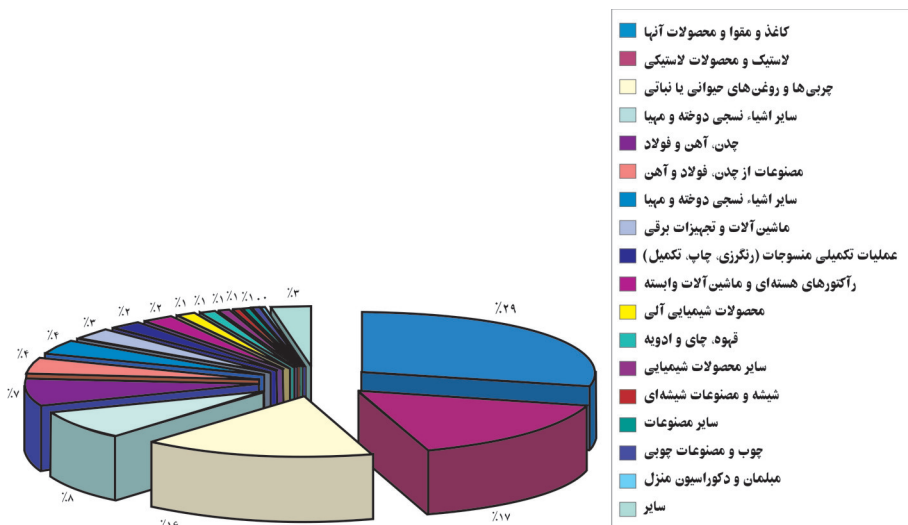
جدول شماره ۴ و نمودار شماره ۳، وضعیت صادرات اندونزی به ایران را در سال ۲۰۰۶ نشان می‌دهند.

جدول ۴۱. ارزش صادرات اندونزی به ایران در سال ۲۰۰۶ به تفکیک گروه کالایی

صادرات به جهان		صادرات به ایران		عنوان	ردیف
سهم بازار جهانی	ارزش	رشد سالیانه (درصد)	ارزش		
۱	۱۰۰۷۹۸۶۱۶	۲۵	۳۱۲،۸۹۳	جمع کل محصولات	
۱.۹	۲،۸۰۵،۳۳۹	۳۱	۸۹،۱۹۶	کاغذ و مقوا و محصولات آنها	۱
۴.۸	۵،۵۲۹،۱۳۲	۸۴	۵۲،۱۰۵	لاستیک و محصولات لاستیکی	۲

۱۵	۶۰۶۹۹۳۹	۶۸	۵۰,۶۳۹	جربیه‌ها و روغنهای حیوانی یا نباتی	۳
۴.۹	۱,۳۵۷,۶۶۹	۲۵	۲۴,۴۸۶	رشته‌های سنتتیک	۴
۰.۴	۱,۲۶۲,۱۳۲	۴۷	۲۲,۹۶۶	چدن، آهن و فولاد	۵
۰.۴	۸۶۱,۱۶۵	۲	۱۳,۰۸۰	مصنوعات از چدن، فولاد و آهن	۶
۳.۲	۱,۱۵۰,۲۶۴	۲	۱۲,۰۰۵	الیاف سنتتیک یا مصنوعی	۷
۰.۴	۷,۲۹۱,۴۰۹	۳۱	۹,۲۵۹	ماشین آلات و تجهیزات برقی	۸
۰.۸	۱۲۷,۴۹۰	-۱۵	۷,۳۱۲	عملیات تکمیلی منسوجات (رنگرزی، چاپ)	۹
۰.۳	۴,۳۶۲,۳۴۷	۵۷	۶,۴۲۰	راکتورها و ماشین آلات	۱۰
۱	۱۸۸۳۶۶۶	۱۵	۴,۶۰۸	محصولات شیمیایی آلی	۱۱
۴	۹۲۰۵۶۰	-۱۶	۳,۰۷۹	قهوه، چای و ادویه	۱۲
۱	۷۰۶۵۷۹	۱۷	۲,۹۵۴	سایر محصولات شیمیایی	۱۳
۰.۸	۳۸۶,۵۹۴	-۵	۲,۰۲۱	شیشه و مصنوعات شیشه‌ای	۱۴
۰.۸	۱۷۲,۱۷۵	۲۱	۱,۶۰۲	سایر مصنوعات	۱۵
۳.۱	۳,۳۵۵,۶۲۵	-۳۰	۱,۳۸۳	چوب و مصنوعات چوبی	۱۶
۱.۴	۱,۹۴۸,۹۶۸	-۱۷	۱,۲۵۴	مبلمان و دکوراسیون منزل	۱۷
۰	۲۲۵۸۰۹		۹۶۵	میوه و خشکبار و خلال پوست مرکبات	۱۸
۱	۱۷۳۸۰۳۹	۱۰۰	۸۳۹	پلاستیک و محصولات پلاستیکی	۱۹
۱	۳۷۶۷۹۷	-۴۰	۶۵۷	صابون، موم و شمع و مدلسازی آنها	۲۰

ماخذ: گمرک جمهوری اسلامی

نمودار ۳. ترکیب واردات جمهوری اسلامی ایران از اندونزی در سال ۲۰۰۶

۴. روابط اقتصادی دو کشور

مناسبات دو جانبه در فضای جدید اندونزی طی چند سال گذشته شکل گرفته و مقامات دو کشور در سطوح مختلف با یکدیگر دیدار و رایزنی داشته‌اند. سفر رؤسای جمهور سابق (عبدالرحمن وحید و خانم مگواتی) و رئیس جمهور فعلی آقای یودویونو، رؤسای مجمع مشورتی خلق (امین رئیس و هدایت نور وحید)، رئیس مجلس نمایندگان (آونگ لاکسونو)، وزرای خارجه، تجارت، تحقیقات و فناوری، انرژی منابع معدنی، بهداشت، ورزش و جوانان و معاونین چند وزارتخانه، رئیس بخش خاورمیانه اتاق بازرگانی، بخش خصوصی و رئیس منطقه آزاد باتام به ایران و همچنین سفر جناب آقای هاشمی رفسنجانی رئیس جمهور وقت کشورمان در تاریخ دهم شهریور ماه ۱۳۷۳ به جاکارتا جهت شرکت در کنفرانس غیر متعهدها جناب آقای دکتر عارف، معاون اول رئیس جمهور وقت، جناب آقای دکتر احمدی نژاد ریاست محترم جمهور، حضرت آیت الله شاهرودی ریاست محترم قوه قضائیه، آقای حداد عادل ریاست محترم مجلس شورای اسلامی، رحیم مشائی معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان میراث فرهنگی و گردشگری، وزرای محترم امور خارجه و بازرگانی، سفر وزیر علوم، تحقیقات و فناوری کشورمان به اندونزی، سفر دبیر کل وزارت

فرهنگ و گردشگری اندونزی به تهران و برگزاری جشنواره فرهنگی به اندونزی و متقابلاً سفر هیئت نمایشگاه قرآنی سازمان فرهنگ و ارتباطات کشورمان به اندونزی، سفر رئیس اتاق بازرگانی، نمایندگان مجلس و برخی از دیگر مقامات سیاسی، اقتصادی و پارلمانی کشورمان از اندونزی، از جمله موارد قابل ذکر هستند.

روابط و همکاریهای دو کشور در مجامع و سازمانهای بین المللی از جمله سازمان ملل، نهضت عدم تعهد و سازمان کنفرانس اسلامی همواره دوستانه و هماهنگ بوده و تا به حال نتایج مثبتی را به همراه داشته است. زمینه‌های بسیاری جهت ارتباط میان مسئولان دو کشور وجود دارد؛ از جمله عضویت دو کشور در سازمانهایی نظیر G۱۱، D۸، OIC، جنبش غیر متعهدها، اوپک و... که موجب تثبیت روابط سیاسی شده است.

۴-۱. سفرهای مقامات

در شش سال گذشته مقامات رسمی دو کشور، بارها به صورت رسمی به کشور مقابل سفر کرده‌اند. در زیر، فهرست مهم‌ترین سفرهای رسمی مقامات در کشور ارائه شده است:

- ❖ سفر وزیر تحقیقات و فناوری اندونزی به کشورمان بنابه دعوت جناب آقای معین وزیر علوم و تحقیقات و فناوری (۱۲ لغایت ۱۶ اسفند ۱۳۸۱) و امضای بیانیه مشترک.
- ❖ سفر جناب آقای دکتر ولایتی فرستاده ویژه رئیس جمهور به اندونزی در تاریخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۵.
- ❖ سفر سرکار خانم کروی جهت شرکت در اجلاس زنان.
- ❖ سفر معاون وزیر خارجه اندونزی در اردیبهشت ماه ۱۳۸۲ به تهران و امضای یادداشت تفاهم مشاوره سیاسی دو جانبه.
- ❖ سفر وزیر امور خارجه اندونزی در خرداد ۱۳۸۲ جهت شرکت در اجلاس وزرای امور خارجه کنفرانس اسلامی.
- ❖ سفر جناب آقای شریعتمداری به اندونزی در سال ۱۳۸۲.
- ❖ سفر خانم مگاواتی رئیس جمهوری اندونزی به همراه خانم سواندی وزیر تجارت و صنعت به تهران در تاریخ ۱۳۸۲/۱۱/۲۹ جهت شرکت در اجلاس D-۸.
- ❖ سفر آقای معتمدی وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات به همراه هیئت جهت شرکت در هشتمین اجلاس کمیسیون مشترک در تاریخ ۲/۸ لغایت ۸۳/۲/۱۱.

- ❖ حضور هیئت اندونزیایی در نهمین اجلاس کمیسیون مشترک اقتصادی و تجاری در تهران.
- ❖ سفر جناب آقای احمدی نژاد ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران در اردیبهشت ماه ۱۳۸۵.
- ❖ سفر جناب آقای حداد عادل رئیس محترم مجلس شورای اسلامی کشورمان در بهمن ماه ۱۳۸۵
- ❖ سفر حضرت آیت الله شاهرودی ریاست محترم قوه قضایی در اسفندماه ۱۳۸۵
- ❖ سفر هیئت اندونزیایی به ایران در خصوص مذاکره تجاری ترجیحی در اردیبهشت ماه ۱۳۸۵ (دور اول مذاکرات)
- ❖ سفر هیئت اندونزیایی به ایران در خصوص مذاکره تجارت ترجیحی در آذر ماه ۱۳۸۵ (دور دوم مذاکرات)
- ❖ سفر معاون محترم وزیر و مدیر کل صنایع کوچک و متوسط و هیئت همراه ایران در سیزدهم شهریور ماه ۱۳۸۶
- ❖ سفر رئیس جمهور اندونزی آقای یودویونو در اسفند ۱۳۸۶ به ایران

۲-۴. تفاهم نامه‌ها

- فهرست مهم‌ترین یادداشت تفاهمها و موافقت نامه‌هایی که تا کنون بین ایران و اندونزی منعقد شده به قرار زیر است:
- ❖ یادداشت‌های تفاهم اولین تا چهارمین اجلاس کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و اندونزی تا قبل از سال ۱۳۷۸
  - ❖ یادداشت تفاهم پنجمین اجلاس کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و اندونزی، در تهران، در مهرماه ۱۳۷۹
  - ❖ یادداشت تفاهم ششمین اجلاس کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و اندونزی جارکارتا در آبان ماه ۱۳۸۰
  - ❖ یادداشت تفاهم هفتمین اجلاس کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و اندونزی در آذرماه ۱۳۸۱
  - ❖ امضا و ابلاغ موافقت‌نامه بازرگانی در سال ۱۳۸۲

- ❖ بیانیه مشترک ایران و اندونزی (مهرماه ۱۳۸۲)
- ❖ امضای یادداشت تفاهم همکاریهای منطقه آزاد کیش و شرکت توسعه صنعتی با تام اندونزی در سال ۲۰۰۴
- ❖ امضای موافقتنامه همکاری مشارکت جامع اقتصادی و تجاری فیما بین دو کشور در خصوص توسعه تجارت (تعرفه‌های ترجیحی) در سال ۲۰۰۴
- ❖ امضای یادداشت تفاهم صندوق ضمانت صادرات ایران و صندوق بیمه صادراتی اندونزی در سال ۲۰۰۴
- ❖ یادداشت تفاهم هشتمین اجلاس کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و اندونزی جاکارتا در آبان ماه ۱۳۸۳ و نهایی شدن موافقتنامه‌های دو جانبه مهمی از جمله حمایت متقابل از سرمایه گذاری، اجتناب از اخذ مالیات مضاعف، همکاریهای گمرکی، تضمین صادرات و مبارزه با مواد مخدر، مشارکت در نمایشگاه‌های بین المللی یکدیگر، تشکیل شرکتهای سرمایه گذاری مشترک و....
- ❖ یادداشت تفاهم نهمین اجلاس کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و اندونزی در تهران در خرداد ماه ۱۳۸۴ و امضای موافقتنامه مشارکت جامع اقتصادی، حمایت متقابل از سرمایه گذاری، یادداشت تفاهم همکاریهای شیلات و مبارزه با مواد مخدر، تفاهم نامه برای حضور شرکتهای بیمه وبانکهای اندونزیایی در مناطق آزاد ایران و گسترش فعالیتهای بانکی، موافقت نامه در زمینه حمل و نقل و ارتباطات، شامل همکاریهای پستی و مخابراتی و IT استفاده از فرودگاه پیام مدیریت فرکانس، برقراری سرویس رومینگ بین دو کشور، توافق جهت همکاری در زمینه تکنولوژی فضایی، دعوت از اندونزی برای پیوستن به کریدور شمال - جنوب، ارائه تسهیلات ترانزیتی برای صادرات اندونزی به کشورهای CIS.
- ❖ موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری در اجلاس نهم به امضا رسیده و در ۸۴/۵/۶ به مجلس تقدیم شده است.
- ❖ یادداشت تفاهم لغو روادید برای دارندگان گذرنامه‌های سیاسی و خدمت و اعلام همکاری ایران در ساخت پالایشگاه ۳۰۰ هزار بشکه ای در اندونزی.
- ❖ امضای موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف که در هشتمین اجلاس به امضا رسید و در اوایل سال ۸۵ نیز به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید.
- ❖ شش سند همکاری که در سفر سال ۱۳۸۵ جناب آقای احمدی نژاد رئیس جمهور محترم کشورمان به اندونزی امضا شد به شرح زیر :
 ۱- موافقتنامه همکاری گمرکی ۲- یادداشت تفاهم همکاریهای انرژی ایران و

۳- یادداشت تفاهم همکاریهای صنایع کوچک و متوسط SMIS ۴- یادداشت تفاهم همکاریهای علمی و فنی ۵- برنامه مبادلات فرهنگی ایران و اندونزی ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۷، ۶- یادداشت تفاهم ساخت پالایشگاه در اندونزی.

❖ امضای قرارداد تشکیل شرکت مشترک میان ایران و اندونزی برای ساخت یک کارخانه تولید کود شیمیایی با سرمایه گذاری مشترک دو کشور در حوزه پارس جنوبی در سال ۱۳۸۵ که در زمان سفر آقای حداد عادل به اندونزی صورت گرفت. ارزش این سرمایه گذاری در حدود ۷۰۰ میلیون دلار است. از جمله مباحث مهم مطرح شده در این سفر تأسیس خط مستقیم هوایی بود که مقدمات آن فراهم آمده و به زودی عملی خواهد شد.

❖ امضای تفاهم نامه همکاری سازمان بورس و اوراق بهادار ایران با آژانس ناظر بر بازار سرمایه و نهادهای مالی اندونزی توسط علی صالح آبادی (رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار) و فواد رحمانی از اندونزی در بهمن ۱۳۸۶ شامل تبادل اطلاعات، همکاری برای ارتقای سطح نقدینگی در بازارهای اوراق بهادار دو طرف، بررسی فرصتهای همکاریهای راهبردی جهت پذیرش و داد و ستد متقابل، برگزاری دورههای آموزشی و سایر امور مرتبط در بازار سرمایه و غیره بر اساس آخرین آمارها، بورس اندونزی در سال ۲۰۰۷ میلادی با ارزش جاری بیش از ۲۰۰ میلیارد دلار در مکان دوم برترین بورسهای قاره آسیا (پس از چین) قرار دارد.

❖ امضای تفاهم نامه همکاری ایجاد پالایشگاه در اندونزی. مشارکت ساخت این پالایشگاه میان شرکتهای پترامینا (اندونزی)، پتروفیلد (مالزی) و توسعه صنایع پالایشی یکی از شرکتهای زیرمجموعه شرکت ملی پالایش و پخش فراودههای نفتی ایران است.

۴-۳. هیأت های تجاری

غالب تفاهمات انجام شده در زمینه های تجاری بوده و در جهت اجرای تفاهمات، تاکنون چندین هیئت میان دو کشور مبادله شده که نشان از اهمیت اسناد امضا شده از سوی طرفین و خواست و اراده سیاسی دو کشور در جهت اجرای توافقات دارد. سفرهای متعدد طرف اندونزیایی به منظور ساخت پالایشگاه، سفر هیئت وزارت صنایع اندونزی در راستای اجرای مفاد سند همکاریهای SMIS سفر هیئت مجلس و همچنین رئیس مجمع مشورتی خلق اندونزی به تهران و سفر آقای دکتر علوی شهاب، نماینده ویژه رئیس جمهور اندونزی به منظور پیگیری اسناد امضا شده در جریان سفر رئیس جمهور کشورمان به اندونزی و همچنین سفر وزاری بهداشت و ورزش و جوانان اندونزی و طرح یادداشت تفاهم همکاریها

که مورد اخیر به امضا رسید، در همین راستا انجام پذیرفته است. سفر آقای بروجردی رئیس کمیسیون سیاست خارجی و امنیت ملی مجلس کشورمان به اندونزی و سفر رئیس سازمان مالیاتی ایران به همراه نمایندگان مجلس شورای اسلامی برای مطالعه قانون VAT و هیئت دوستی پارلمانی مجلس شورای اسلامی به ریاست جناب آقای محسنی به اندونزی و سفر مجدد علوی شهاب به تهران نیز قابل ذکر است.

در زمینه برگزاری نمایشگاه تجاری تاکنون نمایشگاه مستقلی در اندونزی برای ایران یا برعکس برگزار نشده اما در سال ۲۰۰۶ یک نمایشگاه هنر اسلامی ایران در گالری ملی اندونزی از سوی سازمان میراث فرهنگی برگزار شد و برنامه ریزی برای برگزاری یک نمایشگاه تجاری اندونزی در کیش و یک نمایشگاه هنر اسلامی اندونزی در تهران نیز در دست اقدام است. تفاهم نامه‌های فراوانی در زمینه تجاری به ویژه برگزاری نمایشگاه در دو کشور امضا شده و عملیاتی شدن آنها در جریان است. در هر حال شرکتهای تجاری ایران و اندونزی اغلب در نمایشگاه‌های بین المللی دو کشور شرکت می‌کنند. اعزام رایزن بازرگانی به اندونزی از سوی سازمان توسعه تجارت ایران برای بازاریابی و مطالعات بازار در سال ۱۳۸۶ از جمله فعالیتهای مفید در زمینه گسترش تجارت بین ایران و اندونزی است.

۵. زیرساختهای موجود بین دو کشور

بعد مسافت زیاد بین ایران و اندونزی یکی از موانع برای برقراری ارتباط تجاری بین دو کشور بوده و ناآشنایی بازرگانان دو کشور از وضعیت بازار و ویژگیهای اقتصادی و اجتماعی جوامع دو طرف یکی از دلایل عدم گسترش تجارت بین دو کشور است.

اما لازم است که با تکیه بر نزدیکی فرهنگی به ویژه اعتقادات مذهبی به همراه اطلاع رسانی مناسب، اقدامات عملی در زمینه تجارت مناسب با اندونزی انجام شود.

۵-۱. خطوط هواپیمایی

هیچ پرواز مستقیمی بین ایران و اندونزی وجود ندارد و بازرگانان معمولاً از طریق سفر به مالزی یا از طریق خطوط هواپیمایی خارجی مانند قطر و امارات به اندونزی سفر می‌کنند.

۵-۲. روابط بانکی

متأسفانه روابط بانکی بین دو کشور چندان مناسب نیست. زیرا دو کشور شعب بانک در کشورهای یکدیگر ندارند. اما در اجلاس مختلف اقتصادی بین دو کشور از جمله اجلاس نهم کمیسیون مشترک در سال ۱۳۸۴ بر گسترش و ایجاد شعب بانکی در ایران و اندونزی تأکید شده است، اما هنوز اقدام عملی در این مورد انجام نشده است.

۵-۳. قابلیتها و ظرفیتهای موجود

تحقیقات انجام یافته نشان می‌دهد که پتانسیل صادراتی ایران در تجارت کالایی با اندونزی ۱۴۹۷ میلیون دلار است که ۲۷/۵ میلیون دلار آن مورد استفاده تجار ایرانی قرار گرفته است. بدین ترتیب کارایی صادراتی ایران در بازار مذکور حدود ۲ درصد است. به عبارت دیگر ۹۸ درصد ظرفیت بازار اندونزی که معادل ۱۴۶۹/۵ میلیون دلار بوده، هنوز مورد استفاده تجار و بازرگانان کشورمان قرار نگرفته است. چنانچه اقداماتی به منظور توسعه بازار، کاهش و تسهیل در واردات کالاهای ایرانی در دستور کار دو کشور قرار گیرند، با فرض اینکه تنها ۴۹ درصد از کل پتانسیل صادراتی ایران در تجارت با اندونزی تحقق یابد، آنگاه میزان صادرات ایران به اندونزی از مرز ۷۳۴ میلیون دلار فراتر می‌رود و در چنین شرایطی پیشنهاد می‌شود کارایی صادرات غیر نفتی ایران در بازار اندونزی از دو درصد به ۵۱ درصد یعنی بیش از ۲۰ برابر افزایش یابد.

- ❖ کل پتانسیل غیر نفتی ایران در تجارت با اندونزی: ۱۴۹۷۴۲۰ هزار دلار
- ❖ تعداد ردیف تعرفه ای که ایران دارای پتانسیل صادراتی است: ۱۶۵۳ ردیف تعرفه
- ❖ ارزش پتانسیل صادراتی تحقق یافته واردات اندونزی از ایران: ۹۱،۴۵۳ هزار دلار
- ❖ درصد پتانسیل صادراتی تحقق یافته: ۶/۱ درصد
- ❖ درصد پتانسیل صادراتی تحقق نیافته: ۹۳/۷ درصد
- ❖ ارزش پتانسیل صادراتی تحقق نیافته: ۱۴۰۵۹۶۷ هزار دلار
- ❖ پیش بینی صادرات ایران به اندونزی در سالهای آتی:
- ❖ درصد پتانسیل صادراتی قابل تحقیق: ۴۸ درصد
- ❖ ارزش پتانسیل قابل تحقیق: ۷۱۸۷۶۱ هزار دلار

❖ کل ارزش صادرات غیر نفتی مورد انتظار در صورت تحقق: ۷۴۶۲۸۷ هزار دلار

بررسی پتانسیل صادراتی ایران نشان می‌دهد که ایران در صادرات ۱۵۶۳ ردیف تعرفه، دارای پتانسیل صادراتی است که در این میان برای تعداد ۲۶۸ ردیف تعرفه ای پتانسیل صادراتی ایران بیش از یک میلیون دلار است و مجموع ارقام مذکور ۱۲۳۲ میلیون دلار از کل پتانسیل صادراتی را تشکیل می‌دهند. جدول شماره ۴۲، فهرست مهم‌ترین اقلام پتانسیل‌دار صادراتی ایران به اندونزی را نشان می‌دهد.

جدول ۴۲. فهرست ده قلم از عمده ترین پتانسیل صادراتی ایران در تجارت با اندونزی ارزش: هزار دلار

درصد پتانسیل صادراتی تحقق یافته	ارزش کل پتانسیل صادراتی	شرح کالا	کد تعرفه	ردیف
۰/۴۶	۱۰۱۰۴۳	آلومینیوم غیرمزوج به صورت کار نشده	۷۶۰۱۱۰	۱
۴/۶۶	۸۶۳۱۶	بنزن (از هیدروکربورهای حلقوی)	۲۹۰۲۲۰	۲
۲۷/۶۵	۶۶۳۸۵	پاراکسیلین از هیدروکربورهای حلقوی	۲۹۰۲۳۴	۳
۳۷/۶۱	۳۱۹۹	خرما تازه یا خشک کرده	۰۸۰۴۱۰	۴
۱/۶۶	۳۹۲۴	کربن (دوده و سایر اشکال کربن)	۲۸۰۳۰۰	۵
۲/۸۵	۲۲۴۳	وازلین، حتی رنگ شده	۲۷۱۲۱۰	۶
۴۴	۱۹۱۹	قیر و آسفالت، طبیعی، آسفالتیت و سنگ آسفالت دار	۲۷۱۴۹۰	۷
۱/۱۶	۱۷۲۷	روغن و سایر محصولات که از تقطیر قطرانهای ذغال سنگ به دست می‌آید	۲۷۰۷۹۹	۸
۰۱/۴۲	۲۱۲۹	تخم گشنیز	۰۹۰۹۲۰	۹
۱/۱۲	۱۴۶۹۵	قیر نفت	۲۷۱۳۲۰	۱۰

همچنین برای تعداد ۱۲۹۵ ردیف تعرفه ای، پتانسیل صادراتی ایران کمتر از یک میلیون دلار است. در میان اقلام مذکور تنها برای تعداد شش ردیف تعرفه بخشی از پتانسیل

صادراتی ایران تحقق یافته و برای اغلب ردیفهای تعرفه ای باقیمانده، پتانسیل صادراتی کشورمان تحقق نیافته و کارایی صادراتی ایران در بازار اندونزی در حد صفر است که این ممکن است به دلیل نبودن بسترهای مناسب برای توسعه صادرات به بازار اندونزی باشد. جدول شماره ۴۳، پنج قلم کالایی از پتانسیلهای صادراتی تحقق یافته ایران به اندونزی را معرفی می‌کند.

جدول ۴۳. فهرست ۵ قلم از عمده ترین پتانسیلهای صادراتی تحقق یافته ایران در تجارت با اندونزی

ردیف	کد تعرفه	شرح کالا	درصد پتانسیل صادراتی تحقق یافته
۱	۲۵۲۰۳۰۰	گوگرد (از هر نوع به غیر از گوگرد تصفیه نشده)	۹۹
۲	۰۸۰۴۲۰	انجیر تازه یا خشک کرده	۴۳/۰۴
۳	۰۹۰۹۳۰	زیره سبز	۳۹/۴۹
۴	۰۴۰۶۳۰	پنیر، غیر از پنیر پودر یا رنده شده	۶۳/۱۱
۵	۰۸۰۶۲۰	انگور خشک (کشمش)	۱۹/۶

از یک سو با توجه به توسعه زیرساختها در اندونزی و توجه خاص دولت به پروژههای عمرانی و از سوی دیگر توان بالای کشورمان در صادرات خدمات فنی و مهندسی زمینههای بسیاری برای فعالیت شرکتهای کشورمان در اندونزی وجود دارد. در حال حاضر قرارداد ساخت یک پالایشگاه ۳۰۰ هزار بشکه ای میان طرفین به امضا رسیده است، افزون بر یادداشت تفاهم ساخت کارخانه کود شیمیایی با مشارکت ۵۰ درصدی طرفهای اندونزیایی و شرکت پتروشیمی ایران در منطقه پارس جنوبی به امضا رسیده و مذاکرات نهایی میان طرفین به پایان رسیده است. با نهایی شدن فرمول فروش گاز ساخت این پروژه را با همکاری پالایش و پخش فراوردههای نفتی کشور در حال اجرا دارد. کل سرمایه گذاری این طرح از سوی طرف اندونزیایی صورت می پذیرد. از جمله فرصتهای موجود در این بخش هم می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ❖ ساخت نیروگاه گازی و آبی، سد سازی
- ❖ توسعه شبکه گاز رسانی (انتقال و توزیع) در اندونزی
- ❖ توسعه میادین گازی و استحصال گاز
- ❖ مشارکت و سرمایه گذاری در ساخت پالایشگاه و تامین نفت سنگین مورد نیاز این پالایشگاه (در چارچوب یادداشت تفاهم موجود)
- ❖ ساخت سازه‌های دریایی و خطوط انتقال گاز
- ❖ گاز سوز کردن خودروها (حداقل در جاکارتا) و ...
- ❖ مشارکت در پروژه‌های مختلف صنعتی به صورت **Venture Joint**.
- ❖ مشارکت در پروژه‌های نفت، گاز و پتروشیمی.
- ❖ مشارکت در طرح‌های استخراج معادن.

اگر چه برای این منظور باید توان فنی و مهندسی ایران به درستی به طرف‌های اندونزیایی معرفی شود. برای این منظور باید شرکتهای کشورمان با حضور در نمایشگاه‌های اندونزی، توانمندیهای صادرات خدمات فنی خود را ارائه کنند. حضور شرکت IOEC از کشورمان در این خصوص تا کنون بسیار چشمگیر و با اهمیت بوده است.

۹. تحلیل موقعیت (SWOT)

در این قسمت برای ایجاد چشم‌انداز از وضعیت آتی روابط دو کشور وضعیت موجود را ارزیابی و تحلیل می‌کنیم.

۹-۱. نقاط قوت رقبا

- ❖ قوی بودن اقتصاد کشورهای رقیب مانند آمریکا، ژاپن، مالزی و سنگاپور
- ❖ همسایگی و نزدیکی جغرافیایی با بیشتر کشورهای رقیب.
- ❖ عضویت رقبا در سازمان تجارت جهانی (WTO).
- ❖ پیشرو بودن بعضی از رقبا در بازار تولید هواپیما (مانند آمریکا)، خودروهای سواری (ژاپن) و ماشین‌آلات صنعتی و ابزار الکترونیکی در سطح جهانی.
- ❖ رقابتی بودن قیمت محصولات کشورهای رقیب (مانند چین) نسبت به ایران.

- ❖ داشتن زیرساختهای مناسب (بانکی، کشتیرانی، خطوط هوایی، صدور ویزای اقامت) با کشور اندونزی.
- ❖ داشتن پیمانهای سیاسی و اقتصادی با بسیاری از کشورهای رقیب مانند پیمان آسه آن و غیره.
- ❖ نزدیکی اندونزی به غرب و کشورهای دارای تجارت آزاد

۶-۲. روشهای رقبا برای بازاریابی در این کشور

- ❖ استفاده از مطالعات بازار برای شناسایی سلیقه و ذائقه مشتریان.
  - ❖ تطبیق محصولات صادراتی با ویژگیهای فرهنگی و مذهبی مردم اندونزی.
  - ❖ به کارگیری راهبردهای استاندارد بازاریابی نظیر، بر پایی نمایشگاه، تبلیغات از طریق ماهواره‌ها و سایر وسایل ارتباط جمعی.
  - ❖ افزایش کیفیت محصولات با تدوین استانداردهای لازم.
  - ❖ رقابتی تر کردن قیمت کالاهای عرضه شده از طریق کاهش قیمت.
  - ❖ ایجاد بسترهای مناسب توسعه صادرات از جمله روابط بانکی، خطوط هوایی
  - ❖ فعال کردن نمایندگان سیاسی و تجاری کشورهای رقیب در اندونزی در زمینه‌های اقتصادی، سرمایه‌گذاری و بازرگانی.
  - ❖ انجام تحقیقات مداوم در جهت توسعه و تنوع محصولات.
  - ❖ حضور مداوم شرکتهای کشورهای رقیب در اندونزی و مشارکت در سرمایه‌گذاریها
- برای بررسی و ارزیابی روابط تجاری ایران و اندونزی از روش تحلیل موقعیت استفاده می‌کنیم. برای این منظور نخست ضعفها و قوت‌های روابط دو کشور را بررسی کرده و سپس فرصتها و تهدیدات موجود را تحلیل می‌کنیم.
- جدولهای شماره ۴۴ و ۴۵، عوامل مؤثر بر روابط تجاری ایران و اندونزی را ارائه می‌کنند.

جدول ۴۴. نقاط ضعف و قوت روابط تجاری ایران و اندونزی

قوتها	ضعفها
<ul style="list-style-type: none"> ❖ نزدیکی فرهنگی و مذهبی با مردم اندونزی. ❖ وجود زمینه‌های صادراتی برای بعضی از محصولات ایران به ویژه خدمات فنی و مهندسی و سرمایه گذاری در بخش نفت و گاز. ❖ رشد نسبی حجم مبادلات تجاری بین دو کشور به ویژه بعد از انقلاب اسلامی. ❖ حسنه بودن روابط تجاری - اقتصادی فی‌مابین و سفر مقامات سیاسی و تجاری دو کشور طی سالهای اخیر. ❖ عضویت دو کشور در پیمانهای مختلف سیاسی و اقتصادی نظیر غیر متعهدها و اوپک و نزدیکی و تفاهم سیاسی موجود بین دو کشور. ❖ وجود امکانات فنی و مهندسی لازم در ایران در زمینه‌های مختلف و نیاز اندونزی به این دانش و سرمایه ❖ بالا بودن توان فنی ایران برای ساخت شبکه‌های گازرسانی، نیروگاه، سد، سازه‌های دریایی و..... در اندونزی ❖ امکان مشارکت فنی و سرمایه گذاری در ساخت پالایشگاه و تامین نفت سنگین مورد نیاز پالایشگاه‌ها ❖ وجود توافقات متعدد تجاری بین دو کشور و باز بودن راه برای فعالیتها 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ نداشتن شناخت صحیح از سلیق و الگوهای مصرفی مردم، اقتصاد و فرهنگ اندونزی. ❖ کمبود زیر ساختهای لازم از قبیل بانک و خطوط هوایی مناسب . ❖ کیفیت پای‌ین بعضی از محصولات صادراتی کشور و نداشتن قدرت رقابت با سایر کشورهای رقیب. ❖ کمبود بازاریابی مناسب به ویژه در زمینه محصولات شیمیایی و پتروشیمی، میوه و خشکبار، شیرینی و شکلات و خدمات فنی و مهندسی از جمله نفت و گاز ❖ استفاده نکردن از تبلیغات رسانه‌ای برای معرفی محصولات. ❖ کوچک بودن اندازه بنگاه‌های صادراتی ایران در مقایسه با رقبا. ❖ نداشتن توان مالی و اقتصادی مناسب صادرکنندگان ایرانی در مقایسه با سایر رقبا. ❖ فقدان کشتش لازم برای سرمایه گذاری در اندونزی از دید تجار ایرانی. ❖ فقدان برنامه‌ریزی عملیاتی برای گسترش صادرات به طور عام و اندونزی به طور خاص.

جدول ۴۵. فرصتها و تهدیدات روابط تجاری ایران و اندونزی

فرصتها	تهدیدها
<p>❖ مشترکات فراوان دینی، فرهنگی و اجتماعی بین دو کشور.</p> <p>❖ برگزاری ۱۰ اجلاس کمیسیون مشترک اقتصادی بین دو کشور و علاقه مقامات دو کشور به گسترش روابط.</p> <p>❖ امضای موافقت‌نامه‌ها و یادداشت تفاهم در زمینه‌های مختلف بین دو کشور از جمله تجارت ترجیحی و سایر موافقت‌نامه‌ها در جهت از بین بردن موانع تجاری و اقتصادی</p> <p>❖ افزایش حجم مبادلات تجاری بین دو کشور و مثبت بودن تراز تجاری به نفع ایران.</p> <p>❖ وجود بازار بزرگ خدمات فنی، مهندسی در اندونزی به ویژه در بخش انرژی، راه سازی، سد، نیروگاه و غیره.</p> <p>❖ وجود روابط سیاسی مناسب بین دو کشور و علاقه دولت مردان دو کشور برای گسترش روابط تجاری و اقتصادی و فرهنگی</p> <p>❖ جمعیت زیاد اندونزی (چهارمین کشور پرجمعیت دنیا) و در نتیجه بازار مناسب برای بسیاری از کالاهای ایرانی</p>	<p>❖ مشکلات سیاسی و ناامنیهای قومی در اندونزی و اثر آن بر سرمایه‌گذارهای خارجی.</p> <p>❖ بالا بودن سطح فقر و کم بودن قدرت خرید مردم اندونزی.</p> <p>❖ وجود احتمال برای وقوع بلایای طبیعی به دلیل وضعیت جغرافیایی خاص</p> <p>❖ وجود مشکلات در توزیع و تبلیغ در اندونزی به دلیل وضعیت جغرافیایی خاص (جزیره‌های فراوان).</p> <p>❖ مشکلات در ساختارهای مالی و بانکی ایران و فقدان زیر ساختهای مالی مناسب بین دو کشور.</p> <p>❖ نبودن سیستم حمل و نقل منظم، مناسب و کافی بین دو کشور.</p> <p>❖ اشباع بازارها و تشدید رقابت با کشورهای حوزه جنوب شرقی آسیا.</p> <p>❖ وجود رقبای قوی در بازار اندونزی مانند سنگاپور، آمریکا، مالزی، چین و ژاپن.</p> <p>❖ نداشتن اطلاعات کافی فعالان اقتصادی و بازرگانان دو کشور از بازار اندونزی.</p> <p>❖ کیفیت نامرغوب بعضی از کالاهای اندونزی.</p> <p>❖ بعد مسافت جغرافیایی دو کشور.</p>

۳-۶. ارزیابی محیط بازاریابی بازار اندونزی

در این قسمت، محیط بازاریابی حاکم بر بازار اندونزی را ارزیابی می‌کنیم:

نظام بازرگانی: سطح تعرفه‌های پائین، عضویت در سازمان تجارت جهانی، داشتن رقبای بسیار قوی در بازار، دسترسی بالا به بازار اتحادیه اروپا، رابطه تجاری گسترده با کشورهای جنوب شرقی آسیا، آمریکا، ژاپن و چین، بازاریابی گسترده و تسهیل صادرات، عضویت در آسه آن، تسهیلات فراوان برای سرمایه‌گذاری خارجی، پراکندگی جمعیت زیاد و شرایط مشکل توزیع کالا.

وضعیت اقتصادی: دارای مردمی نیمه فقیر با درآمد سرانه به نسبت کم، طبقه متوسط رو به رشد، با قدرت خرید محدود و سطح زندگی متوسط، برخورداری از نرخ ارز تقریباً ثابت و تورم متوسط، در حال گذران دوره اصلاحات اقتصادی، نرخ رشد اقتصادی خوب.

وضعیت سیاسی - قانونی: وضعیت سیاسی نیمه پایدار رو به رشد، اختلافات قومی زیاد، امنیت اقتصادی کم، قوانین و مقررات به نسبت با ثبات و در حال توسعه با سخت‌گیری کم، حرام و غیرقانونی بودن مصرف مواد مخدر، سخت‌گیر نبودن در اعطای ویزای اقامت و تجارت و غیره.

وضعیت فرهنگی: دارای آداب و سنن و تعصبات خاص قومی در ایالات مختلف، مهمان‌نواز، سنت‌گرا، مهربان و پای‌بند به اصول اخلاقی، احترام زیاد به شریعت و شئون دینی، تنفر و انزجار از سوء استفاده و بدقولی در معاملات تجاری، عدم پایبندی به زمان، دارای اعتقادات فرهنگی کاملاً خاص، جامعه سنتی سلسله‌مراتبی، احترام به افراد بر اساس سن و مقام و درجه، علاقه‌مند به موسیقی، سینما، تلویزیون و تئاترهای عروسکی.

۴-۶. راهبرد پیشنهادی بازاریابی کالاهای ایرانی در بازار اندونزی

با توجه به بررسی‌های انجام شده در خصوص وضعیت و روند اقلام صادراتی ایران به اندونزی و همچنین ظرفیتها و توان صادراتی کشور ایران و ساختار وارداتی اندونزی، راهبردهای بازاریابی زیر، جهت بسترسازی در توسعه صادرات کشورمان ارائه می‌شود:

الف) راهبرد نفوذ در بازار از طریق مطالعات و تدوین طرحهای بازاریابی

با توجه به این نکته که اندونزی کشوری چند فرهنگی و به شدت پلورال است، شناسایی نیاز، تشخیص خواسته و ایجاد، حفظ و توسعه بازار برای کالاهای قابل عرضه به این کشور، بایستی بر اساس شناخت ویژگیهای فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی مشتری انجام شود. به همین جهت لازم است که مطالعات بازار برای کشور اندونزی انجام و طرحهای بازار یابی بر اساس آن آماده شود. لازم به ذکر است که مطالعات بازار بر اساس ویژگیهای مردم کشورها در موسسات تحقیق بازار جهانی انجام می‌شود که می‌توان آنها را خریداری کرد. بر اساس بررسیهای انجام شده، مردم اندونزی شناخت کمی از ایران و کالاهای ایرانی دارند که بایستی با ایجاد نمایشگاه‌ها و تبلیغات از طریق وسایل ارتباط جمعی، تلویزیون، ماهواره‌ها، سایتهای تجاری نمایشگاه‌ها و غیره در جهت شناسایی کالاها و خدمات قابل ارائه بازاریابی کرد. لازم به ذکر است که استفاده از واسطه‌های اغلب سنگاپوری برای صادر کنندگان و بنگاه‌های صنعتی کوچک و متوسط لازم است.

ب) راهبرد تمرکز بر کالاهای دارای مزیت نسبی

با توجه به روند کاهشی بعضی از کالاهای صادر شده، باید افزون بر آسیب شناسی صادرات این کالاها بر صادرات محصولاتی نظیر، مواد شیمیایی و پتروشیمی، مشتقات نفت، میوه و خشکبار، سنگ مرمر که دارای روند افزایشی هستند اقدام شود. افزون بر آن امکان صادرات خدمات فنی و مهندسی و سرمایه گذاری مشترک در زمینه‌های ایجاد پالایشگاه ساخت نیروگاه گازی و آبی، شبکه گازرسانی، توسعه میدین گازی و استحصال گاز و طرحهای مشابه نیز وجود دارد. به نظر می‌رسد با توجه به نیاز بازار و رقبای قوی، بهتر است ایران تمرکز خود را در مرحله اول بر خدمات فنی و مهندسی قرار داده و در مراحل بعدی و بعد از شناخت بیشتر از بازار برای صادرات سایر کالاها اقدام کند. این سیاست مورد توجه مسئولان نیز بوده و به نظر می‌رسد سرمایه گذاری برای ایجاد پالایشگاه و یا صحبت در زمینه تأسیس کارخانه کود شیمیایی در همین جهت قابل ارزیابی باشد.

۷. نتیجه‌گیری و پیشنهادات

با توجه به وسعت تفاهم نامه‌های منعقد و سفر مقامات سیاسی و تجاری د و کشور در طول شش سال گذشته، بسیاری از راه کارهای قابل ارائه در کمیسیونهای تخصصی بین

دو کشور بررسی و اجرایی شده است. بنابر این در این بخش افزون بر مرور آنها، موانع اجرایی و راهبردهای جدید نیز بررسی می‌شوند.

۷-۱. زیرساختها

عمده ترین راهبردها برای گسترش زیرساختها شامل موارد زیر است:

ایجاد زیر ساختهای مالی

برای ساماندهی روابط پولی که بر اساس توافقات به عمل آمده امکان ایجاد شعبه بانکهای ایرانی در اندونزی در دست بررسی است. ایجاد شعبه‌های بانکهای خصوصی نظیر بانک سامان و پارسیان در جاکارتا می‌تواند در این زمینه راهگشا باشد.

راه اندازی خطوط هوایی

در شرایط حاضر هیچ خط هوایی مستقیمی بین ایران و اندونزی وجود ندارد و لازم است برای فعال شدن روابط تجاری، خطوط هوایی بین دو کشور حداقل یک یا دو بار در هفته حداقل به وسیله شرکتهای هواپیمایی خصوصی ایجاد شود.

فعال شدن و اجرایی شدن موافقت‌نامه‌های تجاری و سرمایه‌گذاری

هر چند تاکنون ۹ جلسه کمیسیون مشترک اقتصادی و دهها تفاهم نامه بین ایران و اندونزی برقرار شده و با توجه به عضویت ایران و اندونزی در سازمانهای مختلف نظیر G11, D8, OIC, اوپک و... هنوز هم تجارت بین دو کشور در سطح مطلوبی قرار نداشته و به ویژه از طرف ایران که همیشه تراز تجاری منفی بوده است. دلیل این امر عملیاتی نشدن بسیاری از تفاهم نامه‌ها و قراردادهای تجاری بین دو کشور است که در هردو کشور به دلیل مقررات دست و پاگیر موفق به استفاده مطلوب از تفاهم نامه‌ها نشده اند.

سرعت در اجرایی شدن موافقت‌نامه‌های گمرکی

موافقت‌نامه تجارت ترجیحی، فصل مهمی در تجارت ایران و کشورهای مختلف از جمله اندونزی است. اهداف این موافقت‌نامه‌ها به شرح زیر است :

- ❖ تقویت روابط اقتصادی و سیاسی میان طرفهای متعاهد.
- ❖ افزایش حجم تجارت کالا بین طرفهای متعاهد.
- ❖ ایجاد محیطی قابل پیش بینی و امن تر برای رشد پایدار تجارت بین طرفهای متعاهد.
- ❖ تقویت و گسترش تدریجی این ترتیبات تجاری ترجیحی.
- ❖ گسترش تجارت دوجانبه از طریق جست و جوی حوزه‌های جدید همکاری.
- ❖ تسهیل متنوع سازی کالاهای مبادله شده بین طرفهای متعاهد.
- ❖ تشویق رقابت بیشتر در میان مؤسسات تجاری.
- ❖ کمک به توسعه و گسترش تجارت دوجانبه و جهانی به طور هماهنگی از طریق حذف موانع فرا راه تجارت.

افزون بر موافقت نامه تجارت ترجیحی، موافقت نامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف، تشکیل شرکتهای سرمایه گذاری مشترک، موافقت نامه مشارکت جامع اقتصادی، حمایت متقابل از سرمایه گذاری، موافقت نامه همکاری گمرکی و دهها تفاهم نامه تجاری دیگر امضا شده که عملیاتی شدن آنها شرایط را برای جهش در همکاریهای تجاری ایران و اندونزی فراهم می کنند. این موافقت نامه ها تعرفه های موجود بین دو کشور را تعدیل و همکاریهای تجاری را ساده تر می کنند و اجرایی شدن آنها می تواند تأثیر عمیقی بر روابط تجاری دو کشور داشته باشد.

۷-۲. روابط دوجانبه

در زمینه فعال شدن روابط دو جانبه به ویژه در زمینه های تجاری اقداماتی در جریان است. فرستادن رایزن بازرگانی به اندونزی از سوی سازمان توسعه تجارت ایران از جمله اقداماتی است که برای اطلاع رسانی به بازرگانان ایرانی از وضعیت تجاری اندونزی صورت گرفته است. فعال سازی اتاقهای بازرگانی دو کشور نیز از جمله اقدامهای پیشنهادی برای گسترش تجاری است.

در مجموع با وجود حجم بالای مناسبات و دیدار مقامهای اقتصادی دو کشور، هنوز حجم تجاری بین دو کشور به اندازه کافی نرسیده است.

۷-۳. بازاریابی

در بخش بازاریابی، فعالیتهایی در زمینه ایجاد نمایشگاه در سالهای گذشته انجام شده است. هیئتهای تجاری و صنعتی فراوانی نیز رفت و آمد داشته‌اند، اما برای توسعه بازرگانی نیاز به گسترش این فعالیتها به صورت سازماندهی شده و منظم است. از دیگر مواردی که در زمینه بازاریابی در اندونزی و سایر کشورها مؤثر است می‌توان به این موارد اشاره کرد:

انجام فعالیت در زمینه افزایش کیفیت محصولات ایرانی و تبلیغات مناسب برای آنها

با توجه به قدرت رقباى ایران در بازار اندونزی نیاز به افزایش کیفیت محصولات وجود دارد، هر چند در بعضی از محصولات کیفیت کالاهای ایرانی خوب ارزیابی می‌شود. فعالیتهای تبلیغاتی برای محصولات ایرانی به هیچ وجه کافی نیست و با توجه به حجم عظیم تبلیغات رقبا لازم است که در این زمینه اقداماتی صورت گیرد. شرکت در نمایشگاه‌های اندونزی برای معرفی کالاهای ایرانی نیز می‌تواند مدنظر قرار گیرد.

انجام تحقیقات بازار

شناخت خریداران از بازارهای اندونزی و آگاهی از نیازها و خواسته‌های آنها، اهمیت فراوانی در موفقیت طرحهای بازاریابی دارد به ویژه آنکه فرهنگ اندونزی با سایر فرهنگها تفاوتهای بسیاری دارد و اقوام متفاوتی در این کشور سکونت دارند. بدون انجام تحقیقات از بازار، رسیدن به موفقیت تجاری بسیار مشکل است. متأسفانه تحقیقات بازار دقیق و علمی در ایران بسیار اندک است. موسسات تحقیقاتی معتبر خارجی تحقیقات بازار مفصلی برای اغلب محصولات و کشورها دارند که در صورت نیاز می‌توان آنها را خریداری کرد.

برگزاری همایش و کنفرانس و اعزام هیئت تجاری

در زمینه اعزام هیئتهای تجاری، فعالیتهای انجام شده در سالهای گذشته فراوان بوده و با توجه به حجم تجارت بین ایران و اندونزی به ویژه در طرف ایرانی که تراز تجاری منفی است، لازم است که این فعالیتها بررسی و نقد شود تا بتوان به مسائل موجود آشنا شده و از نتایج آن استفاده کرد. برگزاری همایشها و سمینارها برای شناسایی فرصتهای

اقتصادی و تجاری بین دو کشور نیز می‌تواند راهگشا باشد. با توجه به وجود قابلیت‌ها و ظرفیتهای موجود دو کشور، به نظر می‌رسد که مبادله هیئتهای تخصصی تجاری، صنعتی در زمینه‌های مختلف صنایع و خدمات فنی و مهندسی نیز بسیار موثر است. اعزام هیئت تجاری و صنعتی به اندونزی به منظور ارتقای سطح روابط تجاری و برگزاری همایش شناسایی فرصتهای اقتصادی و تجاری دو کشور در اندونزی و ایران نیز از دیگر موارد مفید است.

توسعه گردشگری

جهانگردی به عنوان یک صنعت جدید و پردرآمد در اندونزی توانسته است تعداد زیادی از مردم جهان را به این کشور جذب و درآمد خوبی را نصیب خود کند. در این کشور سیاستهای مناسبی به منظور جذب جهانگرد صورت گرفته که از جمله آن می‌توان به معافیت ویزایی برای اغلب گردشگران و همچنین ساخت هتلها و مکانهای ویژه جهت اقامت توریستها و غیره نام برد. چشم‌انداز آتشفشانی جزیره جاوه و معابد مذهبی آن، مراسم مذهبی مردم، آب و هوای گرمسیری و جنگلهای سرسبز و غیره جاذبه زیادی برای جهانگردان داشته و صنعت جهانگردی را به سومین منبع درآمد ارزی کشور تبدیل کرده است. ایران نیز با توجه به جاذبه‌های تاریخی، طبیعی، هنری و مذهبی خود می‌تواند در این زمینه اقدام کرده و با استفاده از تجربیات اندونزی و سایر کشورهای مسلمان، صنعت گردشگری ایران را به کمک بازارباییهای مناسب فعال کند. به ویژه که اکثریت مردم اندونزی مسلمان هستند و تضاد فرهنگی آشکاری با مردم ایران ندارند. افزون بر این گسترش گردشگری سبب خواهد شد که مردم این کشور با فرهنگ ایرانی آشنا شوند که این موضوع برای گسترش فعالیتهای تجاری نیز اهمیت خواهد داشت.

۴-۷. مکانیسم‌های پیشنهادی جهت برتری بر رقبای منطقه‌ای و جهانی

برای گسترش صادرات به طور کلی باید به عوامل متعددی نظیر موارد زیر توجه کرد:

کاهش تعرفه‌ها

در این زمینه طرح تجارت ترجیحی بسیار مناسب بوده و مذاکرات دیگری نیز برای کاهش بیشتر تعرفه‌ها برای سالهای آتی در جریان است.

بازاریابی گسترده

در صورت وجود مکانیسمهای تبلیغاتی صحیح و استفاده از ابزارهای نوین می‌توان از تبلیغات برای گسترش صادرات استفاده کرد.

تسهیل مقررات صادراتی

هر دو طرف ایران و اندونزی در مذاکرات خود غالباً بر تسهیل مقررات صادراتی تأکید داشته‌اند. اما توافقات انجام شده هنوز عملیاتی نشده و بعضی از آنها با وجود گذشت مدت طولانی به مرحله اجرا نرسیده است.

تنوع تولید کالا و افزایش کیفیت

از نظر کیفیت محصولات و تنوع آن، ایران در مقایسه با کشورهای جنوب شرقی آسیا وضعیت مناسبی ندارد و رقبای ایران در بسیاری از زمینه‌ها از ایران بهتر هستند. کوشش در جهت تنوع تولید و افزایش کیفیت می‌تواند در موفقیت بازار نقش زیادی داشته باشد.

کاهش هزینه‌های مالی و اداری و تجاری

از جمله مشکلات دیگر، بالا بودن هزینه‌ها و زمان بر بودن فعالیتهای اداری و تجاری است. اندونزی مانند بسیاری از کشورهای در حال توسعه به شدت بروکراتیک است و ایران نیز در این زمینه دست کمی از بقیه کشورهای مشابه ندارد. هرچند دولت اندونزی مقرراتی برای کاهش زمانی فعالیتهای اداری وضع کرده اما با توجه به فراوانی قوانین محلی در این کشور و لزوم تغییرات در آنها این مشکل در کوتاه‌مدت حل شدنی نیست.

ایران نیز باید در این زمینه اقدامات اساسی انجام دهد و با بررسی علمی و ایجاد راهکارهای مناسب، موانع موجود را برطرف کند.

نظام قیمت گذاری صحیح

نظام قیمت گذاری برای محصولات صادراتی باید علمی و سیستماتیک باشد. برای رقابت در زمینه صادرات، آگاهی از تحولات اقتصادی و سیاسی کشورهای رقیب نیز لازم است. به نظر نمی‌رسد که نظام قیمت‌گذاری برای محصولات صادراتی ایران از مقررات و

قوانین علمی پیروی کند. رقابت با کشورهایایی نظیر چین، نیاز به بازنگری قیمت‌گذاریها دارد.

افزون بر آن با عنایت به رقبای قوی ایران در اندونزی، می‌توان از راهبردهای خاص بهره گرفت. از جمله این راهبردها استفاده از مزیت‌های نسبی ایران در عرضه خدمات فنی و مهندسی و سرمایه‌گذاری مشترک در بخش‌های، نفت و گاز، سد سازی، نیروگاهی و سایر فعالیت‌های تجاری و اقتصادی است.

بخش سوم پیوستها

ترتیبات تجارت ترجیحی (PTA) درخواستی اندونزی با ایران

شماره	کد HS	شرح	تعرفه	مالیات
۱	۰۳۰۶۱۳	میگو و روبیان، یخ زده Shrimps and prawns	۵	۱۰
۲	۰۴۰۹۰۰	عسل طبیعی Natural honey	۵	۱۰
۳	۰۷۰۳۱۰	پیاز و موسیر تازه یا سرد کرده Onions and shallots	۰	۱۰
۴	۰۸۰۴۱۰	خرما، تازه یا خشک کرده Dates	۵	۱۰
۵	۰۸۰۵۲۰	نارنگی Mandarins (including tangerines and satsumas) ; clementines ,wilkings and similar citrus hybrids	۲۵	۱۰
۶	۰۸۰۸۱۰	سیب تازه Apples	۵	۱۰
۷	۰۸۱۰۹۰	میوه‌های تازه (Other) otherfruit, fresh	۵	۱۰
۸	۱۵۰۷۹۰	روغن سویا و اجزای آن حتی تصفیه شده ولی از لحاظ شیمیایی تغییر نیافته (Other) soya-bean oil and its fractions	۰	۱۰

۱۰	۱۰	چربیها و روغنهای نباتی و اجزای آنها، جزا و کلاهدروژنه شده، انتراستریفیه و استریفیه، یا الاینیدینیزه، حتی تصفیه شده اما به نحو دیگری آماده نشده Vegetable fats and oils and their fraction	۱۵۱۶۲۰	۹
۱۰	۱۰	شیرینی (همچنین شکلات سفید)، بدون کاکائو، غیر از آدامس (Other) sugar confectionery	۱۷۰۴۹۰	۱۰
۱۰	۱۵	شکلات و سایر فرآورده‌های خوراکی دارای کاکائو به صورت تخته و بلوک، میه یا قلم (Other) chocolate and cocoa powder	۱۸۰۶۹۰	۱۱
۱۰	۵	خمیرهای غذایی پخته نشده و آماده نشده به نحوی دیگر از قبیل اسپاگتی، ماکارونی، رشته فرنگی، لازانیا، نیوکی، رادیولی، کان نللونی، کوسکوس (Other) uncooked pasta	۱۹۰۲۱۹	۱۲
۱۰	۱۰	انواع ویفر Sweet biscuits ;waffles and wafers	۱۹۰۵۳۰	۱۳
۱۰	۱۰	محصولات خمیری، نان شیرینی‌سازی و بیسکویت سازی، حتی دارای کاکائو، فطیر، کاسه خالی برای مصارف دارویی، خمیر برای لاک و مهر خمیرهای خشک کرده، آرد، نشاسته یا فکول به شکل ورق و محصولات همانند (Other) bread ,pastry ,cakes ,biscuits	۱۹۰۵۹۰	۱۴
۱۰	۵	گوجه فرنگی آماده یا محفوظ شده به جز در سرکه یا جوهر سرکه (Other) tomatoes prepared	۲۰۰۲۹۰	۱۵
۱۰	۱۰	آب همچنین آبهای معدنی و آبهای گازدار شده که به آنها قند یا سایر مواد شیرین کننده یا خوشبو کننده اضافه شده باشد Waters,including mineral waters	۲۲۰۲۱۰	۱۶
۱۰	۱۰	نمک (همچنین نمک آماده برای سر سفره و نمک تقلیب شده) و کلرور سدیم خالص حتی به صورت محصول در آب، آب دریا Salt and pure sodium chloride	۲۵۰۱۰۰	۱۷

۱۰	۵	کالوئن و سایر خاکهای رس کائولینی، حتی تکلیس شده Kaolin and other kaolinic clays, whether or not calcined	۲۵۰۷۰۰	۱۸
۱۰	۰	بنتونیت Bentonite	۲۵۰۸۱۰	۱۹
۱۰	۵	سنگ گچ، انیدریت Gypsum ; anhydrite	۲۵۲۰۱۰	۲۰
۱۰	۰	فلداسپات Feldspar; leucite , nepheline and nepheline syenite; fluorspar	۲۵۲۹۱۰	۲۱
۱۰	۵	مخلوطهای هیدروکربورهای بودار که در ۲۵۰ درجه سانتی‌گراد که ۶۵ درصد حجمی آن یا بیشتر تقطیر شود. Other aromatic hydrocarbon mixtures of which 65% or more by volume (including losses) distils at 250° c by the ASTM D 86 method	۲۷۰۷۵۰	۲۲
۱۰	۵	پروپان مایع شده Propane	۲۷۱۱۱۲	۲۳
۱۰	۰	وازلین، موم پارافین، موم نفتی با ذرات ریز متبلور، موم اسلاک، اوزوکریت، موم لین بیت، تورب Other (petroleum jelly , paraffin wax)	۲۷۱۲۹۰	۲۴
۱۰	۵	قیر نفت Petroleum bitumen	۲۷۱۳۲۰	۲۵
۱۰	۰	گل گوگرد، گوگرد تصعید شده و گوگرد رسوب کرده پرسپیتید، گوگرد کلئیدال Sulphur, sublimed or precipitated	۲۸۰۲۰۰	۲۶
۱۰	۵	کربن (دوده کربن و سایر اشکال کربن) Carbon (carbon blacks and other forms of carbon not elsewhere specified or included)	۲۸۰۳۰۰	۲۷
۱۰	۰	اکسیدهای آلومینیوم (غیر از کورندون مصنوعی) Aluminium oxide , other than artificial corundum	۲۸۱۸۲۰	۲۸

۱۰	۰	اتیلن (هیدرو کربورهای غیر حلقوی اشباع نشده) Ethylene (acyclic hydrocarbons)	۲۹۰۱۲۱	۲۹
۱۰	۰	بنزن (از هیدروکربورهای حلقوی) Benzene	۲۹۰۲۲۰	۳۰
۱۰	۰	تولوئو (از هیدروکربورهای حلقوی) Toluene	۲۹۰۲۳۰	۳۱
۱۰	۰	o-xylene - اوتر - اکسیلن از هیدروکربورهای حلقوی	۲۹۰۲۴۱	۳۲
۱۰	۰	پارا - اکسیلن از هیدروکربورهای حلقوی xylene-p	۲۹۰۲۴۳	۳۳
۱۰	۵	منو اتانل آمین و املاح آن (از ترکیبات امینه دارای عامل اکسیژنه به جز آنهایی که دارای عوامل اکسیژنه مختلف هستند) Monoethanolamine and its salts	۲۹۲۲۱۱	۳۴
۱۰	۵	دی اتانل آمین و املاح آن (از ترکیبات امینه دارای عامل اکسیژنه به جز آنهایی که دارای عوامل اکسیژنه مختلف هستند) Diethanolamine and its salts	۲۹۲۲۱۲	۳۵
۱۰	۵	داروهای متشکل از محصولات مخلوط شده با یکدیگر که به منظور درمان یا پیشگیری از بیماری تهیه شده ولی به مقادیر معین یا به اشکال یا در بسته بندیهای خرده فروشی عرضه نشده باشد. other (medicaments)	۳۰۰۳۹۰	۳۶
۱۰	۰	داروهای متشکل از محصولات مخلوط شده با یکدیگر که به منظور درمان یا پیشگیری از بیماری تهیه شده ولی به مقادیر معین یا به اشکال یا در بسته بندیهای خرده فروشی عرضه شده باشد . other (prophylactic uses ,put up in measured does)	۳۰۰۴۹۰	۳۷
۱۰	۱۰	رنگها و ورنیها بر اساس پلیمرهای سینتتیک یا پلیمرهای اصلاح شیمیایی، دیسرسه یا حل شده در محیطی غیر آبی other (paints and varnishes)	۳۲۰۸۹۰	۳۸

۱۰	۵	رنگها و ورنیها بر اساس پلیمرهای سینتتیک یا پلیمرهای طبیعی اصلاح شیمیایی شده، دیسپرسه یا حل شده در محیط آبی other (paints and varnishes)	۳۲۰۹۹۰	۳۹
۱۰	۵	روغنهای اسانسی غیر مرکبات other(essential oils)	۳۳۰۱۲۹	۴۰
۱۰	۱۰	شامپوها shampoos	۳۳۰۵۱۰	۴۱
۱۰	۱۰	صابونها، محصولات و فرآورده‌های آلی تانسئواکسیف به صورت شمش یا میله، چونه، تکه یا اشکال قالبی، کاغذ، اوات، نمد و نیافته‌های آغشته، اندوده شده یا پوشانیده شده با صابون یا با مواد پاک‌کننده برای مصارف پاکیزگی for toilet use (including medicated products)	۳۴۰۱۱۱	۴۲
۱۰	۵	مواد آلی تانسئواکتیف، حتی بسته‌بندی شده برای خرده فروشی other (organic surface-active agents)	۳۴۰۲۱۹	۴۳
۱۰	۰	مواد آلی تانسئواکتیف (غیر از صابونها)، فرآورده‌های تانسئواکتیف، فرآورده‌ها برای شستشو (همچنین فرآورده‌های کمکی برای شستشو) و فرآورده‌های تمیز کردن، حتی دارای صابون other(organic surface-active agents)	۳۴۰۲۹۰	۴۴
۱۰	۵	چسبها و سایر چسباننده‌های آماده other(prepared glues and other prepared adhesives)	۳۵۰۶۹۹	۴۵
۱۰	۵	حلالها و رقیق کننده‌های آلی مرکب فرآورده‌ها برای زدودن رنگ یا ورنی Organic composite solvents and thinners not elsewhere specified or included ;preared paint or varnish removers.	۳۸۱۴۰۰	۴۶

۱۰	۱۰	پلی اتین با وزن مخصوص (چگالی) کمتر از ۹۴ درصد یا بیشتر، با شکل ابتدایی Polyethylene having a specific gravity of less than 0.94	۳۹۰۱۱۰	۴۷
۱۰	۱۰	پلی اتین با وزن مخصوص (چگالی) ۹۴ درصد یا بیشتر، به اشکال ابتدایی Polyethylene having a specific gravity of 0.94 or more	۳۹۰۱۲۰	۴۸
۱۰	۵	پلیمرهای اتیلن به اشکال ابتدایی other (polymers of ethylene)	۳۹۰۱۹۰	۴۹
۱۰	۱۰	پلی کلورووینیل، مخلوط نشده با سایر مواد Poly (vinyl chloride) , not mixed with any other substances	۳۹۰۴۱۰	۵۰
۱۰	۲۰	کیسه، کیسه کوچک (همچنین کیسه‌های مخروطی شکل) برای نقل و انتقال یا بسته‌بندی کالا، از مواد پلاستیکی (غیر از پلی اتین) of other plastics	۳۹۲۳۲۹	۵۱
۱۰	۱۵	لوازم سر میز و لوازم آشپزخانه، از مواد پلاستیکی tableware and kitchenware	۳۹۲۴۱۰	۵۲
۱۰	۱۵	لوازم سرمیز، لوازم آشپزخانه، سایر اشیای خانه داری و پاکیزگی، از مواد پلاستیکی Other (tableware ,kitchenware)	۳۹۲۴۹۰	۵۳
۱۰	۲۰	مصنوعات از مواد پلاستیکی other (other articles of plastic and articles)	۳۹۲۶۹۰	۵۴
۱۰	۵	کائوچوی استیرن، بوتادین کائوچوی استیرن بوتادین کربوکسیله از کائوچوی سنتتیک و شبه کائوچوی مشتق از روغن‌ها به اشکال ابتدایی یا به صورت صفحه، ورق یا نوار Other (synthetic rubber and factice derived from oils)	۴۰۰۲۱۹	۵۵
۱۰	۵	کائوچوی بوتادین به اشکال ابتدایی یا به صورت صفحه ورق یا نوار Butadiene rubber (BR)	۴۰۰۲۲۰	۵۶

۱۰	۵	لوله و شیلنگ با لوازم و ملحقات Tubes ,pipes and hoses that reinforced or otherwise combined with other materials	۴۰۰۹۴۰	۵۷
۱۰	۱۵	لاستیکهای رویی چرخ بادی نو، از کائوچو از انواعی که برای اتوبوسها و اتومبیلهای باری به کار می رود. Of a kind used on buses or lorries	۴۰۱۱۲۰	۵۸
۱۰	۰	سایر چرمهای گاوی other (in the dry state) crust	۴۱۰۴۴۹	۵۹
۱۰	۰	آخال و خرده ریز کاغذ و مقوا همچنین آخال و خرده ریزهای جور نشده Other , including unsorted waste and scrap	۴۷۰۷۹۰	۶۰
۱۰	۵	کارتن، قوطی و جعبه، تاشو از کاغذ یا مقوای غیر موج دار، از انواع مورد استفاده در دفتر کار، مغازه یا همانند Folding cartons, boxes and cases ,of non-corrogated paper or paperboard	۴۸۱۹۲۰	۶۱
۱۰	۱۰	پارچه های تارپود باف از پنبه سفید نشده که دارای حداقل ۸۵ درصد وزنی پنبه باشد، ساده باف، به وزن هر متر مربع بیش از ۱۰۰ گرم Plain weave , weighing more than 100 g/m ² (woven fabrics of cotton)	۵۲۰۸۱۲	۶۲
۱۰	۲۰	چهار گوش و لوح برای فرش یا روکش کردن، ورنی زده یا لعاب زده از سرامیک مکعب بزرگ و کوچک و همانند برای موزاییک، ورنی زده یا لعاب زده از سرامیک حتی روی تکیه گاه Other (glazed ceramic flags and paving, hearth or wall tiles)	۶۹۰۸۹۰	۶۳
۱۰	۵	اشیایی از شیشه، سرامیک برای سر میز، آشپزخانه، پاکیزگی، دفتر تزئینی داخلی ساختمان یا مصارف همانند of glass-ceramic	۷۰۱۳۱۰	۶۴

۱۰	۰	فروسلیسیوم دارای بیش از ۵۵ درصد وزنی سیلیسیوم Containing by weight more than 55% of silicon	۷۲۰۲۲۱	۶۵
۱۰	۰	محصولات نیمه تمام شده از آهن یا فولادهای غیر ممزوج دارای کمتر از ۲۵ درصد وزنی کربن Other(containing by weight less than 0.25%of carbon)	۷۲۰۷۱۹	۶۶
۱۰	۷.۵	محصولات تخت نورد شده از آهن یا از فولادهای غیرممزوج، با پهنای ۶۰۰ میلیمتر یا بیشتر، فقط گرم نورد شده، روکش نشده، آبکاری نشده و اندوده نشده به صورت طومار با ضخامت کمتر از ۳ میلیمتر و دارای حداقل قابلیت ارتجاع ۲۷۵ مگا پیکسل In coils ,not further worked than hot-rolled, with patterns in relief	۷۲۰۸۱۰	۶۷
۱۰	۷.۵	محصولات تخت نورد شده از آهن یا فولادهای غیر ممزوج به ضخامت ۴/۷۵ میلی متر یا بیشتر Flat-rolled products of iron of thickness of 4.75mm or more	۷۲۰۸۲۵	۶۸
۱۰	۱۵	اسکلت فلزی و اجزا و قطعات آن (مثلا " دریاچه مهار آب، پایه، ستون، سقفی، سوله، پشت دری نرده، از چدن آهن یا از فولاد به استثنای ساختمانهای پیش ساخته صفحه، میله، پروفیل، لوله و همانند) از چدن آهن یا فولاد other(structures and parts of structures)	۷۳۰۸۹۰	۶۹
۱۰	۱۰	مخزن، منبع خم و خوره و ظروف همانند برای هرگونه مواد (به استثنای گازهای فشرده یا مایع شده) از چدن آهن یا از فولاد با گنجایش بیش از ۳۰۰ لیتر بدون دستگاههای مکانیکی یا حرارتی حتی با پوشش داخلی یا پوشش عایق حرارت Reservoirs ,tanks ,vats and similar containers for any material of iron or steel	۷۳۰۹۰۰	۷۰
۱۰	۵	ظروف چدنی، آهنی یا فولادی برای گازهای فشرده یا مایع شده Of a capacity of 50 or more (tanks,casks,dr ums,cans,feldspar)	۷۳۱۱۰۰	۷۱

۱۰	۱۰	مصنوعات از آهن یا فولاد other (other articles of iron or steel)	۷۳۲۶۹۰	۷۲
۱۰	۵	کاتود و قطعات کاتود از مس تصفیه شده cathodes and sections of cathodes	۷۴۰۳۱۱	۷۳
۱۰	۵	آلیاژهای مس بر اساس مس - روی برنج copper-zinc base alloys (brass)	۷۴۰۳۲۱	۷۴
۱۰	۵	صفحه، ورق و نوار از آلیاژهای بر اساس مس-روی (برنج با ضخامت بیشتر از ۰/۱۵ میلیمتر به صورت طومار (in coils) copper plates ,sheet)	۷۴۰۹۲۱	۷۵
۱۰	۰	آلومینیوم غیر ممزوج به صورت کار نشده aluminium ,not alloyed	۷۶۰۱۱۰	۷۶
۱۰	۵	سرب تصفیه شده به صورت کار نشده refined lead	۷۸۰۱۱۰	۷۷
۱۰	۰	روی غیر ممزوج به صورت کار نشده، که بر حسب وزن کمتر از ۹۹/۹۹ درصد روی داشته باشد containing by weight less than 99/99 % of zinc	۷۹۰۱۱۲	۷۸
۱۰	۵	آلیاژهای روی به صورت کار نشده zinc alloys	۷۹۰۱۲۰	۷۹
۱۰	۱۵	یراقها، چفت و بست، از فلزات معمولی other(mountings fittings and similar articles)	۸۳۰۲۴۹	۸۰
۱۰	۱۵	موتورهای پیستونی درون سوز تراکمی -احتراقی (موتورهای دیزل یا نیمه دیزل) از نوعی که برای به حرکت درآوردن وسایل نقلیه Engines of a kind used for the propulsion ofvehicles of chapter87	۸۴۰۸۲۰	۸۱

۱۰	۰	اجزا و قطعاتی که معلوم باشد منحصرأ "یا اساساً" مربوط به موتورهای پیستونی درونسوز جرقه‌ای - احتراقی تناوبی یا دوار Suitable for use solely or principally with spark- ignition internal combustion piston engines	۸۴۰۹۹۱	۸۲
۱۰		اجزا و قطعات موتورهای پیستونی درونسوز تراکمی - احتراقی (موتورهای دیزل یا نیمه دیزل) other(parts suitable)	۸۴۰۹۹۹	۸۳
۱۰	۱۰	ماشینها و دستگاه‌های تهویه مطبوع متشکل از یک بادزن موتوری و وسایل مختص تغییر حرارت و رطوبت همچنین ماشینها و دستگاه‌هایی که در آنها درجه رطوبت جداگانه قابل تنظیم نیست. توأم با یک دستگاه مولد سرما Other incorporating a refrigerating unit	۸۴۱۵۸۲	۸۴
۱۰	۱۵	یخچال فریزرهای مجهز به درهای خروجی جداگانه Combined refrigerator-freezers ,fitted with separate external doors	۸۴۱۸۱۰	۸۵
۱۰	۱۵	یخچال، نوع خانگی other (refrigerators, freezers)	۸۴۱۸۲۹	۸۶
۱۰	۱۵	پیش‌خوانها، گنجه‌ها، ویتربینها و همانند سرد کننده یا منجمد کننده Other refrigerating or freezing chest, cabinets , display counters ,show-cases and similar refrigerating or freezing furniture	۸۴۱۸۵۰	۸۷
۱۰	۰	اجزا و قطعات و متفرعات ماشینهای بافندگی تاروپودباف یا اجزا و قطعات و متفرعات ماشین آلات و دستگاه‌های کمکی آنها Other (parts and accessories of weaving machines)	۸۴۴۸۴۹	۸۸

۱۰	۰	انواع شیر و وسایل همانند برای لوله دیگ آب گرم یا بخار، انباره، خم و خمه یا همانند، همچنین شیرهای تقلیل فشار و شیرهای کنترل شونده بوسیله ترموستات Other appliances	۸۴۸۱۸۰	۸۹
۱۰	۱۰	دستگاه‌های فرستنده و توام شده با دستگاه گیرنده برای تلفن، رادیو تلگراف پخش رادیویی یا تلویزیونی Transmission apparatus incorporating reception apparatus	۸۵۲۵۲۰	۹۰
۱۰	۵	کلیدهای برقی برای ولتاژ حداکثر ۱۰۰۰ ولت Other switches (electrical apparatus for switching)	۸۵۳۶۵۰	۹۱
۱۰	۱۰	دوشاخه و پریز اتصال برای ولتاژ حد اکثر ۱۰۰۰ ولت Other (lamp-holders, plugs and sockets)	۸۵۳۶۶۹	۹۲
۱۰	۵	تابلو، پانل (از جمله پانلهای با کنترل شمارهای)، کنسول، میز کابینت و سایر تکیه گاه‌ها، برای کنترل یا توزیع برق،	۸۵۳۷۱۰	۹۳
۱۰	۱۰	کابل هم محور و سایر هادیهای برق هم محور عایق شده، حتی جور شده با قطعات اتصال Co-axial cable and other co-axial electric conductors	۸۵۴۴۲۰	۹۴
۱۰	۱۵	هادیهای برق عایق شده برای ولتاژ بیشتر از ۸۰ ولت و حداکثر ۱۰۰۰ ولت Other electric conductor	۸۵۴۴۵۹	۹۵
۱۰	۲۰	وسایل نقلیه موتوری حمل و نقل عمومی از نوع مسافر بری با موتور پیستونی درونسوز تراکمی - احتراقی (دیزل یا نیمه دیزل) Motor vehicles for the transport with compression-ignition internal combustion piston engine (diesel or semi-diesel)	۸۷۰۲۱۰	۹۶

۱۰	۲۰	وسایل نقلیه دارای موتور پیستونی درون سوز تناوبی جرقه ای-احتراقی با حجم سیلندر بیش از ۱۰۰۰ سانتی متر مکعب و حد اکثر ۱۵۰۰ سانتی متر مکعب Of a cylinder capacity exceeding 1,000 cc but not exceeding 1,500 cc	۸۷۰۳۲۲	۹۷
۱۰	۲۰	وسایل نقلیه دارای موتور پیستونی درون سوز تناوبی جرقه ای - احتراقی با حجم سیلندر بیش از ۱۵۰۰ سانتی متر مکعب و حد اکثر ۳۰۰۰ سانتی متر مکعب Of a cylinder capacity exceeding 1,500 cc but not exceeding 3,000 cc	۸۷۰۳۲۳	۹۸
۱۰	۱۵	اجزا و قطعات و متفرعات وسایل نقلیه موتوری Non- driving axles and parts thereof	۸۷۰۸۹۹	۹۹
۱۰	۲۰	موتور سیکلنتها (از جمله موتور سیکلت گازی) و چرخهای پایی مجهز به موتور کمکی یا بدون سایر کار، سایر کار، دارای موتور پیستونی درون سوز تناوبی با حجم سیلندر بیش از ۵۰ سانتی متر مکعب و حد اکثر ۲۵۰ سانتی متر مکعب With reciprocating internal combustion piston engine of a cylinder capacity exceeding 50 cc but not exceeding 250 cc	۸۷۱۱۲۰	۱۰۰
۱۰	۱۵	سکوهای شناور یا غوطه ور حفاری یا استخراج Floating or submersible drilling or production platforms	۸۹۰۵۲۰	۱۰۱
۱۰	۰	کشتیهای فانوس دریایی، شناور آتش فشانی، جرثقیلهای شناور، حوضچههای شناور برای تعمیر کشتی و سایر وسایل نقلیه آبی Other (light-vessel , fire-floast , dredgers)	۸۹۰۵۹۰	۱۰۲
۱۰	۵	لوستر و سایر وسایل روشنایی برقی برای آویختن یا نصب کردن سقف یا دیوار، به استثنای انواعی که برای روشنایی فضاهای باز عمومی یا معابر عمومی استفاده می شود Chandeliers and other electric ceiling or wall lighting fittings	۹۴۰۵۱۰	۱۰۳

ترتیبات تجارت ترجیحی (PTA) درخواستی ایران با اندونزی

شماره	کد HS	شرح	تعرفه	مالیات
۱	۰۱۰۵۱۱	مرغ و خروس Fowls of the species gallus domesticus	۵	۱۰
۲	۰۳۰۳۷۹	ماهیها (غیر از خانواده ماهی آزاد و ماهی قزل آلا، ماهیهای پهن، ماهیهای تن، شاه ماهی، ماهی روغن Fishes – other	۵	۱۰
۳	۰۴۰۷۰۰	تخم پرندگان، با پوست تازه، محفوظ شده یا پخته Birds eggs in shell , fresh , preserved or cooked	۵	۱۰
۴	۰۸۰۵۱۰	پرتغال تازه یا خشک شده Oranges	۵	۱۰
۵	۰۸۰۶۱۰	انگور تازه Fresh	۵	۱۰
۶	۰۸۱۰۵۰	کیوی Kiwi fruit	۵	۱۰
۷	۰۹۰۹۲۰	تخم گشنیز Seeds of coriander	۵	۱۰
۸	۱۲۰۱۰۰	دانه سویا، حتی خرد شده Hop cones , fresh or dried , whether or not ground	۵	۱۰
۹	۱۳۰۱۹۰	صمغها (غیر از صمغ عربی) رزینها، صمغهای رزینی و بلنسا Other (lac , natural gums , resins , gum – resins and oleoresins for example)	۵	۱۰
۱۰	۱۳۰۲۱۲	شیره و عصاره از شیرین بیان Vegetable saps and extracts of liquorice	۵	۱۰
۱۱	۱۵۱۱۹۰	روغن نخل و اجزای آن، حتی تصفیه شده ولی از لحاظ شیمیایی تغییر نیافته Other (palm oil)	۵	۱۰

۱۰	۵	ملاسهای حاصل از استخراج یا تصفیه قند و شکر Other molasses	۱۷۰۳۹۰	۱۲
۱۰	۵	آدامس، حتی پوشیده شده از قند و شکر Chewing gum , whether or not sugar – coated	۱۷۰۴۱۰	۱۳
۱۰	۵	فراورده‌های غلات که با عمل پف کردن یا تفت دادن به دست آمده باشد، غلات غیر از ذرت، به صورت دانه، پیش ساخته Other , prepared foods obtained by the swelling or roasting of cereas or cereal product	۱۹۰۴۹۰	۱۴
۱۰	۵	میوه‌ها و سایر اجزای خوراکی نباتات Other (of the fruit , nuts and other edible parts of plants , ... including mixtures other than those of subheading 2008.19	۲۰۰۸۹۹	۱۵
۱۰	۵	آب سبزیجات Juice of any other single fruit or vegetable	۲۰۰۹۸۰	۱۶
۱۰	۵	فراورده‌ها برای سس و سسهای آماده شده، چاشنیها و ادویه‌های مخلوط شده Other (sauces and preparations)	۲۱۰۳۹۰	۱۷
۱۰	۵	انواع بستنی، حتی دارای کاکائو Ice cream and other edible ice	۲۱۰۵۰۰	۱۸
۱۰	۵	کنجاله و سایر آخالهای جامد، حتی خرد شده یا به هم فشرده به شکل حبه یا گلوله که از استخراج روغن سویا بدست آید. Oil – cake and other solid residues , whether or not ground or in the from of pellets , resulting from the extraction of soyabean oil	۲۳۰۴۰۰	۱۹
۱۰	۵	توتون و تنباکو با برگ دور نبریده و ساقه نبریده Tobacco , not stemmed / stripped	۲۴۰۱۱۰	۲۰

۱۰	۵	توتون و تنباکو که قسمتی یا تمام برگهای دور بریده یا ساقه بریده باشد. Tobacco , partly or wholly stemmed / stripped	۲۴۰۱۲۰	۲۱
۱۰	۵	شن و ماسه سیلیس و شن و ماسه کوارتزی Silica sands and quarts sands	۲۵۰۵۱۰	۲۲
۱۰	۵	سولفات باریم طبیعی (باری تین)، حتی تکلیس شده Natural barium sulphate	۲۵۱۱۱۰	۲۳
۱۰	۵	سنگهای مرمر و سنگهای تراورتن با وزن مخصوص ظاهری مساوی ۲/۵ یا بیشتر، کار نشده یا ناهمواری گرفته شده. Marble and travertine crude or roughly trimmed	۲۵۱۵۱۱	۲۴
۱۰	۵	سنگهای مرمر و سنگهای تراورتن با وزن مخصوص ظاهری ۲/۵ یا بیشتر، فقط بریده شده به وسیله اره یا به نحوی دیگر به صورت قطعه یا به شکل مربع یا مربع مستطیل Merely cut, by sawing or otherwise, into blocks or slabs of a rectangular (including square)	۲۵۱۵۱۲	۲۵
۱۰	۵	قلوه سنگ، ریگ، سنگهای خرد شده از انواعی که عموماً برای بتون ریزی یا برای سنگ ریزی راهها، راه آهن یا سایر بلاستها به کار می رود، ریگهای صاف و سنگهای چخماق، حتی با حرارت عمل آمده باشد Pebbles , gravel , broken or crushed stone, of a kind commonly used for concrete aggregates ,for road metalling or for railway or other ballast ,shingle and flint, whether or not heat-treated	۲۵۱۷۱۰	۲۶
۱۰	۵	گچ (شامل سنگ گچ تکلیس شده یا سولفات کلسیم) حتی رنگ کرده یا مقدار کمی مواد تند کننده یا کند کننده به آن افزوده شده باشد Plasters	۲۵۲۰۲۰	۲۷

۱۰	۰	سیمان سفید، حتی رنگ شده به‌طور مصنوعی White cement ,whether or not artificially coloured	۲۵۲۳۲۱	۲۸
۱۰	۰	سیمان پر تلنه حتی رنگ شده Other (Portland cement)	۲۵۲۳۲۹	۲۹
۱۰	۵	مواد معدنی Other (mineral substances)	۲۵۳۰۹۰	۳۰
۱۰	۵	روغن و سایر محصولات که از تقطیر قطرانهای ذغال سنگ در درجه حرارت زیاد بدست آید، محصولات مشابه که در آن اجزای تشکیل دهنده بودار از حیث وزن بر اجزای بی بو فزونی داشته باشد Other (of other oils and other products of the distillation of high temperature coal tar)	۲۷۰۷۹۹	۳۱
۱۰	۵	وازلین حتی رنگ شده Petroleum jelly	۲۷۱۲۱۰	۳۲
۱۰	۵	قیر و آسفالت، طبیعی، آسفالتیت و سنگ آسفالت‌دار Other (of bitumen an asphalt ,natural ...)	۲۷۱۴۹۰	۳۳
۱۰	۱۰	اکسید روی، پراکسید روی Zinc oxide ;zinc peroxid	۲۸۱۷۰۰	۳۴
۱۰	۵	اکسیدها و هیدروکسیدهای آهن Iron oxides and hydroxides	۲۸۲۱۱۰	۳۵
۱۰	۵	سولفور سدیم Sodium sulphides	۲۸۳۰۱۰	۳۶
۱۰	۵	کربنات کلسیم Calcium carbonate	۲۸۳۶۵۰	۳۷
۱۰	۰	بوتانل (از منوالکل‌های اشباع شده غیر حلقوی) Other butanols	۲۹۰۵۱۴	۳۸

۱۰	۵	سیکلانیک، سیکلنیک یا سیکلوترپنیک (از الکلهای حلقوی و مشتقات هالوژنه، سولفونه و نیترو یا نیتروژه آنها Other(cyclanic ,cyclenic or cycloterpenic)	۲۹۰۶۱۹	۳۹
۱۰	۵	اتر-الکله و مشتقات هالوژنه، سولفونه، نیترو یا نیتروژه آنها Ethers ,ether-alcohols and their halogenated-other	۲۹۰۹۴۹	۴۰
۱۰	۵	آلدئیدهای غیر حلقوی بدون دیگر عوامل اکسیژنه Other aldehydes ,whether or not with other oxygen function	۲۹۱۲۱۹	۴۱
۱۰	۱۰	اورتوفتالات دی اکتیل Diocetyl orthophthalates	۲۹۱۷۳۲	۴۲
۱۰	۵	انیدرید فتالیک Phthalic anhydride	۲۹۱۷۳۵	۴۳
۱۰	۵	ایمینها و مشتقات آنها، املاح این محصولات Imines and their derivatives ,salts thereof	۲۹۲۵۲۰	۴۴
۱۰	۵	آنتی بیوتیکها Other ,antibiotics	۲۹۴۱۹۰	۴۵
۱۰	۵	داروهای متشکل از محصولات مخلوط شده یا نشده که به منظور درمان یا پیشگیری از بیماری تهیه شده و به مقادیر معین یا به اشکال یا بسته‌بندیهای خرده فروشی عرضه شده باشد Prophylactic uses containing penicillins or derivatives thereof ,with a penicillanic acid structure	۳۰۰۴۱۰	۴۶
۱۰	۰	نیترات آمونیوم، حتی محلول در آب (از کودهای معدنی یا شیمیایی، از نه) Ammonium nitrate , whether or not in aqueous solution	۳۱۰۲۳۰	۴۷

۱۰	۵	پیگمانها، کدر کننده‌ها و رنگهای آماده و فراورده‌های همانند، از انواعی که در صنعت سرامیک سازی، میناکازی یا شیشه به‌کارمی‌رود Prepared pigments ,prepared opacifiers, prepared colours and similar preparations	۳۲۰۷۱۰	۴۸
۱۰	۵	بتانه‌ها، اندوده‌هایی که در نقاشی به‌کارمی‌رود Glaziers `putty ,grafting putty ,resin cements ,caulking compounds	۳۲۱۴۱۰	۴۹
۱۰	۱۰	روغنهای اسانسی (ترین گرفته شده یا گرفته نشده)، همچنین روغنهای اسانسی سفت، روغنهای اسانسی مطلق، شبه رزینها (رزینوئیدها)، محلول غلیظ روغنهای اسانسی در چربیها، در روغنهای غیر فرار، در مومها یا در مواد Other(essential oils)	۳۳۰۱۹۰	۵۰
۱۰	۱۰	فراورده‌های زیبایی و آرایش و فراورده‌ها برای مراقبت و نگهداری پوست (به‌غیر از دارها)، همچنین فراورده‌های ضد آفتاب و فراورده‌های برای برنزه شدن Other (of other beauty or make-up preparation)	۳۳۰۴۹	۵۱
۱۰	۱۰	صابون soap in other forms	۳۴۰۱۲۰	۵۲
۱۰	۵	محصولات از هر قبیل که مصرف چسبها یا چسباننده‌ها را داشته و برای خرده فروشی به‌عنوان چسب یا با چسباننده در بسته‌هایی که وزن خالص آن از یک کیلوگرم بیشتر نباشد بسته‌بندی شده باشد Products suitable for use as glues or adhesives ,put yp for retail sale as glues or adhesives ,not exceeding a net weight of 1 kg	۳۵۰۶۱۰	۵۳
۱۰	۱۰	حشره کشها insecticides	۳۸۰۸۱۰	۵۴

۱۰	۵	کوپلیمرهای اکریلونیتریل-بوتادین-استیرن، به اشکال ابتدایی Acrylonitrile-butadiene-styrene (ABS) copolymers	۳۹۰۳۳۰	۵۵
۱۰	۱۰	رزینهای الکید، به اشکال ابتدایی alkyd resins	۳۹۰۷۵۰	۵۶
۱۰	۵	پلی امید polyamide-۶،-۱۱،-۱۲،-۶،-۶،-۹،-۶،-۱۲- or ۶،-۱۰-	۳۹۰۸۱۰	۵۷
۱۰	۵	رزینهای اوره ئیک، رزین تیواوره به اشکال ابتدایی Urea resins ,thiourea resins	۳۹۰۹۱۰	۵۸
۱۰	۵	رزینهای ملامینیک، به اشکال ابتدایی melamine resins	۳۹۰۹۲۰	۵۹
۱۰	۲۰	لوله و شیلنگهای سخت و شکننده از مواد پلاستیکی Tubes ,pipes and hoses ,rigid of other plastics	۳۹۱۷۳۹	۶۰
۱۰	۱۵	سایر لوله‌ها و شیلنگ Tubes ,pipes and hoses ,and fitting (therefore) for example ,joints ,elbows, flanges ,(of plastic ,other	۳۹۱۷۳۹	۶۱
۱۰	۲۰	صفحه، ورق، باریکه، ورقه نازک و سایر اشکال پهن، خودچسب از مواد پلاستیکی، حتی بصورت رول Other (self-adhesive plasest)	۳۹۱۹۹۰	۶۲
۱۰	۱۵	پلیمرهای قابل انعطاف Other plates ,sheet ,film ,foil and strip ,of polymers of vinyl chlorid	۳۹۲۰۴۲	۶۳
۱۰	۲۰	صفحه‌ها، ورقها، ورقه نازک و باریکه‌ها از مواد پلاستیکی غیر اسفنجی، مستحکم نشده، مطبق نشده، فاقد تکیه گاه یا جور نشده بطریق مشابه با مواد دیگر از مواد پلاستیکی Other plates ,sheet ,film ,foil and strip ,of plastics	۳۹۲۰۹۹	۶۴

۱۰	۱۵	صفحه‌ها، ورقها، ورقه نازک و باریک‌ها از مواد پلاستیکی Other plates	۳۹۲۱۹۰	۶۵
۱۰	۲۰	کیسه، کیسه کوچک (همچنین کیسه‌های مخروطی شکل) برای نقل و انتقال یا بسته‌بندی کالا، از پلیمرهای پلی اتیلن Sacks and bags of polymers of ethylene	۳۹۲۳۲۱	۶۶
۱۰	۵	نخ و طناب از کائوچوی ولکانیزه Vulcanized rubber thread and cord	۴۰۰۷۰۰	۶۷
۱۰	۵	لوله و شیلنگ مستحکم شده با مواد نسجی Reinforced or otherwise combined only with textile material	۴۰۰۹۳۰	۶۸
۱۰	۱۵	لاستیکهای رویی چرخ بادی نو، از کائوچو از انواعی که برای اتوموبیل‌های سواری (همچنین اتوموبیل‌های استیشن واگن و اتوموبیل‌های مسابقه) به کار می‌رود New pneumatic tyres ,of a kind used on motor cars (including station wagons and racing cars)	۴۰۱۱۱۰	۶۹
۱۰	۱۵	لاستیکهای رویی چرخ بادی نو، از کائوچو از انواعی که برای موتورسیکلت به کار می‌رود New pneumatic tyres of a kind used on motorcycles	۴۰۱۱۴۰	۷۰
۱۰	۱۰	لاستیکهای رویی چرخ بادی نو، از کائوچو از انواعی که برای دوچرخه به کار می‌رود New pneumatic tyres of a kind of used on bicycles	۴۰۱۱۵۰	۷۱
۱۰	۵	اشیا برای بهداشت یا داروخانه (همچنین سرپستانک) از کائوچوی سفت شده Other(hygienic or pharmaceutical articles)including teats ,of vulcanized rubber other than hard rubber ,with or without fittings of hard rubber	۴۰۱۴۹۰	۷۲

۱۰	۵	تخته از خرده چوب و تخته‌های همانند از چوب، یا از سایر مواد چوبی، حتی بهم فشرده با رزینها یا سایر چسباننده‌های آلی از مواد چوبی Other (wood)	۴۴۱۰۹۰	۷۳
۱۰	۰	آخال و خرده ریز کاغذ و مقوا از کاغذ و مقوایهای عمدتاً ساخته شده از خمیر مکانیکی (مثلاً روزنامه، نشریات ادواری، اوراق چاپی همانند Paper or paperboard made mainly of mechanical pulp (for example, newspapers, journals and similar printed matter)	۴۷۰۷۳۰	۷۴
۱۰	۵	کارتن، قوطی، جعبه، از کاغذ یا مقوای موج دار، از انواع مورد استفاده در دفتر کار، مغازه یا همانند Cartons, boxes and cases of corrugated paper or paperboard	۴۸۱۹۱۰	۷۵
۱۰	۵	کیسه، همچنین کیسه‌های قیفی، از کاغذ، مقوا، سلولز یا ورقه‌های الیاف سلولزی، از انواع مورد استفاده در دفتر کار، مغازه یا همانند Other sacks and bags, including cones	۴۸۱۹۴۰	۷۶
۱۰	۰	کتاب، بروشور، جزوه و مطبوعات همانند Other (printed books, brochures, leaflets)	۴۹۰۱۹۹	۷۷
۱۰	۱۵	کارت پستال چاپ شده یا مصور، کارتهای چاپ شده با مضمون تهنیت، پیغام یا اطلاعیه‌های شخصی، حتی مصور، یا بدون پاکت و تزئینات یا ملحقات Printed or illustrated postcards	۴۹۰۹۰۰	۷۸
۱۰	۵	پنبه، حلاجی شده یا شانه زده Cotton, carded or combed	۵۲۰۳۰۰	۷۹
۱۰	۵	الیاف سنتتیک غیر یکسره، حلاجی نشده، شانه زده یا به نحو دیگری برای نخ ریزی عمل‌آوری نشده از پلی استرها Of polyesters	۵۵۰۳۲۰	۸۰

۱۰	۵	الیاف سنتتیک غیر یکسره، حلاجی نشده، شانه نزنده یا به نحو دیگر برای نخ ریزی عمل آورده نشده باشد از پلی پروپیلن Synthetic staple fibres ,not cardd ,combed or otherwise processed for spinning of polypropylene	۵۵۰۳۴۰	۸۱
۱۰	۵	نخ چند لا (تاییده) یا کابله از الیاف سنتتیک غیر یکسره (غیر از نخ دوخت) آماده نشده برای خردو فروشی که دارای حد اقل ۸۵ وزنی از الیاف غیر یکسره نایلونی یا سایر پلی امیدها باشد Multiple or cabled yarn	۵۵۰۹۱۲	۸۲
۱۰	۵	ریسمان، طناب و کابل، حتی گیس باف یا قیطان باف پلی اتیلن یا از پروپیلن حتی آغشته، اندوده، پوشانده یا غلاف شده با کائوچو یا با ماده پلاستیکی Other (of polyethylene or polypropylene)	۵۶۰۷۴۹	۸۳
۱۰	۱۵	فرشها و کف پوشهای دیگر از مواد نسجی، حتی آماده مصرف Other carpets and other textile floor covering ,whether or not made up	۵۷۰۵۰۰	۸۴
۱۰	۱۰	توربافها و سایر پارچه‌های توری غیر از پارچه‌های تاروپود باف، کشباف یا قلاب باف Tulles and other net fabrics	۵۸۰۴۱۰	۸۵
۱۰	۳۵	کفشهای ضد آب با تخت و رویه از کائوچو یا ماده پلاستیکی که نه رویه آن به تخت تثبیت شده و نه با دوختن، میخ پرچ کردن، میخ زدن، پیچ کردن، پلاک کردن یا فرایندهای همانند به هم متصل شده باشد Other footwear	۶۴۰۱۹۹	۸۶
۱۰	۳۵	کفشهایی که تخت رویه آنها از کائوچو یا از مواد پلاستیک باشند از نوع ورزشی Other (sports footwear)	۶۴۰۲۱۹	۸۷

۱۰	۳۵	کفشهایی که تخت رویه آنها از کائوچو یا از مواد پلاستیک می‌باشد Other (other footwear)	۶۴۰۲۹۹	۸۸
۱۰	۳۵	کفشها با تخت از کائوچو و یا از ماده پلاستیک و با رویه از مواد نسجی Other (footwear with outer sales of rubber or plastics)	۶۴۰۴۱۹	۸۹
۱۰	۵	تخت و پاشنه کفش از کائوچو یا از ماده پلاستیک Outer soles and heels ,of rubber or plastic	۶۴۰۶۲۰	۹۰
۱۰	۵	اجزای کفش، کفهای داخلی قابل تعویض، زیر پاشنه‌های کفش و اشیای قابل تعویض همانند گتر، ساق پوش و اشیای همانند و اجزای آنها از سایر مواد غیر از چوب Other parts of footwear of other materials	۶۴۰۶۹۹	۹۱
۱۰	۱۵	سنگ مرمر، تراورتن، رخام و اشیای ساخته شده از این سنگها که فقط بریده یا اره شده و دارای سطح صاف یا یکپارچه باشند Marble ,travertine and alabaster	۶۸۰۲۲۱	۹۲
۱۰	۱۵	سنگ خارا (گرانیت) و اشیاء ساخته شده از این سنگها، که فقط بریده شده یا اره شده و دارای سطح صاف یا یکپارچه باشند Granite	۶۸۰۲۲۳	۹۳
۱۰	۱۵	سنگ مرمر، تراورتن، رخام (به‌استثنای سنگ لوح و اشیای ساخته شده از این سنگها) Marble ,travertine and alabaster	۶۸۰۲۹۱	۹۴
۱۰	۵	اشیای ساخته شده از آسفالت یا از مواد همانند (مثلا فیر، نفت، قطران، ذغال سنگ) به‌صورت رول Artic of asphalt or of similar material (in rolls)	۶۸۰۷۱۰	۹۵

۱۰	۲۰	کاشی و چهارگوش، برای فرش یا روکش کردن، ورنی زده یا لعاب زده از سرامیک مکعب بزرگ و کوچک و همانند برای موزاییک، ورنی بودن یا لعاب زده، از سرامیک حتی روی تکیه گاه، حتی به اشکال غیر از مربع یا مربع مستطیل Tiles ,cubes and similar articles ,whether or not rectangular	۶۹۰۸۱۰	۹۶
۱۰	۲۰	ظرفشویی، روشویی، پایه روشویی، وان حمام، بیده لگن، مستراح، مخزن آب سیفون، آبریزگاه و ادوات ثابت همانند برای مصارف بهداشتی Other ,ceramic sinks ,wash basins, pedestals	۶۹۱۰۹۰	۹۷
۱۰	۳۰	اشیای سرمیزی یا آشپزخانه از چینی Tableware and kitchenware	۶۹۱۱۱۰	۹۸
۱۰	۱۵	شیشه فلئت که یک رو یا هر دو روی آن سائیده یا صیقلی شده باشد، به صورت صفحه یا ورق حتی دارای یک لایه جاذب یا منعکس کننده، مسلح نشده با سیم، ولی کار نشده به نحوی دیگر Non-wired glass ,having an absorbent, reflecting or non-reflecting layer	۷۰۰۵۱۰	۹۹
۱۰	۰	قراضه و ضایعات فولاد ممزوج غیر از فولاد زنگ نزن Ferrous waste and scrap ;remelting scrap ingots of iron or steel-other	۷۲۰۴۲۹	۱۰۰
۱۰	۰	قراضه و ضایعات آهن یا فولاد Other waste and scrap	۷۲۰۴۴۹	۱۰۱
۱۰	۲۰	پروفیل از آهن یا فولادهای غیر ممزوج، با مقطع H، فقط گرم نورد شده، گرم کشیده شده یا گرم اکستروژن شده با بلندی ۸۰ میلیمتر یا بیشتر H sections (of angles ,shapes and sections of iron or non-alloy steel)	۷۲۱۶۳۳	۱۰۲

۱۰	۵	لوله‌ها و پروفیل‌های توخالی، جوش داده شده، با سطح مقطع مدور، از آهن یا از فولادهای غیر ممزوج Other ,welded ,of circulator cross-section	۷۳۰۶۳۰	۱۰۳
۱۰	۱۵	لوازم و اتصالات لوله کشی، حاصل از ریخته‌گری (مثلاً کوپلینگ، زانویی، مهره و ماسوره) Tube or pipe fitting (for example, couplings ,elbows ,sleeves) ,of iron or steel-other	۷۳۰۷۱۹	۱۰۴
۱۰	۱۵	در، پنجره و چارچوب آنها و دوره و آستانه در از چدن، آهن یا فولاد، آماده شده برای استفاده در ساختمان، غیر از ساختمانهای پیش ساخته Doors ,windows and their frames and thresholds for doors	۷۳۰۸۳۰	۱۰۵
۱۰	۵	منبع، چلیک، بشکه، بیت، قوطی و ظروف همانند برای هرگونه مواد (باستثنای گازهای فشرده یا مایع شده) از چدن، آهن یا فولاد، با گنجایش ۵۰ لیتر یا بیشتر حد اکثر ۳۰۰ لیتر، بدون دستگاه‌های مکانیکی یا حرارتی، حتی با پوشش داخلی Reservoirs ,tanks ,vats of a capacity of 50 or more	۷۳۱۰۱۰	۱۰۶
۱۰	۱۰	اجاق فردار، منقل، اجاق طبخ (از جمله آنها بیکه دارای دیگ فرعی برای حرارت مرکزی باشند)، بریان کن، کباب پز، اجاق گازی دستی، خوراک گرم‌کن، از چدن، آهن یا از فولاد و وسایل غیر برقی همانند، با سوخت گازی Stove ,ranges ,grates ,barbecues ,braziers, gas-rings ,plate warmers and... (for gas fuel or for both gas and other fuels)	۷۳۲۱۱۱	۱۰۷
۱۰	۲۰	اشیای سرمیز، اشیای آشپزخانه یا سایر اشیای خانه داری و اجزای و قطعات آنها از فولاد زنگ نزن Of stainless steel (other table)	۷۳۲۳۹۳	۱۰۸

۱۰	۲۰	اشیای سرمیز، اشیای آشپزخانه یا سایر اشیای خانه داری و اجزای وانها Other (of other table ,kitchen or other household articles and parts thereof)	۷۳۲۳۹۹	۱۰۹
۱۰	۱۰	گلوله و مصنوعات همانند برای دستگاه‌های خرد کننده Grinding از چدن، آهن یا فولاد balls and similar articles for mills	۷۳۲۵۹۱	۱۱۰
۱۰	۱۰	مصنوعات ریخته گری از چدن، آهن یا فولاد Other articles of iron or steel-other	۷۳۲۵۹۹	۱۱۱
۱۰	۰	قراضه و ضایعات مس Copper waste and scrap	۷۴۰۴۰۰	۱۱۲
۱۰	۵	میله و پروفیل از آلیاژهای مس بر اساس مس - روی برنج Copper plates ,sheet and strip ,of a copper -zinc base alloys	۷۴۰۷۲۱	۱۱۳
۱۰	۵	صفحه، ورق و نوار از آلیاژها بر اساس مس - روی، با ضخامت بیشتر از ۰/۱۵ میلی‌متر Copper plates ,sheet and strip ,of a thickness exceeding 0.15 mm - other	۷۴۰۹۳۹	۱۱۴
۱۰	۱۰	مفتول به هم تابیده، کابل، نواد گیس باف و همانند از آلومینیوم، عایق نشده برای مصرف برق Stranded wire ,cables ,plaited bands and the like ,of aluminium ,not electrically insulated(other)	۷۶۱۴۹۰	۱۱۵
۱۰	۱۵	سایر مصنوعات رومیزی از آلومینیوم Table ,kitchen or other household articles and parts thereof ,of aluminium-other	۷۶۱۵۱۹	۱۱۶
۱۰	۵	سایر مصنوعات از مفتول آلومینیوم Other artificials of aluminium	۷۶۱۶۹۹	۱۱۷
۱۰	۱۰	تیغ سلمانی و خود تراش razors	۸۲۱۲۱۰	۱۱۸

۱۰	۱۰	یراقها، چفت و بست برای میلمان از فلزات معمولی Other , suitable for furniture	۸۳۰۲۴۲	۱۱۹
۱۰	۱۰	قفسه با بگانی، قفسه جای فیش، کازیه و سینی جای اسناد کاغذدان، قلمدان، جای مهر و ملزومات و تجهیزات همانند برای دفتر کار، از فلزات معمولی، باستثنای میلمان برای دفتر کار Filing cabinets ,card-index cabinets ,paper trays	۸۳۰۴۰۰	۱۲۰
۱۰	۵	کمپرسورهای هوا که روی شاسیهای چرخدار و قابل یدک کشی سوار شده اند Air compressor mounted on a wheeled	۸۴۱۴۴۰	۱۲۱
۱۰	۱۰	ماشینها و دستگاههای تهویه مطبوع متشکل از یک بادبزن موتوری و وسایل مختص تغییر حرارت و رطوبت، همچنین ماشینها و دستگاههایی که در آنها درجه رطوبت جداگانه قابل تنظیم نیست توام با یک دستگاه مولد و یک سوپاپ برای برگشت گردش سر Other conditioning machines, incorporating a refrigerating unit and valve for reversal of the cooling/heat cycle	۸۴۱۵۸۱	۱۲۲
۱۰	۵	ماشین آلات مجموعه ماشین آلات و ادوات Machinery ,plant or laboratory equipment, whether or not electrically heated (excluding furnaces ,ovens and other equipment of heading85.14) other	۸۴۱۹۸۹	۱۲۳
۱۰	۵	ماشین آلات و دستگاهها برای بسته بندی یا لفاف کردن کالاها Other packing or wrapping machinery	۸۴۲۲۴۰	۱۲۴

۱۰	۰	ماشین آلات و دستگاه‌های نانوائی، نان شیرینی پزی، بیسکوئیت سازی یا برای تولید ماکارونی، اسپاگتی یا محصولات همانند Bakery machinery and machinery for the manufacture of macaroni ,spaghetti or similar products	۸۴۳۸۱۰	۱۲۵
۱۰	۰	ماشینهای ابزار برای کار کردن روی سنگ، محصولات سرامیک، بتون، پنبه نسوز-سیمان یا مواد معدنی همانند یا برای کارکردن روی شیشه بحالت سرد Other(machine-tools for working stone)	۸۴۶۴۹۰	۱۲۶
۱۰	۵	ماشینها و دستگاه‌های خرد کردن یا سائیدن، خاک، سنگ کلوخه‌ها یا سایر مواد معدنی به شکل جامد (از جمله پودر یا خمیر) Crushing or grinding machines	۸۴۷۴۲۰	۱۲۷
۱۰	۰	ماشین آلات بهم فشردن، شکل دادن یا قالب گیری کردن سوخته‌های معدنی جامد، خمیرهای سرامیکی، سیمانهای سفت نشده، مواد گچ کاری یا سایر محصولات معدنی به شکل پودر یا خمیر، ماشینهای درست کردن قالبهای ریخته گری از ماسه Other machinery	۸۴۷۴۸۰	۱۲۸
۱۰	۰	ماشین آلات و دستگاه‌های قالب گیری یا شکل دادن کائوچو یا مواد پلاستیکی یا برای ساختن محصولات از این مواد Other(other machinery for moulding or otherwise forming)	۸۴۷۷۵۹	۱۲۹
۱۰	۰	شیرهای تقلیل فشار برای لوله، دیگ آب گرم یا بخار انباره، خم و خمره یا همانند Pressure-reducing valves	۸۴۸۱۱۰	۱۳۰

۱۰	۵	بازوهای انتقال نیرو (از جمله میل بادامک و میل لنگ) و دسته محور Transmission shafts(including cam shafts and crank shafts) and cranks	۸۴۸۳۱۰	۱۳۱
۱۰	۵	اجزا و قطعات ماشین آلات و دستگاه‌های فاقد وسایل رابط برقی، فاقد قسمتهای عایق برقی، سیم پیچی، اتصالات یا سایر ادوات برقی Other (machinery party , not containing electrical)	۸۴۸۵۹۰	۱۳۲
۱۰	۵	ترانسفورماتورها غیر از ترانسفورماتورهای دی الکتریک به قدرت بیشتر از ۱۶ کیلو وات آمپر و حداکثر ۵۰۰ کیلو وات آمپر Having a power handling capacity exceeding 16 kva but not exceeding 500 kva	۸۵۰۴۳۳	۱۳۳
۱۰	۵	انبارهای برقی، انباره از نوع مورد استفاده در راه انداختن موتورهای پیستونی Lead – acid of a kind of used for starting piston engines	۸۵۰۷۱۰	۱۳۴
۱۰	۵	دستگاه‌های روشنایی یا علامت دادن بصری از انواع مورد استفاده برای چرخهای پایی (غیر از دوچرخه) یا وسایل نقلیه موتوری Other lighting or visual signaling equipment	۸۵۱۲۲۰	۱۳۵
۱۰	۵	سایر دستگاه‌ها برای سیستمهای کاربر با سیم یا برای سیستمهای عددی با سیم Other apparatus for carrier – current line systems or for digital line	۸۵۱۷۵۰	۱۳۶
۱۰	۵	دستگاه ضبط یا پخش ویدئو Video recording or reproducing apparatus whether or not incorporating a video tuner – other	۸۵۲۱۹۰	۱۳۷

۱۰	۵	آنتن هوایی و رفلکتور آنتن هوایی از هر نوع، قطعاتی که معلوم باشند با این اشیا به کار می‌روند. Aerials and aerial reflectors of all kinds	۸۵۲۹۱۰	۱۳۸
۱۰	۵	دستگاه‌های برقی خبر دهنده دزدی یا آتش سوزی و دستگاه‌های همانند با علامت دادن سمعی و بصری Burglar or fire alarms and similar apparatus	۸۵۳۱۱۰	۱۳۹
۱۰	۵	تابلو پانل (از جمله پانلهای با کنترل شماره‌ای) کنسول میز، کابینت و سایر تکیه گاه‌ها برای کنترل یا توزیع برقی For a voltage exceeding 1000 v	۸۵۳۷۲۰	۱۴۰
۱۰	۵	اجزا و (قطعاتی که معلوم باشند که منحصراً یا اساساً در کلیدهای برقی به کار می‌روند). Other (parts suitable for use solely or principally)	۸۵۳۸۹۰	۱۴۱
۱۰	۵	سیم عایق شده (از جمله سیم لعاب زده یا انودیزه) برای سیم پیچی از مس Winding wire of copper	۸۵۴۴۱۱	۱۴۲
۱۰	۵	سیم عایق شده (از جمله سیم لعاب زده یا انودیزه) برای سیم پیچی Other winding wire	۸۵۴۴۱۹	۱۴۳
۱۰	۵	تراکتورهای یک محوره Pedestrian controlled treators	۸۷۰۱۱۰	۱۴۴
۱۰	۵	وسایل نقلیه موتوری برای حمل و نقل کالا، دارای موتور پیستونی درون سوز تراکمی - احتراقی (دیزل یا نیمه دیزل) به وزن نا خالص وسیله نقلیه بیش از ۵ تن و حداکثر ۲۰ تن g.v.w. exceeding 5 tons but not exceeding 20tons	۸۷۰۴۲۲	۱۴۵

۱۰	۵	بدنه برای واسط نقلیه موتوری Other bodies , for the motor vehicles	۸۷۰۷۹۰	۱۴۶
۱۰	۵	اجزا و قطعات و متفرعات بدنه غیراز کمربندهای ایمنی مربوط به وسایل نقلیه موتوری Other (other parts and accessories of bodies)	۸۷۰۸۲۹	۱۴۷
۱۰	۵	چرخها و اجزا و قطعات و متفرعات آنها مربوط به وسایل نقلیه موتوری Road wheels and parts and accessories thereof	۸۷۰۸۷۰	۱۴۸
۱۰	۵	کمک فنرهای وسایل نقلیه موتوری Suspension shock – absorbers	۸۷۰۸۸۰	۱۴۹
۱۰	۵	رادیاتورهای وسایل نقلیه موتوری Radiators	۸۷۰۸۹۱	۱۵۰
۱۰	۵	کلاچها و اجزا و قطعات آنها مربوط به وسایل نقلیه موتوری clutches and parts thereof – clutches	۸۷۰۸۹۳	۱۵۱
۱۰	۵	دوچرخه و سایر چرخهای پایی (از جمله سه چرخه‌های حمل و نقل کالا) بدون موتور Bicycles and other cycles , not motorized	۸۷۱۲۰۰	۱۵۲
۱۰	۵	سرنگ با یا بدون سوزن Syringes , with or without needles	۹۰۱۸۳۱	۱۵۳
۱۰	۵	مبلهای چوبی Other wooden furniture	۹۴۰۳۶۰	۱۵۴
۱۰	۵	چراغها و وسایل روشنایی برق Other electric lamp and lighting fitting	۹۴۰۵۴۰	۱۵۵
۱۰	۵	بازیچه‌های چرخ دار که برای سوار شدن کودکان طراحی شده است (مثلا سه چرخه و روروک) کالسکه برای کودکان Wheeled toys designed to be ridden by children	۹۵۰۱۰۰	۱۵۶

۱۰	۵	بازیچه‌های، مدل‌های کوچک اشیا با حرکت یا بی حرکت Other toys	۹۵۰۳۹۰	۱۵۷
۱۰	۵	فرچه ریش تراشی، بروس و بروس ناخن، بروس مژه و سایر بروس‌های پاکیزگی مورد استفاده اشخاص همچنین بروس‌های همانند که اجزا و قطعات دستگاه‌ها را تشکیل می‌دهد. Other of other tooth brushes , shaving brushes , hair brushes , nail brushes	۹۶۰۳۲۹	۱۵۸

نشانی سفارت‌خانه جمهوری اسلامی ایران در اندونزی

ردیف	نمایندگی	نشانی	تلفن	نمبر
۱	سرکنسولگری جمهوری اسلامی ایران در جاکارتا	JL.HOS- 110 COKROAMINOTO,MENTENG JAKARTA PUSAT 10310 INDONESIA	۳۱۹۳۱۳۷۸ ۳۱۹۳۱۳۷۸	۳۱۰۷۸۶۰

نام و مشخصات بیمارستان‌های اندونزی

Kosala Agung Metropolitan PT	
Jl HR Rasuna Said Kav C/21 Ged Rumah Sakit MMC Jakarta 12940 Indonesia	آدرس
(6221) 5296 3490	تلفن
Rumah Sakit Abdi Waluyo	
Jl HOS Cokroaminoto 3133- Jakarta 10350 Indonesia	آدرس
(6221) 314 4989	تلفن

Rumah Sakit Agung

Jl Sultan Agung 67 Jakarta 12970 Indonesia

آدرس

(6221) 829 4955

تلفن

Rumah Sakit Atma Jaya

Jl Pluit Raya 2 Jakarta 14440 DKI Jakarta Indonesia

آدرس

(6221) 660 6127

تلفن

Rumah Sakit Gandaria

Jl Gandaria Tgh II 612- Jakarta 12130 Indonesia

آدرس

(6221) 725 0718

تلفن

Rumah Sakit Sukmul Sisma Medika

Jl Tawes 1820- Jakarta 14310 Indonesia

آدرس

(6221) 430 1269

تلفن

Rumah Sakit Prikasih

Jl RS Fatmawati 74 Jakarta 12150 Indonesia

آدرس

(6221) 750 4669

تلفن

Rumah Sakit Pondok Indah

Jl Metro Duta Kav UE Jakarta 12310 Indonesia

آدرس

(6221) 769 2252

تلفن

Rumah Sakit Pluit

Jl Pluit Slt Raya 2 Jakarta 14450 Indonesia

آدرس

(6221) 668 5070

تلفن

Rumah Sakit Pertamina Jaya

Jl Jend A Yani 2 Jakarta 13210 Indonesia	آدرس
(6221) 421 1911	تلفن

Rumah Sakit Pelni Petamburan

Jl Aipda KS Tubun 9294- Jakarta 11410 Indonesia	آدرس
(6221) 548 0608	تلفن

آدرس وب سایتهای رسمی مراکز دولتی اندونزی

آدرس	شرح	ردیف
http://www.iranembassy.or.id	سفارت ایران در جاکارتا	۱
http://www.depkeu.go.id	وزارت دارایی	۲
http://www.depkeu.go.id	وزارت صنایع و بازرگانی	۳
http://www.deplu.go.id	وزارت امور خارجه	۴
http://www.dephan.go.id	وزارت دفاع	۵
http://www.depkeham.go.id	وزارت دادگستری و حقوق بشر	۶
http://www.setjen.dpe.go.id	وزارت انرژی و معادن	۷
http://www.deptan.go.id	وزارت کشاورزی	۸
http://www.dephut.go.id	وزارت جنگلداری	۹
http://www.dephub.go.id	وزارت حمل و نقل	۱۰

http://www.delp.go.id	وزارت شیلات و امور دریایی	۱۱
http://www.nakertrans.go.id	وزارت کار	۱۲
http://www.pu.go.id	وزارت مسکن و شهرسازی	۱۳
http://www.depkes.go.id	وزارت بهداشت	۱۴
http://www.depdiknas.go.id	وزارت آموزش و پرورش	۱۵
http://www.depsos.go.id	وزارت امور اجتماعی	۱۶
http://www.depag.go.id	وزارت امور مذهبی	۱۷
http://www.indonesiatourism.go.id	وزارات فرهنگ و توریست	۱۸
http://www.ristek.go.id	وزارت تحقیقات و تکنولوژی	۱۹
http://www.dfa-deplu.go.id	دپارتمان وزارت امور خارجه اندونزی	۲۰
http://www.kadin.net.id	اتاق صنایع و بازرگانی اندونزی	۲۱
http://searchportal.information.com	اتحادیه منسوجات اندونزی	۲۲
http://www.nafed.go.id	آژانس بین المللی توسعه صادرات	۲۳
http://www.bi.go.id/bank_indonesia۲	بانک مرکزی اندونزی	۲۴
http://www.beacukai.go.id	گمرک اندونزی	۲۵
http://www.bps.go.id	دفترخانه مرکزی آمار اندونزی	۲۶
http://www.pajak.go.id	مدیریت اداره آمار	۲۷
http://www.telkom.go.id	صنعت مخابرات اندونزی	۲۸
http://www.ipitek.net.id	صنعت تلفن اندونزی	۲۹
http://www.indosat.go.id	صنعت ارتباطات ماهواره‌ای اندونزی	۳۰

لیست برخی از هتل‌های اندونزی

Jl. Pantai Mengiat	
Hot Novotel Nusa Dua Bali Hotel el	آدرس
۵ ستاره	درجه
Mercure Resort Sanur Bali	
Jalan Mertasari, P.O. Box 3476	آدرس
۴ ستاره	درجه
Gran Mahakam Jakarta	
Jl. Mahakam I No. 6	آدرس
۵ ستاره	درجه
Mercure Hotel Rekso Jakarta	
Jl. Hayam Wuruk No. 123	آدرس
۴ ستاره	درجه
Mercure Convention Centre Ancol Jakarta	
Jalan Pantai Indah, Ancol	آدرس
۴ ستاره	درجه
Ibis Slipi Jakarta	
Jl. Letjen S Parman Kav 59	آدرس
۳ ستاره	درجه

Pool Villa Club Jakarta

Jl. Pantai Senggigi, PO BOX 1001

آدرس

۴ ستاره

درجه

Senggigi Beach Hotel Jakarta

Jl. Pantai Senggigi, PO BOX 1001

آدرس

۴ ستاره

درجه

Hotel Jayakarta Lombok

Jl. Raya Senggigi Km. 4

آدرس

۴ ستاره

درجه

Novotel Surabaya Hotel

Jl. Ngagel 173 - 175

آدرس

۴ ستاره

درجه

Garden Hotel Surabaya

Jl. Pemuda 21

آدرس

۴ ستاره

درجه

Grand Mercure Yogyakarta

Jl. Jend. Sudirman 911-

آدرس

۴ ستاره

درجه

Novotel Semarang

Jl. Pemuda No.123, Semarang

آدرس

۴ ستاره

درجه

لیست کمپانیها و شرکتهای مهم تجاری و صنعتی اندونزی

Cipta Visi Sinar Kencana (CVSK), PT

Jl Pungkur 115 B Kota Bandung 40251, Jawa Barat Indonesia	آدرس
+۶۰ ۲۲ ۴۲۶۲۲۵۳ , ۴۲۶۲۲۳۵	تلفن
+۶۲ ۲۲ ۴۲۱۴۰۸۴	نمابر
صنعتی	نوع فعالیت

KARYA PERDANA MANDIRI

Raya Kav. B6 Kemayoran JAKARTA PUSAT 10610, Jakarta Indonesia	آدرس
۰۲۱ ۲۶۶۴۶۳۵۶ , ۰۸۱ ۲۸۸۲۸۲۲۲	تلفن
۰۲۱ ۲۶۶۴۷۴۶۸ , ۶۴۰۱۹۴۲	نمابر
صنعتی	نوع فعالیت

Kencana Articles

Jl. Kampung Baru Perumahan Wira Asri Blok II No 7 Rantau Prapat	آدرس
+۶۲ ۶۲۴ ۲۲۰۶۵	تلفن
+۶۲ ۷۷۸ ۴۶۰۱۴۳	نمابر
تجاری	نوع فعالیت

PETERNAKAN TAWON RIMBA RAYA

JL. DR. WAHIDIN 8 LAWANG LAWANG 65215, Jawa Timur Indonesia	آدرس
+۶۲ ۳۴۱ ۴۲۵۴۷۶	تلفن
+۶۲ ۳۴۱ ۴۲۰۷۴۹	نمابر
تجاری	نوع فعالیت

PT. TAHARICA

Jl Pahlawan Revolusi No. 22 B Jakarta 13430, Jakarta Indonesia	آدرس
+۶۲ ۲۱ ۸۶۱۱۲۵۹ , ۸۶۱۱۴۴۹ , ۸۶۱۱۴۴۴	تلفن
+۶۲ ۲۱ ۸۶۱۱۲۰۷	نمابر
تجاری	نوع فعالیت

PT.DWI SUBUR MAKMUR

Jl.Kayu Jati IV No.25 Rawamangun Jakarta Timur Jakarta 13220, Jakarta Indonesia	آدرس
+۶۲ ۲۱ ۴۷۸۸ ۱۹۶۸ , ۴۷۵ ۹۱۰۱	تلفن
+۶۲ ۲۱ ۴۷۱ ۹۰۰۹	نمابر
تجاری	نوع فعالیت

SEMESTA ALAM PETRO.Inc

Utama III/01 Banyumanik Semarang 50267, Jawa Tengah Indonesia	آدرس
+۶۲ ۲۴ ۷۰۴۱۸۴۱۸ , ۷۰۴۵۶۷۶۲	تلفن
+۶۲ ۲۴ ۷۴۷۶۰۳۱	نمابر
صنعتی	نوع فعالیت

TANI UNGGUL MAKMUR

ndung Rt. 02 Rw. 05 Ds. Sukamantri Kec. Tamansari Bogor 16610, Jawa Barat Indonesia	آدرس
۰۲۵۱ ۲۲۷۷۹۹۹	تلفن
۰۲۵۱ ۴۸۷۳۵۳	نمابر
صنعتی	نوع فعالیت

Utama – Audio

Mall, Lantai-1 No. 9A JL.Arteri Mangga Dua Raya JAKARTA PUSAT 10730, Jakarta Indonesia	آدرس
+۶۲ ۲۱ ۷۰۵۳۰۱۵۹	تلفن
+۶۲ ۲۱ ۶۲۳۰۱۳۷۹	نمبر
تجاری	نوع فعالیت

WALKAMIN PARK INDONESIA

r Besar 17 no. 41 Jakarta Pusat 10610, Jakarta Indonesia	آدرس
+۶۲ ۲۱ ۴۲۵۸۴۲۱	تلفن
+۶۲ ۲۱ ۴۲۵۸۴۲۱	نمبر
صنعتی	نوع فعالیت

House of Victory

Kalimalang Jakarta Timur, Jakarta Indonesia	آدرس
+۶۲ ۲۱ ۷۰۳۳۱۸۱۹	تلفن
+۶۲ ۲۱ ۷۰۳۳۱۸۱۹	نمبر
تجاری	نوع فعالیت

KH Belilas

intas Timur km 4 simp.Belilas Belilas-Rengat 28293, Riau Indonesia	آدرس
۰۷۶۹۳۲۴۳۹۰	تلفن
۰۷۶۹۳۲۴۳۹۰	نمبر
تجاری	نوع فعالیت

KH Kautsar Hafidz CV Pekanbaru

Komp.Unri Simp.Panam Pekanbaru 28293, 50/JL.Binakrida 43 Riau Indonesia	آدرس
۰۶۲۷۶۱۷۰۱۰۰۱۴	تلفن
۰۶۲۷۶۱۷۰۱۰۰۱۴	نمبر
تجاری	نوع فعالیت

KH Specialist Computer Hardware

komp.Unri Panam Pekanbaru 28293, Riau 50/JL.Binakrida 43 Indonesia	آدرس
۰۶۲۷۶۱۷۰۱۰۰۱۴	تلفن
۰۶۲۷۶۱۷۰۱۰۰۱۴	نمبر
تجاری	نوع فعالیت

PT VERSA GENERAL SEMESTA

Komplek Ruko Taman Pegangsaan Indah Blok A/30 Jakarta 14250, Jakarta Indonesia	آدرس
+۶۲ ۲۱ ۴۶۸۲۵۰۷۱	تلفن
+۶۲ ۲۱ ۴۶۱۱۹۳۴	نمبر
تجاری	نوع فعالیت

PT. Cipati Yudhapersada

Komplek Ruko Balikpapan Superblock B-17, Jalan Jend. Sudirman. Balikpapan, Kalimantan Timur Indonesia	آدرس
+۶۲ ۰۵۴۲ ۷۶۳۳۱۰ , ۷۶۳۶۱۰	تلفن
+۶۲ ۰۵۴۲ ۷۶۳۹۱۰	نمبر
تجاری	نوع فعالیت

PT. Gewinn Gold Hotama

Jl. Raya Lemahabang km.3 Cikarang 17550, Jawa Barat Indonesia	آدرس
+۶۲ ۲۱ ۹۸۹۵۸۸۸۹	تلفن
+۶۲ ۲۱ ۸۹۰۳۷۶۵	نمابر
صنعتی	نوع فعالیت

PT. STEEL SURYA MANDIRI

Jl. Mangga Besar I, No. 54 B Jakarta Barat 11180, Jakarta Indonesia	آدرس
+۶۲ ۲۱ ۶۲۵۸۵۵۸ , ۶۲۵۸۵۲۶ , ۶۲۵۸۶۲۲	تلفن
+۶۲ ۲۱ ۶۲۸۴۸۰۴	نمابر
تجاری	نوع فعالیت

PT. TAHARICA

Jl Pahlawan Revolusi No. 22 B Jakarta 13430, Jakarta Indonesia	آدرس
+۶۲ ۲۱ ۸۶۱۱۲۵۹ , ۸۶۱۱۴۴۹ , ۸۶۱۱۴۴۴	تلفن
+۶۲ ۲۱ ۸۶۱۱۲۰۷	نمابر
تجاری	نوع فعالیت

PT.BANTRUNK MURNI INDONESIA

Jl.Raya Bekasi Km.24,5 cakung 13910, Jakarta Indonesia	آدرس
+۶۲ ۲۱ ۴۶۰۰۷۷ (hunting)	تلفن
+۶۲ ۲۱ ۴۶۰۰۷۸۵	نمابر
صنعتی	نوع فعالیت

شرکتهای ماشین کرایه‌ای اندونزی

Agung Rent A Car – Jakarta

18 Sumurbatu IV Block C-18 Jakarta 10640	آدرس
+۶۲ ۲۱ ۴۲۵۳۰۰۸	تلفن
+۶۲ ۲۱ ۴۲۰۱۶۳۱	نمابر

Avis – Jakarta

25 Jalan Dipone Goro	آدرس
۲۱ ۳۱۴۲۹۰۰	تلفن
N/A	نمابر

Europcar – Jakarta

6 JL. Hayam Wuruk 10120	آدرس
۲۱ ۳۸۵۵۴۶۵	تلفن
۲۱ ۳۸۱۰۰۶۲	نمابر

GKBI International Transport Car Rental – Jakarta

45 Jl.Raya Ceger (Pintu III TMII), Jakarta Timur Jakarta Jakarta 13820	آدرس
۲۱ ۹۸۵۲۱۶۴۴	تلفن
N/A	نمابر

Hertz – Jakarta

29 Jl. M.T. Haryono Kav	آدرس
۲۱ ۸۳۰۷۴۶۰	تلفن
۲۱ ۸۳۰۸۳۲۷	نمابر

National – Jakarta

34 Ji Cinere Raya Blok M, 2nd Floor, Besmart Building Cinere - Limo, Kota Depok 16514	آدرس
۲۱ ۷۵۳۶۷۲۵	تلفن
۶۱ ۴۱۵۰۳۱۳	نمابر

Tia CarRent – Jakarta

17 Jl. Makmur, Menteng Atas Jakarta Selatan Jakarta 12960	آدرس
۲۱ ۹۲۹۰۹۹۰۷	تلفن
N/A	نمابر

TIA Rent A Car – Jakarta

62 Jl. Tebet Timur Dalam 13A Jakarta 12820	آدرس
۲۱ ۹۲۹۰۹۹۲۷	تلفن
N/A	نمابر

فهرست چند نشریه مهم در اندونزی

نام سایت اینترنتی	نام نشریه	ردیف
http://www.akcaya.co.id	Akcaya Online	۱
http://aliansi.hypermart.net	Aliansi Keadilan	۲
http://www.berlingske.dk	Berlingske Tidende	۳
http://www.bornholmstidende.dk	Bornholms Tidende	۴
http://www.cphpost.dk	Copenhagen Post	۵
http://www.politiken.dk	Politiken	۶
http://www.ekstrabladet.dk	Ekstra Bladet	۷
http://www.it-mag.com	IT Magazine	۸

http://www.atjehimes.com	Atjeh Times	۹
http://web.bisnis.com	Bisnis Indonesia	۱۰
http://www.boulevard.or.id	Boulevard	۱۱
http://www.hf.or.id	Dotcom	۱۲

فهرست برخی از بندرگاه‌های مهم اندونزی

Jambi Port		
Jl Pelabuhan Talang Duku		آدرس
+۶۲ ۷۴۱۳۵۰۷۱		تلفن
+۶۲ ۷۴۱۳۵۰۶۴		نمابر
Kasim Port		
Kasim Port Jalan Jend A Yani No 19 Sorong Irian Jaya		آدرس
+۶۲ ۹۵۱۲۱۸۳۹		تلفن
+۶۲ ۲۱ ۷۹۹ ۳۸۰۸		نمابر
Kupang Port		
Dit Jen Perhubungan Laut Jl Yos Sudarso No 23 Tenau, Kupang, Timor Barat NTT		آدرس
+۶۲ ۳۹۱ ۲۱۷۹۰		تلفن
+۶۲ ۳۹۱ ۲۱۷۹۰		نمابر
Manado Port		
Ammana Wewang No 21 Majene		آدرس
+۶۲ ۴۳۱ ۶۲۱۹۹		تلفن
+۶۲ ۴۳۱ ۶۲۱۹۹		نمابر
Pekanbaru Port		
Dit Jen Perhubungan Laut Jl Saleh Abbas No 3 Pekanbaru Riau		آدرس

+۶۲ ۷۶۱ ۲۲۳۰۲	تلفن
+۶۲ ۷۶۱ ۲۲۳۰۲	نمابر
Palembang Port	
Jl Belinyu No 1 Boom Baru Palembang	آدرس
+۶۲ ۷۱۱ ۷۱۰۴۷۲	تلفن
+۶۲ ۷۱۱ ۷۱۱۷۵۸	نمابر

فهرست چند شرکت مهم حمل و نقل و باربری اندونزی

PT. Milenium Inti Samudra	
Jl.Komplek Permata Harbaindo Blok H3 No23 Padang 25227, Sumatera Barat Indonesia	آدرس
۰۷۵۱ ۷۶۶۲۶۳	تلفن
۰۷۵۱ ۷۶۶۲۶۳	نمابر

PT. Samudra Perkasa Lintas Arta	
Mitra Raya Blok I No. 62, Batam Centre Batam 29432, Riau Indonesia	آدرس
+۶۲ ۷۷۸ ۷۲۷۰۵۵۶	تلفن
+۶۲ ۷۷۸ ۴۶۸۰۸۲	نمابر

PT.Batuah Abadi Lines	
Jl.belitung darat no.88 banjarmasin 70117, Kalimantan Selatan Indonesia	آدرس
+۶۲ ۰۵۱۱ ۳۳۶۳۶۴۰	تلفن
+۶۲ ۰۵۱۱ ۳۳۶۳۶۴۸	نمابر

PT.Galang Tri Manunggal	
Jl.Upaya Utara No.80 Jakarta Utara 14320, Jakarta Indonesia	آدرس
+۶۲ ۲۱ ۴۳۹۳۳۵۲۱	تلفن
+۶۲ ۲۱ ۴۳۶۶۱۳۳	نمابر

PT.O Cargo Express

Bekasi 17125, Jawa Barat Indonesia 20/Jl.Jawa V B6	آدرس
۰۲۱ ۸۸۹۸۱۸۷۳	تلفن
۰۲۱ ۸۸۹۸۱۸۷۳	نمابر

Quantum Indonesia Translogistic

Puri Sentra Niaga, Blok D/59 Lt.2, Jl. Wiraloka - Kalimalang, Jakarta 13620 Jakarta 13620, Jakarta	آدرس
+۶۲ ۲۲ ۸۶۶۰ ۰۱۵۱	تلفن
+۶۲ ۲۲ ۸۶۶۰ ۰۱۵۲	نمابر

فهرست بانکهای مهم اندونزی**Permata Bank**

PermataBank Tower I Jl. Jend. Sudirman Kav. 27, Jakarta 12920 Indonesia	آدرس
+۶۲ ۲۱ ۵۲۳ ۷۸۹۹	تلفن
+۶۲ ۲۱ ۲۵۰	نمابر

Bank Internasional Indonesia

Jakarta 18-Ground Floor, Blok B-1 Jl. MH Thamrin Blok B1 No.17 10350 Indonesia	آدرس
+۶۲ ۲۱ ۳۱۰ ۷۵۳۵_۳۶	تلفن
+۶۲ ۲۱ ۳۱۰ ۷۵۸۸	نمابر

Bank Mandiri

Ruko Agung Sedayu Blok N No. 36, Jl. Mangga Dua Raya Indonesia	آدرس
+۶۲۲۱ ۶۱۲ ۳۱۳۵	تلفن
+۶۲۲۱ ۶۱۲ ۳۱۳۴	نمابر

Bank Bukopin

Jakarta 12770 Indonesia 51-MT. Haryono Kav. 50	آدرس
--	------

+۶۲۲۱ ۷۹۸ ۸۲۶۶	تلفن
+۶۲۲۱ ۷۹۸ ۸۲۶۶	نمابر

Bank Dagang Nasional Indonesia

Wisma Hayam Wuruk, Jl. Hayam Wuruk No. 8 Jakarta 10120 Indonesia	آدرس
+۶۲۲۱ ۳۸۵ ۱۲۲۳	تلفن
+۶۲۲۱ ۳۸۰ ۵۷۲۵	نمابر

Bank Indonesia

Public Relations Bank Indonesia Jl. MH. Thamrin 2 Jakarta 10110 Indonesia	آدرس
+۶۲۲۱ ۳۸۱ ۷۱۸۷	تلفن
+۶۲۲۱ ۳۵۰ ۱۸۶۷	نمابر

Bank Universal

Plaza Setiabudi, Jalan H.R. Rasuna Said Kav. 62 Jakarta 12920 Indonesia	آدرس
+۶۳۳۳ ۶۵۵۵	تلفن
+۶۲۲۱ ۵۲۱ ۶۱۱۱ ۶۲۲۲ ۶۳۳۳ ۶۵۵۵	نمابر

Citibank Indonesia

Citibank Landmark Landmark Building Jl. Jendral Sudirman 1 Jakarta 12910 Indonesia	آدرس
+۶۲۲۱ ۲۵۲ ۹۹۹۹	تلفن
+۶۲۲۱ ۲۵۲ ۹۹۹۹	نمابر

HSBC Indonesia

World Trade Center 1F Jalan Jendral Sudirman Kav 2931- Jakarta 12920 Indonesia	آدرس
+۶۲۲۱ ۵۲۹۱ ۴۷۲۲	تلفن
+۶۲۲۱ ۵۲۱ ۱۱۰۳	نمابر

منابع و مأخذ

- www.doe.gov - سایت اطلاعات اقتصادی کشورها
- www.wto.org - سایت سازمان تجارت جهانی
- www.trademap.org - سایت مرکز تجارت بین الملل
- آمار گمرک جمهوری اسلامی ایران طی سالهای ۵۸-۱۳۵۷
- گزارش بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۶
- گزارش صندوق ضمانت صادرات ایران، ۱۳۸۶
- <http://www.tici.info> - مرکز اطلاع رسانی ایران
- <http://www.aftab.ir> - سایت اطلاع رسانی آفتاب
- <http://www.depkeu.go.id> - وزارت دارایی اندونزی
- <http://www.Tradedc.com> - وزارت صنایع و بازرگانی
- <http://www.deplu.go.id> - وزارت امور خارجه اندونزی
- <http://www.setjen.dpe.go.id> - وزارت انرژی و معادن اندونزی
- <http://www.deptan.go.id> - وزارت کشاورزی اندونزی
- <http://www.dephub.go.id> - وزارت حمل و نقل اندونزی
- <http://www.delp.go.id> - وزارت شیلات و امور دریایی اندونزی
- <http://www.nakertrans.go.id> - وزارت کار اندونزی
- <http://www.depdiknas.go.id> - وزارت آموزش و پرورش اندونزی
- <http://www.indonesiatourism.go.id> - وزارت فرهنگ و توریست اندونزی
- <http://www.ristek.go.id> - آژانس بین المللی توسعه صادرات اندونزی
- <http://www.bi.go.id/> - بانک مرکزی اندونزی
- <http://www.beacukai.go.id> - گمرک اندونزی
- <http://www.bps.go.id> - مرکز آمار اندونزی
- <http://www.pajak.go.id/index.asp> - مدیریت اداره آمار اندونزی
- <http://www.telkom.go.id> - صنعت مخابرات اندونزی

<http://www.fco.gov.uk>

<http://www.worldbank.org>

<http://www.doingbusiness.org>

<http://www.bbc.co.uk>

<http://www.asiatradeshub.com>

<http://jakarta.usembassy.gov>

<http://www.wtexecutive.com>

<http://feeds.feedburner.com/blogspot>

<http://www.portworld.com>

<http://samudraperkasa.indonetwork.net>